National Library
Bibliothèque Nationale
JUL 22 1975
Section des Journaux

B103/A/40/3

LATVIJA AMERIKĀ

LATVIAN LANGUAGE NEWSPAPER
Published weekly by the
Latvija Amerika Publishing Limited.
Business Office: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont., Canada M4M 2E9. Editor-in-Chief KRISS SIDARS. Phone 465-7902. United States Editorial Offices: New York, Editor V. IRBE, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N.Y., 10466; Chicago—Editor Mrs. I. LAMBERTS, 5524 N. Luna Ave., Chicago, Ill. 10630; California — Editor KARLIS KALEJS, 3622 Markridge, La Crescenta, Ca. 91214.

NR. 29 SESTDIENA, 1975. GADA 19. JŪLIJS 25. GADS
SATURDAY, JULY 19, 1975.

SECOND CLASS MAIL REGISTRATION NUMBER 2249 Cena 50 centu

Dziesma vieno

6. Latviešu rietumu krasta dziesmu svētku solistu koncertā 5. jūlija vakarā Sietlas centra operas auditorijā noklausījās ap 1500 atsaucīgu svētku dalībnieku. Ievadā ar L. Garutas, A. Šturma, L. Apkalna un A. Kalniņa dziesmu kompozicijām dzirdējām soprānu Rutu Gerki Ernesta Bruņubārdas jun. klavieru pavadījumā. Jau ar pirmo dziesmu viņa savaldzināja klausītājus, saņemot aplausus un ziedus. Tāpat arī dzimtenes komponista Marģeŗa Zariņa dziesmu cikls Sudrabota gaisma (astoņas dziesmas un fināle) izpelnījās atzinību. Aplausi lika reizēm pagaidīt basbaritonam Andrejam Kurmiņam, lai uzsāktu cikla nākamo dziesmu. Klavieŗu pavadījumu veica Daira Cilne. Jaunajam latviešu pianistam Artūram Ozoliņam klausītāji kājās piecēlušies aizrautīgi aplaudēja pēc beigu atskaņojuma — Variācijas par latviešu tautasdziesmām temu, Op. 6 (J. Vītola). Piedevām viņš sniedza divas J. Mediņa dainu kompozicijas. Pēc koncerta liela daļa klausītāju devās uz Trīs no Pārdaugavas vakaru Washington Plaza zālē, kas notika trīs stundas vēlāk un bija pārpildīts.

Sietlas latviešu centra baznīcā 6. jūlija rītā notika svētku dievkalpojums, piedaloties arhibīskapam A. Lūsim, prāvestam R. Āboliņam un pārējiem garīdzniekiem. Svētku kulminācija bija kopkoŗa koncerts, kad pēcpusdienā Sietlas centrā sāka pulcēties koŗa dalībnieki gājienam uz centra operas namu, piedaloties ap 300 dziedātājiem. No Kanadas samazinātā sastāvā bija ieradies arī Toronto Sv. Andreja draudzes koris ar diriģentu A. Purvu un koŗa priekšnieku J. Kleperi. Gājienā piedalījās arī tautas deju grupas ar koŗiem līdzīgu dalībnieku skaitu. Gājienu vadīja J. Atvars, bet Dziesmu svētku simtgades, Latvijas un ASV karogus nesa A. Āboliņš, P. Bergholcs un L. Apsītis. Koŗu priekšgalā soļoja diriģenti Ernests Brusubārdis, Daira Cilne, Pēteris Galiņš, Fanija Matīsa, Arvīds Purvs un Brigita Ritmane-Ose.

Pēc karogu ienešanas un novietošanas skatuves kreisajā pusē, labajā atradās V. Racibarska kokā veidotā dziesmu svētku emblēma, runu teica svētku rīcības komitejas priekšsēdis M. Janševics, Izskanot ASV himnai runāja Pasaules brīvo latviešu apvien. priekšsēdis U. Grava: „Latvieti, šodien nepaej gaŗām savam brālim un māsai, bet prasi katram — vai dzirdi to, ko šodien dziesma saka? Paliec par latvieti! Un jūti to, kā sprēgā apņēmība:: Latviju latviešiem! Vai zini, kā panākt to?" jautāja Uldis Grava un atbildēja: „Latviešus Latviešiem!" Viņa uzrunu pavadīja 3000 klausītāju aplausi.

Koncerta atklāšanā runu teica Latvijas sūtniecības vadītājs Vašingtonā Dr. A. Dinbergs:

„Atklājot šos dziesmu svētkus, es izjūtu patiesu gandarījumu par iespēju atrasties jūsu vidū. Šim gandarījumam ir dziļš pamatojums. Raugoties dziedātāju saimē, kas tālā svešumā liek krāšņi mirdzēt mūsu greznajiem tautas tērpiem„ acīm paveŗas neaizmirstami iespaidi — vairākkārt skatīti, bet vienmēr jauni.

Tas, ko ar acīm var ieraudzīt un ko ausis var uztvert svētku koncertā atskaņotās dziesmās, redzēt uz skatuves, tautas deju priekšnesumos un rakstnieku cēlienos, ir rūpīgi plānota, liela un ilga darba sekmīgs noslēpums. Vai var tālab atrast pietiekami daudz cildinošu atzinības vārdu diriģentiem un koristiem par viņu pūlēm, ziedojot daudzas atpūtas stundas koŗu mēģinājumiem, kā arī visiem citiem, kas ar lielu degsmi pielikuši rokas, lai lielais pasākums sekmētos. Viens lai mums visiem ir skaidrs — bez diriģentu un koristu uzupurēšanās sen jau neskanētu mūsu dziesmas tālās, svešās zemēs Mūsu tautas tik īpatnējā māka, dziesmās pateikt tās iekšējos pārdzīvojumus, būtu apklususi. Šī apziņa lai ir gandarījums lielā darba darītājiem par viņu cildeno veikumu.

Bez mākslinieciskās puses dziesmu svētkiem ir svarīga nozīme arī citos mūsu dzīves notikumos. Viens no tiem ir latviskā dzīves ziņas, latvisko tradiciju saglabāšana. Tā ir tautas garīgā seja, kas radusies daudzu paaudžu koptās, vajrotās un sargātās tradicijās. Zaudējot cieņu pret mūsu tradicijām, aizmirst tās kopt un sargāt, nododot tās tālākām paaudzēm, mēs pazustu bez miņas pasaules ļaužu straumē.

Dziesmu svētkiem piemīt vēl viena izcila īpašība — tie nenobeidzas ar pēdējo dziesmu. Tie gadiem ilgi turpina dzīvot kā liels, pacilājošs nacionāls pārdzīvojums dalībnieku atmiņās.

Raugoties pagātnē, mēs redzam, ka dziesmu svētkiem ir kāda liktenīga nozīme mūsu tautas dzīvē. Ar pirmajiem dziesmu svētkiem Rīgā 1873. gadā īstenībā sākās mūsu tautas apzināta cenšanās pēc nacionālas neatkarības — sākās viņas ceļš uz valsti. Pirms 35 gadiem 16. jūnijā, risinoties pirmajiem Latgales dziesmu svētkiem Daugavpils tuvumā, pienāca Pad. savienības ultimāts ielaist mūsu zemē sarkanarmijas vienības.. Oficiāli dziesmu svētku dalībniekiem Pad. savienības ultimāts nebija zināms, bet tuvo briesmu nojauta nospieda cilvēku domas un jūtas. Kad virsdiriģents T. Reitera zizlis trešo reizi pacēlās valsts himnas atkārtošanai, tā vairs neskanēja kā himna, bet izmisīga lūgšana no daudzu

(Turpinājums 20. lp.)

6. Rietumkrasta dziesmu svētku rīcības komitejas priekšsēdis Miervaldis Janševics saka svētku atklāšanas uzrunu. Pa labi — Pasaules brīvo latviešu apvienības priekšsēdis Uldis Grava akta runā.
Foto: E. Elstiņš

„Draudziba" virs zemes un gaisā

ASV un Pad. savienības sadarbība 15. jūlijā vainagojās ar apvienoto lidojumu izplatījumā, kur divi krievu kosmonauti un trīs amerikāņu astronauti kopīgi pusdienošot 140 jūdzes augstumā no zemes. Ēdienu karte būšot krieviska — skābu kāpostu vira, žāvētas zivis, vērša mēle, medus kūka, tad vēl biezpiena kūka ar melno jāņogu ievārījumu un beigās tēja ar saldumiem. Šīs pusdienas katrai valstij izmaksāšot 250 milj. dolaru. Tā ziņoja laikraksti.

Amerikāņu astronautu un krievu kosmonautu satikšanās izplatījuma kuģos tā izbeigšot „Apolo gadsimta" sacensību dekadi izplatījumā, kas sākusies 1961. gadā ar pirmo padomju Sputņika un pirmā kosmonauta Jurija Gagarina iešaušanu orbitā. Pirmais amerikāņis Džons Glens ielidoja orbitā 1962. gadā. Sacensību kulminācija bija 1969. gadā, kad pirmais amerikānis nolaidās uz mēness virsmas.

ASV izplatījuma kuģi Apollo un padomju Sojuz izšāva izplatījumā 15. jūlijā. Savu Sojuz pirmie izšāva krievi no kosmodrama pie Kaspijas jūŗas. Pēc 7½ stundām pēc plāna bija paredzēta amerikāņu raķetes izšaušana no Cape Canaveral. Maskava bija uzaicinājusi ASV sūtni Maskavā Valteru Stoselu novērot krievu raķetes izšaušanu. Sūtnis bijis pirmais amerikāņu acu liecinieks krievu izplatījuma raķetes izšaušanā. Abu valstu detante . bijusi tik cieša, ka tā ietekmējusi pat pulksteņa laiku. Padomju ziņu aģentūra Tass paziņojusi, ka mainīs savu laiku par vienu tūkstošdaļsekundes, lai saskaņotos ar ASV sinchronizēto laiku. Labojumi izdarīti, lai abas valstis varētu precīzi sadarboties arī lidojuma laikā.

Bija paredzēts, ka ASV un Pad. savienības izplatījuma kuģi savienosies 17. jūlijā virs Vācijas un pa „gaisa tuneli" amerikāņi un krievi ciemosies viens pie otra, izmainoties tostiem, dāvanām un tehnisko pieredzi. Laikrakstu komentātori secina, ka no zinātniskā viedokļa amerikāņi šai „gaisa draudzībā" nekādus jaunumus neiegūs, jo amerikāņu mēness

(Turpinājums 20. lp.)

Latviešu (Toronto) kreditsabiedriba

Sakarā ar darbības paplašināšanos, sākot ar 1975. gada 14. jūliju, birojs atvērts pirmdien — ceturtdien
parastā darba laikā no pl. 10 rītā līdz pl. 7.30 vakarā

Personiskos aizdevumus izsniedzam par 12 proc. līdz $10,000,00

LATVIJA AMERIKĀ

SESTDIENA, 1975. GADA 19. JŪLIJS, 29. NR.

Latviešu nedēļas laikraksts, iznāk sestdienās. Izdevējs — Latvija Amerikā Publishing Ltd. Atbildīgais redaktors Krišs SIDARS. Redakcija: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont. Canada. M4M 2E9; tālr. 465-7902. Ņujorkas redakcijas vadītājs: V. Irbe, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N.Y., 10466, U.S.A. Tālrunis 994-7917. Čikagas redakcijas vad.: I. Lamberte, 5524 N. Luna Ave., Chicago, Ill. 60630, U.S.A., tālr. 774-5744. Redaktors Austrālijā: Ed. Šmugajs, 28 Taffs Ave., Lugarno, NSW 2210, Australia.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāliem parakstītajos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personīgs ieskats un ne katrā gadījumā atbilst arī redakcijas viedoklim.

Abonēšanas maksa Kanadā un ASV — par gadu $21.00, 6 mēn. $11.50, 3 mēn. $6.00. Atsevišķa numura cena 50 centu.
Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $3.00. tekstā $5.00, pirmajā vai pēdējā lappusē $10.00 par 1 collas slejas telpu. Sarīkojumu kalendārā 50 centu par vienas slejas rindu katrā datuma vienā numurā.
Sludinājumi nododami pa tālr. 466-1514.

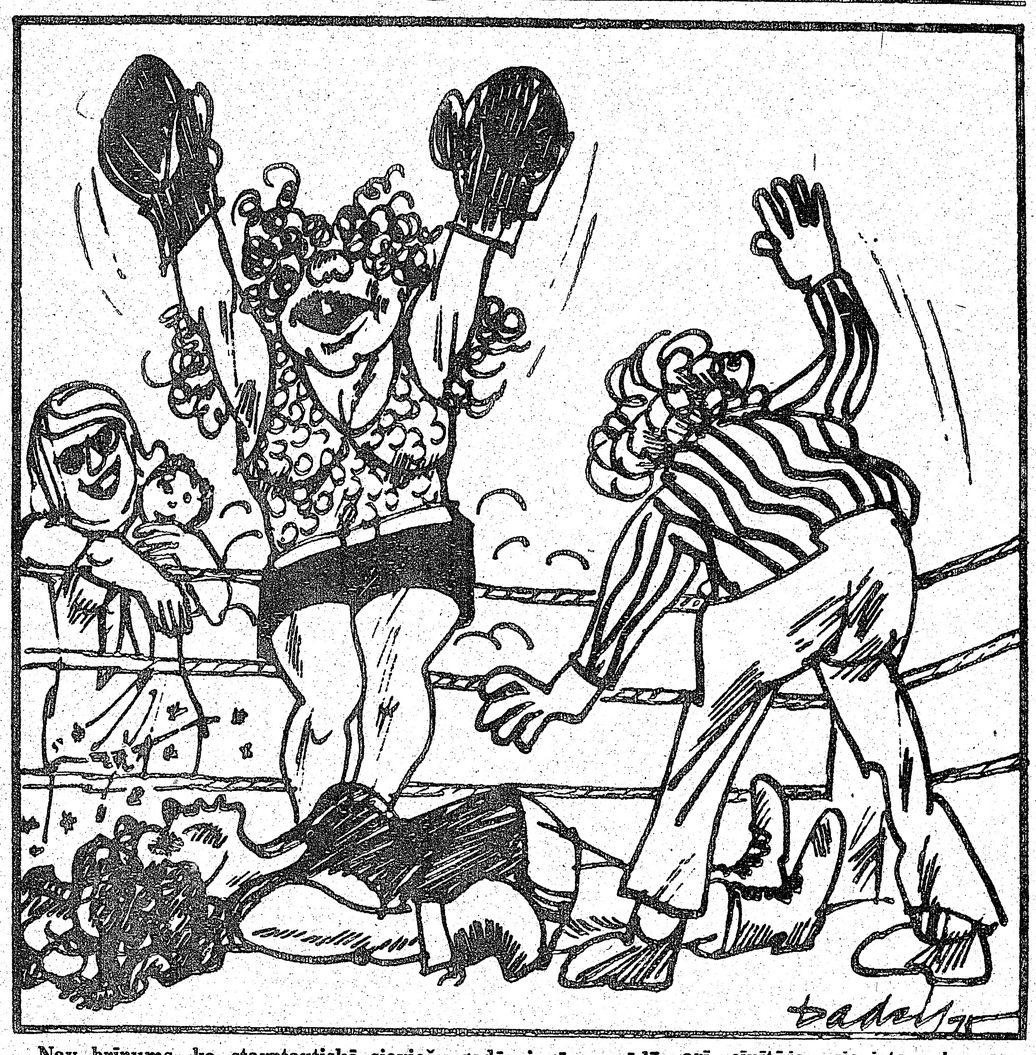

Nav brīnums, ka starptautiskā sieviešu gadā ringā parādās arī cīnītājas sievietes, kuras līdz šim saucās par daiļo dzimumu. Vienlīdzīgajās tiesībās tagad nu visi būsim vienlīdz daiļi.
Dadža zīmējums

Voldemārs Korsts

Kisingera dzemdētais bērns

Pienācis laiks skatīties patiesībai acīs, saucot lietas un notikumus īstajā vārdā. Tajā pašā laikā atzīsim, kas labi veikts, bet nekautrēsimies minēt arī kļūdas un to rezultātus, ko to darījis agrākais ASV aizsardzības ministrs Melvins Lērds rakstā — Vai tā ir detante? Šis raksts, kas iespiests pirms nedaudz dienām, bazējas uz profesionāla analizētāja faktu apskatu militārā laukā. Attēlotā aina nav patīkama.

Melvins Lērds nav vienīgais, kas brīdina no pašreiz draudošā stāvokļa ne vien Eiropā, bet arī Ziemeļamerikā, pat tik spēcīgā valstī kā ASV. To pašu jau ilgāku laiku darījis arī izdevējs un autors Stantons Evans, tāpat patriotiskā American Security Council un daudzi citi izcili valstsvīri un organizācijas. Niksons savā viceprezidenta laikā atgādināja, ka brīvības apdraudēšana jebkurā zemē nozīmē draudu arī ASV brīvībai. Toreizējo Niksona uzskatu atbalstīja tik liels pilsoņu vairākums, ka viņu ievēlēja par ASV prezidentu ar vislielāko balsu skaitu, kāds jebkad nodots prezidenta vēlēšanās.

Tad pēkšņi Baltā namā uzpeldēja kāds līdz tam maz pazīstams vīrs — Dr. Henrijs Kisingers, kas ātri guva vislielāko ietekmi prezidenta padomdevēju vidū. Tagad noskaidrojies, ka Niksons bija izvēlējies daudzus sliktus palīgus, kas nogrieza ceļu pie prezidenta pat tik veciem, draudzīgiem un cienījamiem darbiniekiem kā senātoram Goldvoteram, gubernātoram Regānam, kongresa loceklim Dervinskim, komūnisma īstās sejas sasktītājam un baltiešu draugam un daudziem citiem Niksona atbalstītājiem un brīvības principu aizstāvjiem. Kisingers turpretim neticami ātri un neizskaidrojamā veidā guva paaugstinājumus un varu ASV politikā, kas pieaugusi tik lielā mērā, ka liek mums atcerēties Raspūkina lielo ietekmi agrākās Krievijas cara galmā.

Pēc uzpūstās Votergeites ielaušanās, kuŗu mēnešiem ilgi mala bez apnikuma un kuŗas sekas visiem zināmas, ļaunākais vēl tikai sekoja. Kisingers vairākkārt brauca uz Maskavu, acīm redzot neskopodamies ar solījumiem, līdz gala rezultātā uz Maskavu devās arī prezidents Niksons un nolīga tā saucamo detanti. Maskava ieguva visu, bet ASV un pārējā brīvā pasaule vienīgi tukšus solījumus, ko Kremlis pat nedomāja pildīt, iegūdams par puscenu amerikāņu kviešus, mašīnas un daļu tehnisko zināšanu. Pad. savienība tagad jau nekautrīgā kārtā sāk parādīt savu pamatmērķi — visas pasaules pakļaušanu savai diktātūrai, pastiprinot savus militāros spēkus un raķešieroču skaitu. Tagadējais ASV aizsardzības ministrs Šlesingers jūnija beigās atklātībai ziņoja, ka Pad. savienība sākusi uzstādīt trīs izcili spēcīgas, jauna tipa starpkontinentālās raķetes. Tajā pašā laikā Šlesingers brīdināja, ka padomju raķešu izmēģinājumi Klusā okeanā liecina par krievu tieksmēm uzlabot to precīzitāti. Aizsardzības ministrs arī brīdinājis, ka šādu jaunu uzbrukuma ieroču uzstādīšana, pretēji visiem līgumiem, spiedīs arī ASV pastiprināt bruņošanos, lai nezaudētu ieroču līdzsvaru, kas ASV tagad ir vairs tikai nelielā pārsvarā. Šī bruņošanās sacensība ir bīstams risks atomkaŗa izcelšanās iespējai.

Pirms atgriežamies pie Kisingera radītās detantes, jāņem vērā viņa lielā pretimnākšana Maskavas prasībām. Tagadējais ASV ārlietu ministrs nebija tik naīvs, lai nezinātu, ka Parīzē nolīgtais „miers" Vietnamā devis vislabākās iespējas Pad. savienībai, daļēji arī sarkanai Ķīnai, apgādāt komūnistu agresorus ar visiem nepieciešamiem kaŗa materiāliem, lai īsā laikā pārņemtu Indoķīnu savā varā. Kamēr ziemeļvietnamieši saņēma šo atbalstu, demokratu pārvaldītais ASV kongress liedza atbalstu Dienvidvietnamai, kas bija spiesta padoties. Tai pašā laikā galēji liberālie ko-

(Turpinājums 18. lp.)

Lasītāju vēstules

PENSIONĀRIEM NEPIECIEŠAMA LATVISKA VIDE

Izlasot LA 26. n-rā rakstu „Zaļās ugunis pensionāru namam", iepazinos ar namam izraudzīto vietu, 126-134 Vaughan Road. Apgāju blokam, bet par izraudzīto vietu nebiju iepriecināts. Zemes gabals liekas ļoti mazs. Kur šeit varēs iekārtot dārziņu, kas veciem cilvēkiem tik nepieciešams? Arī zemes gabala cena šķiet visai augsta; par šo naudu varētu iepirkt lielāku būvlaukumu pensionāriem piemērotākā rajonā Lieltoronto. Ir ļoti tuvredzīgi atdalīt veco ļaužu mītni no projektētā latviešu centra, aizbildinoties, ka pensionāru nams vajadzīgs tūlīt, , bet centrs nākotnē. Tieši latviskā vide mūsu pensionāriem ļoti vajadzīga! Šī vajadzība būs vienmēr, arī pēc 3, 5 vai 10 gadiem. Pagātnē mēs allaž esam steigušies ar nepiemērotu graustu iepirkšanu neizdevīgās vietās, tiklīdz runājam par sabiedriskām vajadzībām. Vai lai tagad pielaižam jaunu kļūdu? Vai visi latviešu pensionāri gribēs pavadīt sava mūža pēdējo posmu svešā, nelatviskā vidē?

M. Zichmanis, Vilovdalē

LAJA DOMAS

Man tomēr vieglāk izprast un cilvēcīgi pieņemt Jāņa Šķirmanta domas, līdz ar Tolstoja dziļi cilvēcīgiem Evaņģēliju iztirzājumiem par kristīānismu, nekā Dr. Pēteŗa Cirša „Dažādas atbildes" LA 26. n-rā. Viss jau būtu kārtībā, ja kristiānisms pēc pasaulīgās varas iegūšanas ķeizara Konstantīna laikā, būtu varējis arī apustuļu Evaņģēlijus un dogmas iededzināt ar tādu pašu fanātismu Jahves Trīsvienībā atgriežamajās tautās, ar kādu tie paši cīnījās Romas pagrīdē — katakombās.

Bet ar cilvēka radīšanu jūdu Jahvem nepaveicās, lai gan Viņš to it kā veidojis pēc savas sejas un līdzības. Ieva ar Ādamu neklausīja, padevās čūskai. Kains nosita savu brāli Ābelu greizsirdībā, ka Jahve bija par labāku atzinis Ābela nokautā jēra upuri un apsmādējis Kaina zemes augļus. Ar grēku plūdiem Jahve gribēja savu neveiksmi labot, izlases ceļā glābjot tikai Viņam vispaklausīgākos. Šī eksperimenta beigās Viņš radīja vienu no skaistākajiem dabas notikumiem — varaviksni. Bet nelīdzēja. Cilvēki atkal savairojās, sagāja pulkā un sāka celt torni, kuŗa gals sasniegtu Jahves debesu valstību. Nekas cits neatlika, ka sajaukt valodas, lai mūrnieki, akmeņu skaldītāji, meistari un architekti viens otru vairs nesaprastu.

Varbūt, ka šī valodas jaukšana turpinājusies arī pēc Kristus turpat 2000 gados, lai cik pamatīgi un nekustināmi Dr. P. Cirsim šķistu Evaņģēliji un Nikejas sanāksmes lēmumi? J. Šķirmanta norādījums par kristinānisma saskaldīšanos un visu, kas kristīgās Trīsvienības pajumtēs notiek un notiek, mazākais attaisno autora meklējumus un atziņas tolstojismā. Dr. P. Cirsim „Dažās atbildēs" vajadzēja būt lēnprātīgākam, ne tik paspārliecināti bargam („Kas tā par iedrošināšanos!").

Krāšņa varavīksne jau bija arī pirms Jahves grēku plūdiem un būs vienmēr, kamēr vien virs zemes spīdēs saule un līs lietus. Tāpat arī būs cilvēki, kas ilgosies pēc šī auglīgā, miermīlīgā skaistuma, meklēdami ceļus, kā tanī iekļūt. Būs vienmēr arī tādi, kas ar pērkoniem, krusām un zibeņiem ies savas paštaisnās bardzības ceļus. Tie biežāk īstenos savus nolūkus, bet visvairāk būs to, kas nesapratīs pirmos.

Valentīns Pelēcis Minesotā

KĀDĒĻ NEPIEMIN INTERNACIONĀLO SIEVIEŠU GADU?

Neesmu ievērojusi, ka latviešu presē būtu pieminēts Internacionālais sieviešu gads. Mums, latviešiem, ir tik daudz celmlaužu — sieviešu, bet nekur nav pieminēta, piem., māc. A. Pone, kas ir pirmā ordinētā sieviete mūsu baznīcā u. c. Vai tiešām vīriešiem būtu tik liela mazvērtības sajūta, ka justos no sievietēm „apdraudēti"?

Viena no daudzajām Ontario

Redakcijas piezīme: Ja godājamā vēstules rakstītāja būtu uzmanīgāk izlasījusi Latviju Amerikā, viņa būtu ievērojusi, ka jau šī laikraksta 26. aprīla numurā (15. lappusē) iespiests Angelikas Gailītes gaŗāks raksts „Vēsturisks notikums", apcerot mūsu pirmās mācītājas Agneses Pones ordināciju Eslingenā, Rietumvācijā.

DV INFORMĀCIJAS DAĻAS PASKAIDROJUMS

Neapšaubāmi katrā sarīkojumā un arī demonstrācijās vērojamas dažas kļūdas — arī ar labāko koordināciju. Plašās parunas par 14. jūnija demonstrāciju Otavā LNAK sēdē būtu bijušas lietiskākas, ja tajās būtu pieaicināts arī kāds no demonstrācijas organizētājiem un iepazīstināts ar koordinācijas trūkumiem.

Daudzkārt lielāki notikumi, kā mūsu dziesmu svētki, nav bijuši pieminēti kanadiešu presē; arī demonstrācijas dalībniekiem nedeva lielas illūzijas publikācijai.

DV organizācijas biedru un Ārējās informācijas nozares rīkoto demonstrāciju skaits ir iespaidīgs. Rīkotāji nav dzirdējuši komplimentus, bet vairāk gan kritikas tieši no latviešu sabiedriskās dzīves vadītājiem . . .

Otavas demonstrācijas dalībnieki simboliskajos padomju vergu darbu nometņu ietērpos, ar apzīmētiem nometņu nosaukumiem, kuŗās mira un cieta latvieši un cieš vēl šodien, neuzskata, ka demonstrācijas būtu neizdevušās. Vairāk nekā tūkstotis Otavas iedzīvotāju un iebraucēju apturēja savas automašīnas, lai saņemtu informācijas lapiņas!

DV KV Ārējās informācijas daļa:
R. Puriņš
V. Cinis

TIKAI DARBS CEĻ VĪRU

Latviešu nacionālās apvienības Kanadā 25. jūnija valdes sēdē izteiktā kritika (LA 37. n-rā) par 14. jūnija demonstrāciju pie padomju sūtniecības ēkas Otavā, nepārzinot apstākļus, nav saprotama. Tikai darbs ceļ vīru. Ne jau viss „organizātoriskā un koordinācijas ziņā" vienmēr padevies arī citiem darba darītājiem. Būsim saudzīgāki pret darba darītājiem.

Demonstrācijas dalībnieks
Toronto

Nedēļa ar latviešu rakstniekiem

IESPAIDI UN VĒROJUMI

Jūnija beidzamajā nedēļā, plašākas publikas pa daļai nepamanīts vai neievērots, Gaŗezerā risinājās pirmreizējs notikums pasaulē izklīdušo latviešu vidū — Latviešu rakstnieku apvienības rīkotā Rakstnieku nedēļa. Tāpat kā pagājušā gadsimta beigu posmā pa plašo Krieviju un Vakareiropu izklīdušie latviešu gara darbinieki vasarās pulcējās Rīgā uz Rīgas latviešu biedrības Zinību komisijas vasaras sapulcēm, tā šoreiz vienuviet bija saradušies vairāki latviešu rakstnieki, literātūrkritiķi un latviskās kultūras cienītāji no ASV, Austrālijas, Dienvidamerikas un Kanadas. Kas nebija spējuši ierasties paši, tie savu klātieni apliecināja ar atsūtītiem darbiem — dzejoļiem, stāstiem, romānu fragmentiem.

Rakstnieku nedēļas programmu bija izplānojusi apvienības valde: Valters Nollendorfs, Oļģerts Cakars un Valdis Zeps. Ik rītu bija viens vai divi aktuāli referāti ar pārrunām, pēcpusdienās trīs dažādas darba grupas jeb semināri un darba dienas nobeigumam atkal referāts. Referentos bija: J. Bičolis, I. Brēdrichs, K. Dzelzītis, V. Krāslavietis, Ņ. Luce, J. Mazutis, V. Nollendorfs, A. Olte, J. Peniķis, A. Ruņģis, O. Stumbrs un V. Zeps. Pēc vakariņām visi pulcējās ap kamīnu vidusskolā vai ap ugunskuru Vēja kalnā literārai vakarēšanai, pie kam katram vakaram bija savs īpašs temats.

Valde šinī sanāksmē paziņoja, ka par pirmo Rakstnieku apvienības goda biedru ievēlēts — 91 gadu vecais Jānis Sarma Austrālijā. Viņš saviem jaunākajiem kollēgām sveicienam bija atsjūtījis pāris dzejoļu, ko nolasīja Austrālijas vakarā. Šai vakarā, ko bija izkārtojuši abi tālā kontinenta viesi I. Brēdrichs un Ņ. Luce, bija vairāki līdz šim nedzirdēti autori. Irādās, ka Austrālijā ar latviešu rakstītā vārda kopšanu nodarbojas gan daži gluži jauni autori, gan arī jau pensiju gados.

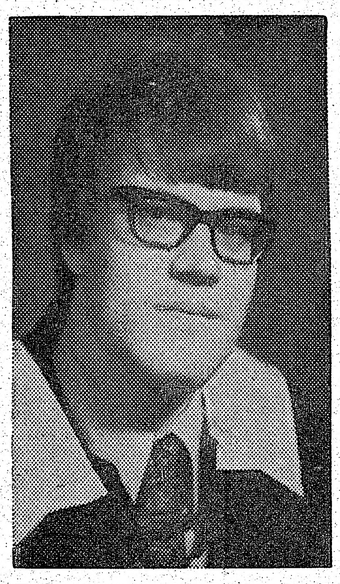

Eduards Pēteris Abols jūnijā beidzis Otavas universitāti ar būvinženiera grādu un saistījies darbā Kilborn inžen. sabiedrībā un strādā savā nozarē jaunu raktuvju un pilsētas izveidošanā Pickle Lake, Ont. ziemeļos.

No Eiropas nebija ieradies neviens rakstnieks, kādēļ bija jāapmierinās tikai ar atsūtīto darbu lasīšanu Eiropas vakarā. Ar Latvijas jaunāko rakstniecību iepazīstināja O. Stumbrs un V. Krāslavietis. Šo vakaru ievadīja I. Baruša stabules skaņas.

Mūzika un dziesmas skanēja visu nedēļu gan kopīgi dziedātās tautasdziesmas, gan atsevišķu mūziķu un vokālistu priekšnesumos, jo dalībniekos bija dziedātāja M. Cakare, pianists V. Vištelis, koklētājas I. Sprūdža un L. Vūda, ģit tarists Andris Kārkliņš (Andre el Leton) un grupiņa jaunu ļaužu, kas Maijas Mednes vadībā veikli un dzidri dziedāja un koklēja — Vidvuds un Laila Medņi, Rūta Ozoliņa un citi mūzicētāji.

Līgo vakarā, lietum mitējoties, visi pulcējās Vēja kalnā ap ugunskuru, pie pīrāgiem, ūdenskliņģeriem un miestiņa. Tur skanēja dzejas vārsmas, senas līgo dziesmas, gan pasaulē noklausītām melodijām pieskaņoti latviešu teksti, ko bija sacerējusi I. Mazute no Montrealas.

Nedēļas beigu posmā kāda vakara programmas lielāko daļu „okupēja" jaunākie rakstītāji: R. Ozoliņa, I. Barušs, J. Mazutis un A. Kārkliņš, kas, tā pats liecināja, pirms gada 99,9% sacerējis angliski vai spāniski, bet nu šo procentu jau esot samazinājis uz 90, pārējo atvēlot — latviešu valodai . . .

Latgales vakarā, ko vadīja V. Zeps, priecināja paša Zepa, A. Dimantes un F. Murāna latgaliešu dialekts. Pārējie šī vakara autori reprezentējās rakstu valodā.

Intensīvi strādāja pēcpusdienu semināri. Dzejas semināru vadīja Astrīde Ivaska un Valters Nollendorfs, mācot tik ilgi svītrāt, līdz no sākotnēji uzrakstītā pamazām izveidojās dzejolis. Līdzīgā veidā strādāja arī Ilzes Šķipsnas vadītais prozas seminārs. Trešais, sabiedrisko lietu seminārs, I. Brēdricha un J. Peniķa vadībā iztirzāja dienā dzirdētos referātus. Nedēļas beigās darbojās arī teātŗa seminārs Ņ. Luces vadībā.

Lai gan neviens no rakstnieku nedēļas sarīkojumiem nebija publiski slēgts, notika vēl četri īpaši sarīkojumi ar jaunākās latviešu prozas un dzejas sniegumu, to skaitā arī literārais panelis ar Čikagas piecīšu piedalīšanos un 29. jūnija izskaņas sarīkojums.

Jāņu daudzināšanas programmu bija izplānojusi un sakārtojusi A. Ivaska. Šai sarīkojumā dzirdējām E. Aistaru, I. Brēdrichu, M. Cakari, I. Gubiņu, A. Kārkliņu, V. Krāslavieti, J. Mazuti, Modri Medni, V. Nollendorfu, Aivaru Ruņģi, I. Šķipsnu, O. Stumbru un mūzicētājus M. Cakari, A. Kārkliņu, I. Sprūdžu, L. Vūdu, V. Vištelī.

Atklāšanā klausītāji varēja iepazīties ar tālāk braukušajiem autoriem: I. Barušu, I. Gubiņu, J. Mazpti, I. Brēdrichu, K. Dzelzīti, A. Ivasku, M. Kovaļevsku, Modri Medni, I. Šķipsnu, O. Stumbru un K. Zvejnieku. Izskaņas sarīkojumā publikas priekšā stājās arī tādi rakstītāji, kas drosmi to darīt bija ieguvuši nedēļas tecējumā, kā piem., L. Kalniņa (Vašingtona, D.C.), A. Bēne (Dallasa), L. Gulbe (Toronto), L. Alksne un V. Reimanis (Kalamazū), G. Alchimovičs (Čikaga), vai arī tādi, kas bija spējuši ierasties tikai uz nobeigumu, kā A. Zemdega (Toronto).

Lai gan neviens lasījums neievilkās gaŗumā, kā dažkārt notiek nekontrolētos lasījumos, no vispārējās publikas, ar ko abās nedēļu nogalēs bija pilni visi Gaŗezera krūmi un pludmale, pie rakstniekiem viņu sarīkojumos tomēr iegriezās retais. Kultūras slāpes laikam eksistē tikai mūsu saukļos un laikrakstu ievadrakstos. Īsi formulējot, šeit prakse varēja vērot nedēļas laikā cilāto problēmu — latviešu literātūru un latviešu sabiedrība. Pie rakstniekiem beidzamajā nedēļas nogalē ciemojās arī LNAK priekšsēdis T. Kronbergs no Tornto.

Līdztekus rakstnieku nedēļai Gaŗezerā notika arī gadskārtējā podnieku skate Atbalsīs, apg. Ceļinieks paju īpašnieku sapulce, Čikagas piecīšu sarīkojums un Gvido Augusta rietumkrastā noorganizētā ceļojošā latviešu mākslinieku zīmējumu skate, kuŗā bija reprezentēti mākslinieki gan no Amerikas, gan no Eiropas un Austrālijas. Izmantojot LPB priekšsēža J. Bičoļa klātieni Gaŗezerā, tā vadība bija lūgusi Bičoli šo izstādi atklāt.

Valija Ruņģe

Biruta Senkēviča

LIELĀKAIS SAPNIS

Sapņi ir kā šalcošas liepas,
Kā sagubots siens.
Un līdzīgs kādam citam
Ir sapnis viens.

Satraucoši savādi līdzīgs,
Bet jauns, no pagājušās nakts,
No atmiņas atsaukts.
No sakņu saknēm rakts.

Varbūt sapnis, līdzīgais sapnis,
Atkal aizvedīs mūs
Tālā jaunības pusē,
Kas vairāk par sapni būs.

Prozas vēstījums

KONSTANTĪNS STRODS — KUNGS, STĀSTI, 232 LP., LATGAĻU IZDEVNIECĪBA

Gandrīz visos dziesmu svētkos kopkoŗu koncertā esam dzirdējuši pacilājošo Dziesmu kalnā. Tās vārdu autors ir Konstantīns Strods. Kad parādījās viņa divas pirmās dzejoļu grāmatas Sevī (1931.) un Sirds (1934.), viņa dzejas cienītāji un apcerētāji šad un tad mīlēja Konstantīnu Strodu salīdzināt ar agrā nāvē aizgājušo mīlas un vientulības dzejnieku Jāni Ziemeļnieku un sauca viņu par — Latgales Ziemeļnieku. Arī Konstantīns Strods, kas dzimtenes gados savus darbus parakstīja ar pseudonimu — Konstantīns Plencinīks, savā dzejā bieži runā par bēgšanu vientulībā, projām no ļaudīm, no glaimiem, no neīstuma. Atrod savas atbildes mīlestībā un dabā.

Vēlākos gados viņš pāriet uz sevis un savas dzimtenes ļaužu izteikšanu prozā, višbiežāk stāsta formā. Stāstu krājums Sādžu ļaudis iznāk 1936. gadā, Atmūda — 1943. Rakstījis arī pa skatuves darbam — komēdija Divi zači iznāk 1937. gadā. Visi šie darbi publicēti latgaļu izloksnē. Konstantīns Strods ir publicējies arī rakstu valodā Rīgas izdevumos, piemēram, Brīvā Zemē un Mazpulkā. Kādu laiku arī pats bijis redaktors avīzē Zemes Bolss.

Arī trimdas gados viņš publicējies latgaļu izloksnē un literārā rakstu valodā. Viņa stāsti ir parādījušies daudzās trimdas izdevumos.

Iepriekšējais Konstantīna Stroda stāstu krājums Es, mazais cilvēks iznāca rakstu valodā 1958. gadā ar divpadsmit stāstiem un tēlojumiem saturā.

Apceramajā stāstu krājumā — Kungs ir astoņpadsmit darbi. Savos stāstos Konstantīns Strods turpina jau dzimtenē pasākto savas prozas mākslas ieceri: tēlot un stāstīt par savas dzimtās puses, Varaklānu ļaudīm, to dzīvēm, priekiem, sāpēm un izjūtām, jo šī mazā apkārtne un tās ļaudis būtībā pārstāv visus Latgales ļaudis tikpat labi kā kuŗš cits pagasts. Gribas pieminēt, ka Konstantīns Strods savu rakstnieka misiju un filozofiju dibina uz līdzīgiem iekšēja satura balstiem kā piemēram, mūsu latviskākais meistars gleznojumā Jānis Kalmīte. Atmiņā nāk Jāņa Kalmītes kādreiz teiktais: „Ja es varētu īsti labi uzgleznot tikai to, ko es bērnībā redzēju no Latvijas, Latvijas laukiem, dzīves un cilvēkiem tikai pa vienu pašu mana tēva mājas logu, es būtu pasaulslavens meistars gleznieciba." Tā arī Konstantīns Strods uzticīgi glezno savas dzimtās puses ļaudis dzimtenes ainavā, iejūtā, dzimtenes valodā. Konstantīns Strods ir labs raksturu zīmētājs. Viņa rakstītais vārds glezno tikpat krāsni kā laba gleznotāja krāsas. Valoda un izteiksmes līdzekļi ir vienkārši. Viņš nemeklē un netēlo nekādus psiholoģiskus režģus vai dziļumus. Stāsta par to, ko redzējis un novērojis. Stāsti ir vietām bagāti ar lauku dzīves ikdienas humoru. Tanīs nav arī lielu un traģisku notikumu. Notikumus nosaka ikdienas dzīves ritēšana un tās likumi. Visu Konstantīna Stroda darbu lielā un spēcīgā līnija ir dzīvošanas un cilvēka sadzīves likumi, ko nerada vis iegribas, kādas tās mēs redzam šodien visā pasaulē, bet gan Dieva likums. Ar reliģisku audzināšanu šis Dieva likums ir ticis iezīmogots bērna un jaunieša dvēselē un devis iekšējo un ārējo spēku visa mūža dzīvošanai un veidojis attieksmes ģimenēs un ar visiem cilvēkiem lielajā dzīvē aizejot. Konstantīna Stroda nopelnu sarakstā var atzīmēt, ka viņš ir parādījis Latgales latvieti un tā katolisko latviskumu kā dzīves veidu, dzīves filozofiju, dzīves ziņu praksē, ikdienā. Viņa tēlotie cilvēki lasītājam saka: Mūsu kristīgais cilvēks un tā rīcības piemērs ir vajadzīgs mūsu pašu dzīvē un sadzīvē, nevis tikai runās un rakstos un gudro vīru filozofēšanā.

Rakstnieks nekautrējas parādīt arī cilvēku ēnas puses un to, kā instinktīvais ļaunums ar saviem nagiem izvago cilvēka dvēseli. Ar to rakstnieks pierāda, ka cilvēks nav nekāds eņģelis, lai cik pozitīva bijusi viņa audzināšana.

Ironija un komisms manāms tādos stāstos kā — titulstāstā Kungs, kuŗā pagasta rakstveža palīgs Grīzins un ārsts Mazikins tēlo sevi par lieliem un svarīgiem kungiem, bet uzvedībās un attieksmēs nav nekādi īsti kungi. Par īstu kungu var būt tas, kam ir dvēseles kvalitāte.

Lasītājs var justies pievilies, kad rakstnieks no tēlotāja, cilvēku raksturu un dzīvju izstāstīja pāriet uz tādu kā jau iepriekš gatavu un nolemtu karikēšanu. Vietumis Konstantīna Stroda stāstos pamanāms, ka labie un pozitīvie cilvēki var būt tikai tie, kas dzīvo viņa dzimtajā pusē uz vietas. Tiem, kas iebrauc vai parādās no ārpuses, rakstnieks sadod pa pieri un papēžiem. Tādi stāsti ir — Studenti un Rakstnīki.

Labais cilvēks un labā meklējums cilvēkā dominē Konstantīna Stroda stāstos. Vārds „labais" ir tapis Konstantīna Stroda bērnības dienās par tādu kā visur esošu būti, jo tā ir klāt un palīdz labi dzīvot. Krājuma pēdējā stāstā Labais, māsa mazajam Konstantīnam prasa, vai viņš varot redzēt savu Labo.

„Ka padūmoju, reizem arī tai kai radzu." (228.)

Šis Labais guļ viņam blakus zem segas. Paskatījies zem segas tumsā jūt, ka brīžiem viņam pretī pamirkšķina Labā zilpelēkās acis.

Šo pēdējo krājuma stāstu gribas uzskatīt par vislabāko un zīmīgāko Konstantīna Stroda jaunajā grāmatā. Šis Labais, kas iet Konstantīna Stroda tēlotajiem cilvēkiem blakus, varbūt ir arī viņa prozas zīmīgākais vēstījums.

Jānis Klīdzējs

Janis Gailis aizsaules ceļos

Nujorkā 2. jūlijā mirušo gleznotāju Jani Gaili sestdien, 5. jūlijā, guldīja zemes klēpī Evergrīnas kapsētā, bēru ceremoniju vadot mācītājam O. Gulbim. Iepriekšējās dienas vakarā no aizgājūšā mākslinieka Leo Kerna bēru namā Ričmondhillā sēru aizlūgumā atvadījās liels draugu un paziņu pulks, goda sardzē stāvot gleznotāju kolēģām un Daugavas Vanagu organizācijas locekļiem, atdodot pēdējo godu DV tēlotājas mākslas sekcijas biedram. Māc. O. Gulbis izjustos vārdos pakavējās pie Jaņa Gaiļa mūža gājuma un viņa devumu latviešu tautai. No aizgājēja atvadījās viņa pirmais skolotājs Liepājas ģimnazijā prof. A. Annus, Nujorkas mākslinieku grupas vārdā prof. J. Siliņš, DV tēlotājas mākslas sekcijas A. Treibergs, Filadelfijas mākslinieku grupas O. Skušķis, Nujorkas latviešu organizāciju padomes un darba kollēgām N. Grava, DV Ņujorkas apvienības K. Kitners, no kaimiņiem un darba biedriem R. Turks.

† Janis Gailis

Jani Gaili viņa Ņujorkas mājā naktī bija pārsteigusi sirds lēkme, izbeidzot mākslinieka mūža gaitas 71 g. vecumā. Viņš jau agrāk bija pārcietis sirds darbības traucējumus, bet pēdējā laikā jutās visai žirgts. Taču pēc nesen pārciestās gripas viņa sirds vairs nav izturējusi. Mākslinieka tēvs, agrākais Liepājas Sv. Annas baznīcas pērminders, pirms dažiem gadiem mira Toronto, piedzīvojot turpat 90 gadu ilgu mūžu. Aizgājējs Toronto atstāj brāli Andreju, māsu Katrīnu Smiltnieci Hamiltonā ar ģimeni un citus radus. Janis Gailis bija kurzemnieks, dzimis un uzaudzis Pērkonē pie Liepājas, Baltijas jūras krastā, kur gūtie iespaidi dominējuši arī viņa darbos.

Šeit sākušās arī viņa skolas izglītības gaitas. Jau ģimnazista gados Liepājā iezīmējies Jaņa Gaiļa talants. Pēc Latvijas mākslas akadēmijas beigšanas prof. V. Purvīša ainavu meistardarbnīcā, viņš strādāja par zīmēšanas skolotāju Rēzeknē un Liepājā.

Saaudzis cieši ar savu dzimto novadu, Janis Gailis savos darbos bija spilgts Kursas jūras varenības daudzinātājs, par kādu viņu raksturojis tā pirmais ģimnazijas skolotājs prof. Augusts Annus, kas pamanīdams sava audzēkņa mākslinieciskās spējas, aicinājis viņu par palīgu dekorāciju gleznošanā Annas Brigaderes lugai Princese Gundega un karalis Brusubārda Liepājas pilsētas teātrī. Pēc ģimnazijas kursa beigšanas tad arī J. Gailis izšķīries par mākslas akademiju, kuŗu absolvējis 1932. gadā ar diplomdarbu Pie jūras, iegūstot mākslinieka gleznotāja grādu.

Jaņa Gaiļa gleznotāja darbība jo rosīgi turpinājusies svešumā. Jau begļu gados Vācijā sarīkotas viņa patstāvīgās darbu izstādes Heidelbergā, Štutgartē, Minchenē, Darmštatē un Diseldorfā. Pēc iecļošanas 1950. gadā ASV, viņš piedalījies gan Kultūras fonda izstādēs, gan rīkojis patstāvīgas izstādes Nujorkā, Filadelfijā un citos ASV mākslas centros, arī Kanadā. Par gleznu Saulriets Kursā viņš 1961. gadā saņēma Kultūras fonda balvu. Vairākas J. Gaiļa darbu izstādes notikušas Parīzē un Briselē, kur ieguvis godalgas. Starptautiskajā mākslas festivālā 1973. g. Briselē gleznotājam par viņa darbiem piešķira Beļģu nopelnu ordeni ar zelta palmām un pagājušā gadā Nopelnu ordeņa kavalieŗa titulu. Starptautiskā pasta federācija tajā pašā laikā pasūtināja viņam gleznu reproducēšanai uz federācijas 100 gadu atceres aploksnēm, kas iespiestas 20.000 eksemplāros. Šīs gleznas nosaukums bija: Pūt, vējiņi, dzen laiviņu.

Svešniecības ceļus tagad mūžībā aizsauktais mākslinieks bija simboliski iemūžinājis gleznā Atstātās mājas, uzgleznojot māju, ko kopā ar tēvu bija cēlis Bernātos, turpat Liepājas pievārtē. Šī glezna bija izstādīta Klīvlandes dziesmu svētku laikā.

1971. gadā iznāca Jaņa Gaiļa gleznu reprodukciju mape ar 30 gleznu reprodukcijām krāsās, Dr. Hugo Vītola ievadu un Dr. Džordža V. Vēbera jun. komentāriem. Mapi iespieda Toronto, kuru tajā laikā un arī vēlāk mākslinieks bieži apmeklēja, jo ar Toronto viņu saistīja ne vien ģimenes saites, bet arī vecās atmiņas par Liepāju, neaizmirstot iegriezties arī Latvija Amerikā redakcijā, kuŗai vēl dažas dienas pirms savas nāves bija atsūtījis ielūgumu apmeklēt viņa izstādi Jenkintaunā, Pensilvēnijā, ko no 22. jūnija līdz 6. jūlijam rīkoja turienes Mākslinieku ģilde. Mākslinieka nebija lemts sagaidī izstādes beigas, nāve pēkšņi pārtrauca viņa mūža pavedienu. Lo

Laikraksta
LATVIJA
AMERIKĀ
atsevišķus numurus
var pirkt Toronto
latviešu veikalos un
DV grāmatnīcā
491 College St.
kā arī LA spiestuvē
125 Broadview Ave.

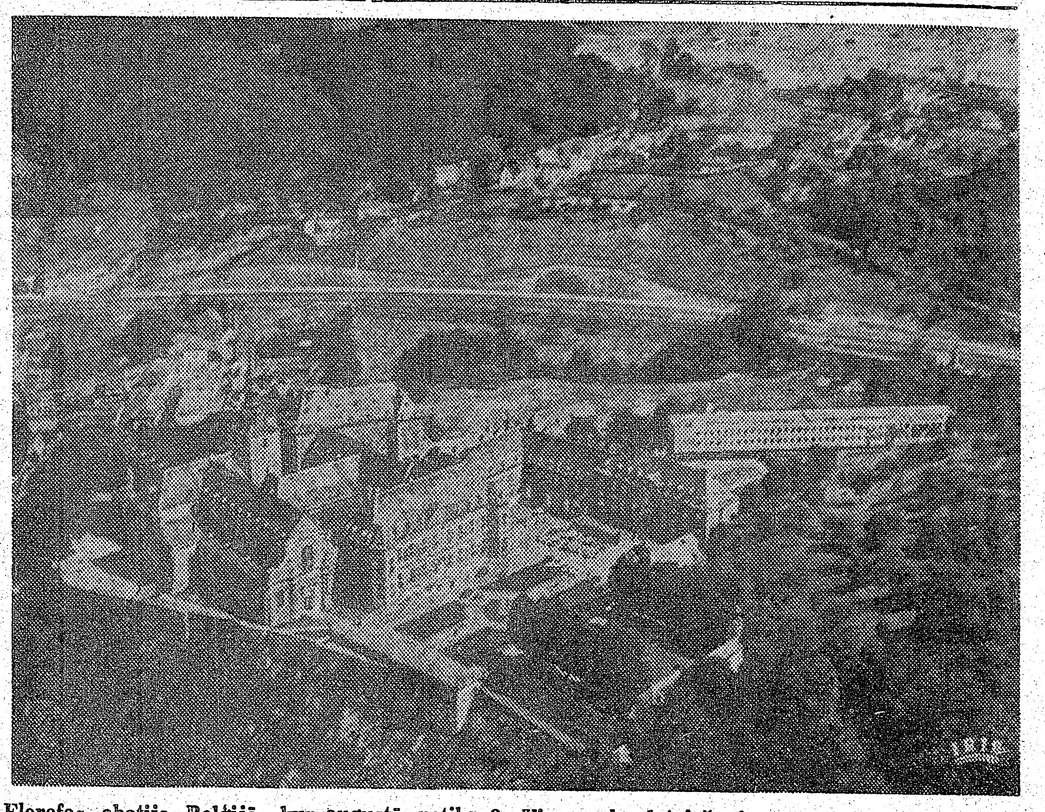

Florefas abatija Beļģijā, kur augustā notiks 3. Vispasaules latviešu jaunatnes kongress.

Kā risināsies jaunatnes kongress Beļģijā

3. Vispasaules latviešu jaunatnes kongresa rīcības komiteja informē, ka kongresam, kas no 14. līdz 21. augustam risināsies Florefā, Beļģijā, izstrādātā darba programma balstās uz pamatdomas „sniegt jauniešiem ārpus Latvijas, kas sevi uzskata par latviešiem, pārskatu par trimdas līdzšinējo ceļu, mēģinot ieskicēt arī vēl ejamo ceļu". Programmā ietilpināti 10 referāti, 3 paneļdiskusijas, koncerti, teātŗa izrāde, sporta sacīkstes, literāri un saviesīgi sarīkojumi.

Kongresa ievadījumā 14. un 15. Augustā Florefā notiks Eiropas latviešu jaunatnes apvienības gada sapulce, kuŗai sekos kongresa atklāšana, ērģeļkoncerts un iepazīšanās vakars 15. augustā A. Osvalda (ASV) vadībā. 16. augustā A. Graša (Rietumvācija) referāts „Par folkloras aktuālitāti"; G. Pone (ASV) referēs par tematu „Nacionālais un internacionālais mūzikā" un „kāds cittautu autors" par kultūras jautājumiem. Vakarā G. Pone diriģēs T. Ķeniņa un savus darbus Namūras provinces kultūras namā.

17. augustā ALJA un ELJA panelis „Patvēruma zemes" un A. Grīna vadīts panelis „Vidējā paaudze". Vakarā V. Zaļkalna (Zviedrija) vadībā „Mičošana" Namūras provinces kultūras namā. 18. augustā L. Paklona referāts „Trimda vai emigrācija", M. Būmaņa un Rozīša (Rietumvācija) referāts „Trimdas analize", G. Saliņa (ASV) referāts „Trimdas vidējā paaudze", K. Kangera (Rietumvācija) un A. Putniņa (Austrālija) referāts „Trimdas latviešu jaunatne". Vakarā Stokholmas latviešu teātŗa izrādē G. Griezes komēdija „Te runā Stariņš" ar sekojošu jautro vakaru un dziesmu kaŗu J. Beņķa (Anglija) vadībā.

19. augustā V. Āboliņa (Rietumberlīne) un A. Lejiņa (Zviedrija) referāts „Kultūras sakari", I. Spilnera (ASV) un A. Urdzes (Rietumvācija) referāts „Latvijas demografija", O. Stumbra (ASV) referāts „Trimdas dzeja salīdzinājumā ar Latvijas dzeju", bet vakarā dzejas cēliens „Trimdas pirmās dekadas dzeja" un „latvisks blūzroks" no Zviedrijas — Prusaku ansamglis. 20. augustā kongresa kopsēde un vakarā filmu izrādes — U. Brauna „Motociklu vasara", telefilma „Prieks par dziesmu svētku simtgadi no Latvijas un J. Mekas „Ceļojums uz Lietuvu" no ASV. 21. augustā darba grupu ziņojumi, sporta sacīkstes, kopīga jaunatnes apvienību valžu darba sēde un vakarā balle.

Kongresā darbosies šādas darba un interešu grupas: Trimdas jaunatne un asimilācija, Sakari ar Latviju, Sadarbība jaunatnes apvienību starpā un VIJ izdevumu projekts, Latvijas demografijas problēmas, Stīgas, Sports un Latviešu valodas zinātniskās terminoloģijas jautājumi.

Kongresa laikā būs pieejamas: apvienību izstādes, jauno grafiķu izstāde un Minsteres latviešu ģimnazijas izstāde.

Florefa atrodas 70 km dienvidos no Briseles un kongresa adrese ir: Seminaire de Floreffe, Rue de Seminaire 7, B-5750, Floreffe, Belgique; tālr. (081) 44.4063.

Kanadā uz kongresu var pieteikties, iemaksājot 25 dol., pie Ritas Miniates (LNJAK), 9 Helena Ave., Toronto, Ont., Canada. **Rk**

Raiņa un Aspazijas fonda darbs

Raiņa un Aspazijas Fonds (RAF) Zviedrijā informē: Fonds dibināts jau Latvijā, vācu okupācijas laikā, sakarā Aspazijas testamentu, ko 1943. gada 23. oktobrī sastādīja zvēr. adv. Nikolajs Valters. Par testamenta izpildītājiem Aspazija iecēla zvērinātu advokātu Nikolaju Valteru, direktoru Rūdolfu Veidemani, rakstnieku Jāni Kārkliņu un žurnālistu Hermani Kaupiņu.

Pirmajā darbības posmā (līdz boļševiku okupācijai 1944. gada rudenī) no rakstniekiem Fonda sastāvā ietilpa Kārlis Skalbe (priekšsēdis), dzejniece Veronika Strēlerte, komponists Alfreds Kalniņš, režisors Eduards Smiļģis, gleznotājs Jānis Kuga, filol. Jānis Alberts Jansons. RAF pirmās prēmijas izdalīja dzimtenē 1944. gadā, kad Rīgā vēl valdīja vācieši, bet krievi jau bija ielauzušies Vidzemē. Nelegālā sēdē Nacionālā teātŗa telpās, kur piedalījās savu nozaŗu speciālisti prof. J. Vītols, red. J. Grīns un teātŗa kritiķe P. Jēgere-Freimane, piešķīra prēmijas: prozā — Ērikam Ādamsonam, drāmā — Mārtiņam Zīvertam, dzejā — Jānim Grotam, par skaņdarbiem — Alfredam Kalniņam, par lomu tēlojumiem — Lilitai Bērziņai. Savu gaitu tad iesāka arī Raiņa ceļojošais gredzens, kas palika Latvijā.

Trimdā devās trīs Aspazijas testamenta izpildītāji; Hermanis Kaupiņš palika Latvijā. Testamenta izpildītāji trimdā palika kā RAF nemainīgais kodols. Vēlāk Fonds savu bazi paplašināja. Šodien RAF ir locekļi un pilnvarotie pārstāvji visos kontinentos.

RAF darbība aizgājušos gados bijusi it rosīga dažādos virzienos. Lai pieminam tikai dažas aktīvitātes: 1952. gadā sāka iznākt Raiņa kopotie raksti Kārļa Dziļlejas redakcijā ar Niklāva Strunkes mākslinieciško rotājumu. Darbs prasīja 13 gadus. Ziemeļblāzmas apgāds ielika milzu darbu un līdzekļus (darbs ne tuvu vēl nav atmaksājies), lai trimdas latviešiem Rainis nebūtu jāmeklē dzimtenes tendenciozās izlasēs — mums pašiem ir objektīvi rediģēti skaisti izdoti Raiņa raksti.

RAF ir vairākkārt piešķīris arī prēmijas mūsu rakstniekiem, izdevis Raiņa un Aspazijas piemiņas markas, RAF gredzenus Raiņa lugu izrādītājiem, rūpējies par dažādiem sarīkojumiem Raiņa un Aspa-

(Turpinājums 17. lp.)

Dienvidkalifornijas jaunās latviešu baznīcas iesvētes svinības. Augšējā attēlā: garīdznieki un draudzes darbinieki kopējā gājienā ierodas jaunajā dievnamā. Priekšgalā archibīskaps Arnolds Lūsis, aiz viņa prāvests Roberts Āboliņš un draudzes priekšnieks A. Abele, draudzes mācītājs Elmārs Caune, māc. Jānis Upīte, inž. A. Skuja, būves vadītājs. Tālāk dāmu komitejas un draudzes padomes locekļi. Dievkalpojumā piedalījās 420 dievlūdzēju.

Daugaviņa un Diždancis labākās vienības

3000 SKATĪTĀJU UN DEJOTĀJU TAUTAS DEJU LIELUZVEDUMĀ SIETLĀ

Jaunatnes sarīkojumu apmeklētājiem Sietlas latviešu dziesmu svētkos 5. jūlijs bija ļoti gara diena. Jau plkst. deviņos no rīta sākās Sietlas Latviešu namā visjaunākās paaudzes — Sietlas latviešu skolas jaunatnes — A. Brigaderes pasaku lugas Sprīdītis uzvedums, ko noskatījās ap 200 apmeklētāju. Bez abiem Sprīdiša lomas tēlotājiem — V. Birnbauma un E. Galiņa — par veiksmīgu tēlojumu minami princeses lomas tēlotāja A. Franckēviča ar ļoti labu dikciju, pamāte R. Racibarska, Lienīte — R. Rīdzeniece un citi.

Pirms pēdējā tēlojuma Ziemeļkalifornijas latviešu ev. lut. draudzes izdevuma Zelta Vārtu Vēstis redaktors A. Reinvalds pasniedza Sietlas skolai ceļojošo balvu — kokli, jo skola bija ieguvusi pirmo vietu latviešu grāmatu lasīšanas sacensībā. Kokli skolai saņēma prāvests R. Āboliņš.

Izrādes laikā citā vietā ASV rietumu krasta sporta vienības spēkojās volejbolā. Uzvarēja Losandželosas Rīgas A vienība, otrā vietā atstājot Sietlas Ausmu. Trešo vietu ieguva Losandželosas Rīgas B vienība, bet ceturto Sanfrancisko Venta, Sanfrancisko un Sietlas vienības sacentās arī basketbolā.

Dienas turpinājumā notika tautas deju lieluzvedums, kas Sietlas Centrālā arēnā pulcināja ap 3000 skatītāju un dejotāju. Jau krietni pirms oficiālā sākuma kāds no visjaunākajiem dejotājiem iepriecināja skatītājus ar savu „solo" tautas deju arēnas vidū. Tautas deju lieluzvedumu sākot, arēnā viens pēc otra iesoļoja 13 dejotāju „dārziņi". Skatītājus ar dejotāju vienībām iepazistināja programmas pieteicēja J. Jaunševica, bet lieluzvedumu atklāja Latviešu tautas deju apvienības priekšnieks E. Kalviņš, norādot, ka „tautas dejas ir ļoti svarīgs tilts, kas vieno mūsu jaunatni šodien ar mūsu tautas pastāvēšanu nākotnē". Sekoja īss paskaidrojums angļu valodā par latviešu tautas dejām, kā arī aicinājums no latviešu tautas dejām izmest visu nelatvisko. Lieluzvedumā piedalījās dejotāji no Bostonas, Denveras, Edmontonas, Indianapoles, Klīvlandes, Losandželosas, Mineapoles, Portlandes, Sanfrancisko, Sietlas, St. Paulas, Toronto, Viktorijas un Vankuveras. Kopējais dejotāju skaits bija ap 330. Pēc pirmās kopdejas — Sudmaliņām — atsevišķo vienību uzstāšanos ievadīja viena no vecākajām ASV rietumu krasta dejotāju vienībām — Portlandes Sprigulītis. Skatītāji ļoti atzinīgi vērtēja nelielo Denveras Virpulīti, kas sekoja ar nākošo deju. Divreiz divi nometnes dalībniekiem izpelnījās sevišķu skatītāju atzinību, un viņiem bija jāatkārto S. Miezīša choreografētā Taču Jāņu deja. Lielākajam vairumam deju bija A. Kirša ieskaņota mūzika. Bija arī izņēmumi, piemēram, Losandželosas Pērkoņīša dejas laikā dziedāja arī Losandzelosas koris.

Uzvedumā kā kopdejas pirmo reizi dejoja E. Kalviņa choreografēto Spīdekli un L. Āboliņa Pavasaŗa deju, par kuŗām abi choreografi pateicībai saņēma pa trideksnim. Bez parastajām kopdejām un atsevišķo vienību dejām programmā bija ietilpinātas arī puišu kopdeja, meitu kopdeja un viena rotaļa, kā arī Sieviešu polka, ko dejoja precētas tautu deju dalībnieces no Portlandes, Sietlas un Viktorijas. Deju Ritenītis dejoja tautas deju vienību vadītāji un vadītājas ar saviem partneriem, bet tautas deju Brālītis un māsiņa dejoja Bostonas tautas deju kopas dalībnieki Z. Kručkova un M. Gārnis. Lieluzvedumu vadīja I. Beleičika, pieteicēja bija T. Zariņa.

Iztaujājot pāris duču skatītāju, kas paši kādreiz bijuši tautas deju dejotāji latviešu tautas deju vienības rietumu krastā, noskaidrojās, ka šī krasta latvieši ļoti atzinīgi novērtēja tālos ciemiņus no Toronto, par vislabāk sagatavotām vienībām atzistot Daugaviņu un Diždanci. Noskaidrojās arī, ka daudziem bija iebildumi pret veidu, kā dažas dejotāju vienības uznāca uz deju laukuma — tās esot uznākušas „pūlī". Tāpat ļoti daudziem neesot patikuši kādas dejotāju kopas „prieka saucieni" dejojot.

Visu dejotāju vienību vadītāji un dejotāji bija pielikuši ļoti daudz pūļu un teicami paveica lielu un ļoti nozīmīgu darbu. Dejotāju skaits liecināja, ka kopām nav jābēdā par nākotni, vismaz ne tām kopām, kas spējušas piesaistīt gados jaunus dejotājus.

Latviešu trio Trīs no Pārdaugavas priekšnesumus vēlējās noklausīties tik daudzi, ka rīkotājiem bija jāpārveido vakara izkārtojums, lai zālē varētu ielaist vairāk klausītāju. Tālie viesi atrada ļoti atsaucīgu publiku, ko it sevišķi uzjautrināja rietumu piekrastes latviešu dzīves kariķējumi. Vakara apmeklētāju skaits pārsniedza 1000.

K. K.

Gaŗezers arvien par mazu

Vidusskolā šovasar jauns rekords — 157 audzēkņi, bērnu nometnes pirmajā posmā ar pāri par 80 bērniem visas vietas aizņemtas. Arī vasarnieku pludmale „Dzintari" pārpildīta.

„Lielumā vien nav labuma," Gaŗezera vidusskolas mācības ievadot 29. jūnijā brīvdabas baznīcā, uzrunājot skolēnus un viesus, teica skolas direktors A. Bolšteins, aizrādot uz šā gada rekordu. No 13 skolēniem pirmajā mācības gadā tas katru gadu audzis, un šogad, 11. darbības gadā, vidusskolnieku skaits jau ir 157, no ASV un Kanadas. Mudinot jauniešus un viņu skolotājus un audzinātājus darbam, direktors uzsvēra: „Lai savu tēvu zemi varētu mīlēt, mums ir vajadzīgi stipri dēli un meitas." Viņš pieskārās arī jautājumam par pilna kursa vidusskolu Gaŗezerā un minēja, ka pašreiz notiek dažādi pētīšanas un noskaidrošanas darbi. Kad uz visiem jautājumiem sagaidīsim atbildi, tikai tad zināsim, vai to varam celt vai ne. Jaunās vidusskolas auditoriju viņš ierosināja nosaukt par Kronvalda zāli, ko klātesošie ar aplausiem apstiprināja. Aktā Kronvalda vārdu citējumus lasīja 2. kl. audzēknis Valdis Ronis. Ar vijoles solo piedalījās 1. kl. audzēkne Daina Ieviņa, ērģeļu pavadījumus spēlējot pagājušā gada absolventei Līgai Zemesarājai.

Svinības ievadot, māc. V. Vārsbergs teica lūgšanu, bet no LNAK sveicināja priekšsēdis T. Kronbergs, nododot arī 2 eks. Latvju rakstu grāmatas. No Amerikas Latviešu apvienības valdes, Izglītības un Kultūras birojiem sveicināja V. Miķelsons un no Gaŗezera padomes priekšsēdis J. Meija. Austrumkrasta vidusskola „Beverīna" sveicināja ar rakstu. Gaŗezera prezidents A. Tīdemanis ziņoja par atsaucību Draudzīgā aicinājuma ziedojumu vākšanā. No 118 aicinātiem vidusskolēniem ziedojumus vākuši — 46, savācot 1420 dol., bet no 105 nometnes bērnu vecākiem atsaukušies tikai 23, savācot 933 dol.

Aktā piedalījās pāri par 350 viesu, to vadīja skolotājs Ojārs Jēgens, un nobeidza ar dziesmu Daugav' abas malas.

Bērnu nometnes ar 81 bērnu aizpildīja Sprīdīšu, Indrānu un Straumēnu novietnes. Nometnes direktrise V. Bērzkalne, galvenais zēnu audzinātājs — G. Strautnieks, meiteņu — A. Vūda. Vēl ir dažas brīvas vietas otram un trešam nometnes posmam.

29. jūnija priekšpusdienā Gaŗezera dienu ievadīja brīvdabas baznīcā ar dievkalpojumu, kuŗā sprediķoja māc. V. Vārsbergs. Pirms dievkalpojuma iesvētīja Milvoku Sv. Jāņa draudzes dāmu komitejas dāvinātās ērģelītes. Dāvinājumu Gaŗezera prezidentam A. Tīdemanim nodeva dāmu komitejas priekšniece Z. Lazdiņa. Līdzekļu vākšanā šim mērķim lieli nopelni A. Zepai un V. Goldmanei. Pirmo reizi ērģeles „iespēlēja" Milvoku draudzes ērģelnieks un koŗa diriģents G. Blaumanis. Dievkalpojumu ar solo dziesmām kuplināja A. Jēkabsone G. Blaumaņa ērģeļu pavadījumā. Liturģiju lasīja stud. theol. F. Kristbergs.

Iepriekšējā dienā, 28. jūnijā, vidusskolas zālē Latviešu preses biedrības priekšnieks Jānis Bičolis atklāja mākslas izstādi globālā mērogā, kuŗā ar 61 darbu reprezentējās 32 mākslinieki, galvenokārt no jaunās un vidējās paaudzes. Izstādē pārdeva 3 darbus. Izstādes telpā iekārtota arī grāmatu novietne.

28. jūnija vakarā vidusskolas pārpildītajā Kronvalda zālē, piedaloties pāri par 350 klausītājiem, programmu „Vakars uz Gaŗezera" sniedza Čikagas Piecīši, smīdinādami gan jaunos, gan vecos. Pēc sarīkojuma Čikagas Piecīši par 100 dol. ieguva vienu Gaŗezera akciju un tādā kārtā kļuva par Gaŗezera līdzīpašniekiem.

V. Boķis

Marijas Bērtiņas piemiņai

Agrā priekšpusdienas stundā 12 jūlijā Toronto pēkšņā nāvē mirusi Marija Ģertrūda Bērtiņa. Viņa saļimusi ceļā uz mājām Bloor un Ramnymede autobusā, ātrās palīdzības mašīnā nogādāta Sv. Jozefa slimnīcā, kur ārsti konstatēja nāvi.

Aizgājēja dzimusi 1898. gada 26. novembrī Valkā. Kā daudzu svešvalodu pratēja, viņa ilgus gadus strādājusi Latvijas bankas ārzemju valūtas nodaļā. Pēc kaŗa Bērtiņa atrada darbu britu okupācijas administrācijā Vācijā. Kanadā ieceļoja kā mājkalpotāja, bet vēlāk saistījās darbā Montrealas liela tērauda importa uzņēmumā. Šajā darbā, kā firmas galvenā sekretāre, viņa palika līdz pat savam 73 dzīvības gadam. Pirms trim gadiem aizejot pensijā, Bērtiņa pārcēlās uz Toronto, lai būtu tuvāk vienīgajiem radiem, Kundrātu ģimenei.

Aizgājēja piederēja pie Sv. Jāņa draudzes, bija Latviešu pensionāru apvienībā. Ar apbrīnojamu atsaucību Bērtiņa savos dzīves gados atbalstīja latviešu kaŗavīru un citu nacionālo iestādījumu pasākumus.

Aizgājēju pēdējā gaitā no Ternera un Portera bēru nama uz Jorkas kapu latviešu nodaļjumu pēdējā gaitā 15. jūlijā izvadīja mācītājs Ivars Gaide. Savā testamentā Bērtiņa savu dvēseli bija novēlējusi Dievam.

Lai Dievs pieņem šo kluso un krietno latvieti. Viņa paliks gaišā piemiņā visiem, kam bija lemts bautīt Marijas Ģertrūdes Bērtiņas gara labestību.

E. Treilons

SAIŅI UZ BALTIJAS VALSTIM un P.S.R.S.

Bez muitas: automašīnas, motocikli, ledusskapji, televīzijas aparāti u.t.t. Arī naudas certifikātus.

Mēs pārsūtām apdrošinātus drēbju un apavu sainīšus līdz 19¾ märc. netto.

Liela mantu izvēle mūsu veikalā.

Biroja laiks pirmdien — piektd. no pl. 9.00 — 7.00, setdienās no pl. 9.00 — 5.00, trešdienās birojs slēgts.

Baltic Exporting Co.
482 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont.
M6R 2N5 Tālr.: 531-3098.

Baltic Exporting Co.
PARCEL SERVICE
482 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont.
M6R 2N5
būs slēgts vasaras atvaļinājuma laikā
no 19. jūlija līdz 9. augustam 1975. g.

Jaunie koklētāji Foto: H. Blezūrs

Par Ozolu un podiem

ASV VIDIENES KERAMIĶU SABRAUKUMĀ ATBALSĪS „PODI ZEM OZOLA"

Atbalsu ezerozolainē Trejupēs apkārtnē blakus Gaŗezeram milzis bijis! Ozola trīs žubuŗos, kuģu tauvu mezglu ciļpās simtgadīgus bluķus iekāris. Iekārtie bluķi tik resni un tik gaŗi, ka uz katra vismaz trīspadsmit raganas var sasēst un raganās laisties.

Citi milzi sauc par Mintiku, citi par Jānīti, vēl citi viņu — neparastos spēkdarbus redzot — taisās nodēvēt par Koknesi. Kāds prasa: „Vai pats visus kokuș nesi? Vai Koknesis esi?" Viņš: „Nebūsu vis Koknesis, jo kokus neatnesu. Ietauvoju un atvilku no meža ar savu jauno ‚dīzeļtraku'." „Dīzeļtraks" ir izkalpojis armijas džīps. Zaļš un spēcīgs uz augstiem biezriepu riteņiem. Tas ripo pa brikšņiem kā pa dižceļu, un pie buferiem pietauvotus kokus izceļ ar saknēm. Kāds uzmācas: „Tad taču tomēr Koknesis būsi, ja taisies kokus gāst, celmus lauzt." Viņš: „Akmeņus un dzelžus vedīšu, izcilāšu un celšu skulptūras. Redzi, ozols jau arī tagad manas visjaunākās dabas skulptūras ietvaros. Sen biju izplānojis pastrādāt ezerozolainē. Uzcelt kaut ko tieši apvidū. No mūzejiem un izstāžu telpām pilnīgi neatkarīgā vidē. Lai paliek Gaŗezera un Atbalsu ciļvēkiem, lai atrod kāds nejauss kājāmgājējs."

Materiāla izvēle tēlniecībā ir neierobežota. Šeit dzīvs un atmiris koks saistīts tauvām, kas kaŗakuģim vītas. Tauvu saiški un koksne — vienu lokanums, otras tvirtums — risina ietekmīgu divējādu vielu un virsmu apvienošanos. Kopaina: varena un ierosinoša. Ideja: likteņozols, senatnes mistērijas. Skatītāja pārdzīvojums: tautas ticējumi, raganu bluķi, bluķu dziesmas, teikas. Grēcinieku vaidi soda bluķu spīlēs; vēlēšanās apsēsties, pieglauzties vēsajai mizai, uzkāpt un turēties šmaugajās tauvās.

Ozolaines (tā varētu nosaukt visu skulptūras apvidu) kluču, bluķu smailēs un čumuros vidienes keramiķi salikuši savus podus. Tie tur nu gul kā sēnītes, bekas un beciņas, lielas un mazas piepes. Saule spēlējas vāpju vižņos. Un ir tik vientuļi, tik dīvaini. Teiksmas iespaidu vēl pastiprina pilnīgā pamestība un klusums, jo otrā nedēļas nogalē ciemos atnāk, labi, ja pāris duču skatītāju.

Īsi pirms trauku novākšanas ierodas pēdējā apmeklētāja — Jūlija Rumberga no Grand Rapidiem. Varbūt kā nejauša skatītāja, varbūt kā ALA kultūras biroja pārstāve šai apvidū. Sākas saruna. Jūlija Rumberga sakās atkārtojam keramiķes Annas Graudiņas izmisīgo apgalvojumu, ka mūsu podi trimdā briesmīgi, ka stāvoklis traģisks. Izrādās, ka A. Graudiņa runā par tā saukto latviešu etnografiskās keramikas tradicijas risināšanu (pie tam latviešu podiem viņa neatzīst nekādus personiska oriģināla stila meklējumus). Nav jābrīnās par Rumbergas un citu keramikas interesentu nezināšanu, jo īstenībā par etnografiskās tradicijas būtību latviešu trimdiniekiem neviens neko sakarīgu nav pateicis. Pēc Jūlijas Rumbergas pieejas varētu secināt, ka, piemēram, podu zemes Japānas izsmalcināto podnieku izsmalcinātajos ceplos varētu rasties mūsu prasībām pilnīgi atbilstoši trauki, ja vien darinātāji lietotu etnografiski pareizus rakstus un latviešu gaumei atbilstošas latvisku krāsu un spīdumu vāpes. Par podu apdares kvalitāti nebūtu ne mazāko šaubu, jo kur gan citur pasaulē vēl tāda amatnieciska precizitāte kā Japānā? Tomēr vienojamies, ka zīme podu apakšā „Made in Japan" visu sabojātu.

Bet vai neiespiestās zīmes — Made in USA, Made in Canada, Made in Australia, Made in Germany — tādā pašā mērā nesabojā trimdas latviešu etnografiskās tradicijas turpinātāju, kopēju, kopētāju un viltotāju ražojumus? Ikviens keramikas pazinējs zina, ka attiecīgās keramikas tradicijas oriģinālvērtība noteikti saistās ar tā apvidus zemes materiāliem, kur tā radusies, kur to vēl joprojām darina. Piemēram, pasaulslavenie melnie ASV indiāņu podi tiek radīti ASV indiāņu apmetnēs. Pieņemsim, ka kāda indiāniete emigrējot uz Latviju un kaut kādos veiklos ceļos izbur minētās tradicijas traukus. Šie trauki būs apzīmogoti ar neiespiesto zīmi — Made in Latvia, un neviens nopietns kollekcionārs nesalīdzinās tos ar Amerikas oriģināliem. Kāpēc? Tāpēc, ka Latvijā nav īpatnējās mālzemes, nav iespēju, kā teikt, trauku ar miesu un asiņi pilnveidot. Ir svarīgi, ka mēs, iekāms sākam veidot nopietnus kursus savas tautas podu mākās, šo apstākli izpētījam un esam skaidrībā, kur stāvam ar saviem trimdas ražojumiem.

Par materiāla neaizstājamo un svarīgo nozīmi ikvienas keramikas tradicijas ietvaros Britu enciklopēdijā nodaļā par podniecību lasām: „Oriģinālo tradiciju eksponātu vietā bieži uzpeld viltojumi un reprodukcijas. Šīs reprodukcijas var pilnīgi pārliecināt parastu skatītāju vai pircēju, bet eksperts viegli atklās starpību. Tas tāpēc, ka tikpat kā nav iespējams atdarināt oriģinālo materiālu (zemi), kas saistās ar apvidu, no kuŗa tradicija cēlas. Katras zemes māls piesātināts dažādiem atšķirīgiem piejaukumiem. Viltotājam vai reproducētājam nav šie dabiskie avoti pieejami, un viņam jāimitē to dabiskais sastāvs. Pastāv zinātniskas metodes viltojumu atklāšanai. (Atcerēsimies rindkopu par indiāņu melno podu.) Lieto ķīmisko un ultra violeto staru metodi, rentgena staru un magnētiskās polāritātes pārbaudes."

Kollekcijās un mūzejos katrs eksponāts tā tiek pārbaudīts. Bet kas notiek ar mūsu etnografiskās tradicijas popularizēšanu? Vai tiešām esam tik profesionāli naīvi, ka spējam mūzejam piedāvāt vēsturiski un kollekcionāri mazvērtīgus mūsu etnografiskās tradicijas viltojumus? Ar to vien vēl nepietiek, ka pods izskatās pēc latviešu poda.

Kas nosaka latviešu etnografiskās tradicijas oriģinālkvalitāti? Pirmkārt, īpatā mālzeme no Latgales, Kurzemes un Vidzemes mālbedrēm (piemērota zemam dedzinājumam). Otrkārt, virpas apdare. Treškārt, svina vāpējums, kuŗa iekrāsošanai lieto vaŗa, dzelzs, retāk kobalta oksīdus. Ceturtkārt, rotājums, kas parasti paskops, iegravēts podu ripinot uz virpas. Punkti, līnijas, līniju savienojumi, kas izvēršas ģeometriskā rakstā. Arī brīvu līniju rotājumi, kas izveido vijīgāku rakstu. Sastopami arī augu valsts stilizējumi, reljefi rotājumi. Piektkārt, malkas krāsns apdedzinājums. Latvijā šos noteikumus ievēro vēl lauku podnieki, vecie meistari, un viņu darbus novērtē katrs keramikas cienītājs. Uz viņu ugunsbedrēm podu mūļotāji brauc kā svētceļojumā, jo tur vienīgi visā pasaulē vēl top neviltotie, oriģinālie Latvijas etnografiskās tradicijas podi.

Rīgā un citās pilsētās keramiķi atdarina šos darbus, papildinot ar jaunas gaumes, jaunu galda un dekorātīvo vajadzību modeļiem. Lieto jau iepriekš sagatavotu mālu (bet tas joprojām ir Latvijas māls), iepriekš sagatavotas vāpes, svinu no formulas atbrīvojot, lieto elektriskas virpas, elektriskos ceplus. Bet tad arī šī darba procesa rezultātu nenovērtē kā Latvijas etnografisko tradiciju, bet latviski moderno keramiku. Ejot technoloģijas procesā vēl tālāk, īpatnējākos tradicijas modeļus atlej, lentes sistēmā vāpē un lielos kvantumos dedzina elektriskos ceplos. Šo veidu sauc par suvenīru keramiku. Šāds sadalījums, ievērojot starptautiskus podniecības principus, ir loģisks, nepārkāpjams un viegli saprotams. Kāpēc mums to neviens no mūsu oficiāliem keramikas pārstāvjiem nepasaka? Vai trimdas viedoklis atšķirīgs? Vai trimdā podnieks, kas neievēro divus, trīs vai pat visus no minētajiem noteikumiem, tiesīgs sevi uzskatīt par Latvijas etnografiskās tradicijas oriģinālpārstāvi? Teiksim, tāds podnieks darinājis vienīgi modernus latviskas gaumes traukus, tradicijas atdarinājums, suvenīru keramiku.

Mālu Ansis

Rudenī Toronto kokļu svētki

Tie risināsies no 23. līdz 26. oktobrim, sākoties ar atklāšanas dievvārdiem un koncertu Sv. Jāņa baznīcā un beidzot ar kokļu koncertu, piedaloties līdz 60 koklētājiem no Kanadas un ASV. Rīcības komitejas priekšsēdis ir Kokļu informācijas centra vadītājs Kārlis Staško no Ošavas. Atklāšanas vakarā dievvārdus teiks māc. I. Gaide. Sekos tautasdziesmas un klasiskā mūzika, piedaloties ērģelniecei Anitai Rundānei, obojistam A. Jansonam, stabulētājiem M. un P. Aldiņiem, brāļu Aldiņu kokļu ansamblim un Toronto Latviešu biedrības koklētāju kopai Auseklītim K. Staško vadībā. Sv. Jāņa baznīcas zālē paredzētas kopējas vakariņas, par kuŗām gādās Sv. Jāņa draudzes dāmu komiteja, ar A. Jansona referātu par kokļu mūziku.

Bikford Park vidusskolas zālē otrā kokļu dienā notiks instrumentāli vokāls vakars, piedaloties brāļiem Aldiņiem ar koklētājiem un Klīvlandes meiteņu kopai Aija Ausmas Pirktiņas vadībā ar koklētāju grupu. Trešā dienā svētku turpinājums Latviešu namā ar kokļu izstādi un tirdziņu augšējā zālē, ko atklās Ilze Valdmane. R. Zālamans referēs par latviešu tautas mūzikas instrumentiem, bet R. Freimūts rādīs savu jauno filmu par kokles tapšanu. Visi izstādes un tirdziņa materiāli un informācija līdz septembrim piesūtāmi Ilzei Valdmanei (5043 Guelph Line, R.R.2, Milton, Ont. L9T 4X6. Turpat saņemama tuvāka informācija par izstādi un tirdziņu.

Latviešu nama galvenajā zālē koklētāju reģistrēšanās ar sekojošām pusdienām un kokļu kopmēģinājumu, pēc tam augšējā zālē dzejas un kokļu mūzikas sarīkojums, piedaloties dzejniekiem un Toronto latviešu biedrības koklētājiem. Dienas nobeigumā balle Toronto Zinātņu centra telpās, ar populāru koncertu ievadījumā V. Freimaņa izkārtojumā, piedaloties koklētāju ansamblim Vaidelotis. Deju mūziku spēlēs Runči trimdā.

Svētku pēdējā dienā, 26. oktobrī, Latviešu nama augšējā zālē dievturu rīts ar koklētāju un dziedātāju piedalīšanos, kam sekos otras filmas izrāde par kokļu tapšanu. Pēcpusdienā Bikforda Park vidusskolā kokļu orķestra koncerts, kuŗu diriģēs vairāki kokļu grupu vadītāji, uzrunu teicot māksl. L.Linautam. Koncertā piedalīsies ap 60 koklētāju.

Rīcības komitejas priekšsēža K. Staško adrese: 234 Adelaide Ave. W., Oshawa, Ont. L1J 2R2 Canada. Rīcības komitejā vēl darbojas sekretāre Nora Gubiņa, kasiere Ilze Morgenšterna un vairāki citi pieaicināti locekļi. (ls)

DV Toronto nodaļa 25 gadu jubilejas ietvarā rīko

ŠAUŠANAS SACENSĪBAS

un

ZAĻUMBALLI

sestdien, 26. jūlijā, TLMM b-bas īpašumā

BĒRZAINĒ

Sacensības ar šautenēm, pistolēm, mālu baložu šaušanā u. c. sporta nodarbībās.

Sākums pl. 10 no rīta

Ar saulrietu — ugunskurs un dejošana.

PILNA BUFETE BRĪVA IEEJA

Visus biedrus un nebiedrus laipni ielūdz

DV nodaļas valde

Toronto latviešu kreditsabiedrība

491 College St., Toronto, Ont.
M6G 1A5

T.L. Kred. sab.
HAMILTONAS NODAĻA
16 Queen Street North,
Hamilton, Ont.
L8R 2T8

MAKSĀ

9% par 3 gadu ilgtermiņa noguldījumiem (% saņemot termiņa beigās).

Minimālais ilgtermiņa noguldījums ir $2000.00. Visi naudas noguldījumi apdrošināti. Dzīvības apdrošinājums līdz $2,000.00 procentuāli atkarībā no biedru vecuma iemaksāšanas brīdī.

8% par 1 gada termiņa noguldījumiem ne mazāk par $5,000.00 (bez dzīvības apdrošinājuma). Noguldījumu var izņemt tikai pēc gada.

IZSNIEDZ

apdrošinātus personiskus aizdevumus līdz $10,000.00, māju obligācijas līdz $50.000.-

Toronto birojs slēgts
pirmdienās un sestdienās
no 15. jūnija līdz 15. sept.

Tas atvērts: otrd. — ceturtd. no 10 rītā — 7.30 vakara, piekt-dienās no 10 rītā — 8.00 vak.

TĀLRUNIS

Tel. 922-2551

Hamiltonas birojs

atvērts otrd. un ceturtdien
no 6.30 vak. — 9 vakarā.

Tālrunis 529-7939

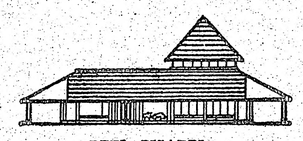

PEEL CHAPEL
2180 Hurontario St., 279-7663

RONCESVALLES CHAPEL
436 Roncesvalles Ave. 533-7954

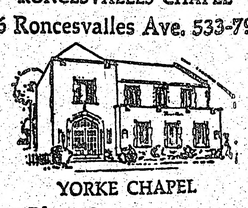

YORKE CHAPEL
2357 Bloor St. W. 767-3153

Turner & Porter

APBEDĪŠANAS BIROJI

R. S. KANE Ltd.

apbedīšanas birojs

4812 YONGE STREET

(Sheppard Avenue tuvumā)

Willowdale

221-1159

(11. turpinājums)

— Nebīsties! — tētis cieši turēja mazo roku — nebīsties! — bieži vien viņa dzird šo kluso, mierīgo balsi.

Te, šai ceplī, ķieģeļu putekļos un krāsns svelmē sadega viņa plaušas, drīz vien viņai kļūstot bārenei. Bet te sēžot kūts lūkā, skursteņa gaŗajā attēlā viņi satikās. Silta delna tur viņas roku un mierīga, laba balss saka: nebīsties!

Arī tagad cepļa dubultnieks peld upē... Bet šoreiz skurstenis otrā upes krastā izraisa skumjas; cik vientuļš un pamests tas ir. Kā vecs aizmirsts cilvēks...

Jelgavas pamale arvien vēl nepārtraukti dun un liesmo. Nakts debesīs uzliesmo raķete. Uzšķīst šķiltavas liesmiņa, iekvēlojas, plešas, un liels liesmu karogs iekrīt naktī. Kas tagad notiek Jelgavā? Kur vecmāmiņa, kādēļ tā nebrauca līdz? Kāpēc viņa stingrāk neuzstājās? Sūrst un sāp sava vaina, sāp visu to likteņi, kuŗi palika pilsētas ugunī. Miegs ir tāls. Zilā vasaras nakts īsa.

Vai tomēr tāpat tupot viņa bija iemigusi? Tā pamodās kā no dziļa zemes puksta. Viegla migla sēdēja uz upes. Atgādinot spokainu parādību, pa upes vidu pukšķināja cevā Anna uz pilsētu. Kuģītis bija tukšs, uz tā neredzēja neviena cilvēka. Tur aizpukstēja Anna savu pēdējo gaitu. Kā vēlāk dzirdēja, vācieši to bija nogremdējuši, palika tikai teika par Lielupes princesi Annu, kas agros rītos izkliedza savu trīsbalsīgo svilpi Emburgas krastā, lai tad aizelsusies un nosvīdusi pievakarē atgrieztos.

* * *

Plosīgā kaujas trokšņa pilnajās naktīs cilvēki bija pārguruši. Tagad pēkšņais krievu uzlidojums dienā tos satrauca vēl vairāk. Vācu vienības atiet, ieplūstot civīlo bēgļu rindās. Stāsta, ka pilsētas slimnīcā atrodoties tikai kāda latviešu veselības rota, dažu uzņēmīgu virsnieku vadībā, un tikai nedaudz vāciešu. Tā esot visa pilsētas aizsardzība. Vai tā bija nodevība? Šie stāsti vēl vairāk ienes sajukumu cilvēku domāšanā.

Nupat ir pārlaista smaga nakts. Mīcei grūti izšķirties; vēl palikt vai iet projām? Pirms neilga brīža pa šīm durvīm izskrēja viņas skolas draudzene — tukšām rokām, plānā blūzītē, neaizturama, nesavaldāma. Izskrēja uz ielas un, cik jaudas, metās prom uz Lielupi. Ar vislielāko rūpi šai mirklī; kaut tikai paspētu, kaut tikai tilts vēl būtu un paspētu tam tikt pāri. Pēdas dega bailēs, soļi mina stiklus, akmeņus, šķembas, asā šņirkstoņā griežoties līdz sirdij. Projām! Negaidītā bumbošana sajauca prātus ar vienu vienīgu saukli: glābties! Deniņos uzplūdušā asiņu šalts dun straujā sirds pukstā, draudot pārplēst galvu. Glābties!

Jau kuŗo reizi sieviete pārcilā vienu lietu, otru. Sirds gurst. Kāda nu viņai lielā manta! Daži apģērba gabali un nepieciešamākās mēbeles: gulta gulēšanai, galdiņš bļodas uzlikšanai, ja šos koka gabalus varētu saukt par mēbelēm. Daža pārklāta sedziņa, aizkars logam, telpai piešķīra pieticīgu mājīgumu. Puķu pods uz palodzes pauž kautru daiļumu. Ko pamest, atstāt? Kuŗa no pamestām vērtībām būtu vissvarīgākā? Viss te redzamais tēva paša spēkiem gūts. Visā līdz bija degusi viņa sirds. Mazā mājiņa un dārziņš, ceriņu un jasmīnu iežogots, bija viņa mīļums un prieks. Ko no tā varēja paņemt līdz? Un ja arī ņemtu, kas varēja galvot, kuŗā ceļmalā tas viss būs izkaisāms. Grāmatu plaukta sējumi katrs ir runājis ar savu balsi, sirdij ik reizi sadzirdot to, kuŗai tā tajā brīdī bija tverta. Viss ir tuvs. Un galvenais, visā tajā Mīce arvien vēl sajūt tēva nepārtraukto gādību un rūpību. Te bija viņa gars. Te mātes soļi. Ik lieta atgādina tos abus. Te mazāko brāļu un māsu pirmās, kopīgās nerātnības, prieki un asaras. Te tēvs pagājušā ziemā aizvēra savas acis, teikdams: — Tas viss paliek tev, tad nu zini turēt rūpi. — Tik ļoti tēvs bija uzticējies savai vecākajai meitai. Vai aizejot viņa negrēko, nav nodevēja? Ja zinātu —

Mīļā pilsēta! — Katrā ielas akmenī te iekalti bērnības rotaļu stāsti. Katrā akmenī iešvīkāti gājēju soļu raksti, stāstot par cilvēku mūžiem, par tautas likteņiem, kam šeit bijusi lemta dzīves vieta. Kas drīkstēja tautu — šīs zemes stādu — izraut ar varu no zemes?!

Te ir necils, pelēks naminš zem liepām, tēva celts un rūpēts. Liekas, ka katra kokam atlupušā sīkā plūksniņa, vēsmā sudrabodama, sniedzas, tur un māj: tu taču zini — te ir tavs šūpulis, kurp iesi? Tava bērnība tepat skan un smej, liepās paslēpusies. Līdz ar tevi ir briedušas liepas, pelēkajos stumbros kļūdamas cietas un kuplas. Tepat jau Driksnas ūdeņos ir spoguļojušās visas tās zvaigznes, kuŗas jaunības jūsmā vēlējies aizsniegt, lai spraustu sev matos un mirdzētu pāri dienām un nedienām. Mīļie tēva stādītie koki — slaidā liepa pirmdzimtajai meitai. Vēlāk ozoliņš pie vārtiem dēlam. Ābeles, ķiršus, tie stādīja abi ar māti un tiem patīka staigāt starp kokiem, sajūtot tos kā dzīvus ap sevi, jo katram no tiem bija savs īss stāsts, pieminams un svētījams. Tā nebija manta vien, bet vairāk, daudz kas vairāk. Tas bija paaudžu gars, kuŗu tagad izdzina no mājām, no kapiem un dzīvo piemiņas.

Mīcei žēl pelēko, nejūtīgo akmeņu, kuŗi ikdienā, soļu berzti, kļuvuši spodri un gludi. Žēl šo mazo namiņu ar dakstiņu jumtu un kuplo liepu gatvi upmalā. Kas zina, vai pat akmeņus kaŗa negaisi neizsvaida un pārnākot te būs tukša, dziļa bedre? Smeldz pārliecība, ka nupat tiek noārdīta kāda skaista pasaule. Tēva doto sarullēto Zemes grāmatu dokumentu tā iemet skapja augšējā plauktā. Lai visas vērtības paliek kopā! Gan jau izsalkušais āziāts apēdīs katru privātīpašumu vai tas būtu liels vai mazs. Nāve ir sauklis. kas izsalkusi joņo visapkārt, izsalkusi un kāra. Kas tagad vairs cilvēka sirds, kas atsevišķa dzīvība. Vai tagad drīkst nodoties sentimentam, pieminot jūtas un mīlestību?

Kaŗa laika dzīve stipri ierobežota: mazais algas dēļ mēneša beigās bija stipri vien jāsašaurinās. Labi, ja pietika skopo devu izpirkšanai. Viss bija atdodams vācu armijai, kuŗā sākumā lēni, bet vēlāk ar oficiālu pavēli iekusa latviešu vīri. Ienaidnieks bija pašu zemē, bet aiz robežas stāvēja vēl otrs, vēl briesmīgāks. Latviešu tauta un zeme atradās starp divām ugunīm. Latvieši ticēja, ka tiem ir draugi citās zemēs un tautās, ticēja cilvēku goda prātam. Ticēja un vīlās. Bezpalīdzīgi un vieni tie stāvēja pretī divu milžu nežēlībai.

Nupat redzams, ka ir tik tālu, ka šis zemes stūris tiek atdots aizrobežas ienaidniekam. To liecina vācu drudžainā evakuēšanās, rūpniecības mašīnu nomontēšana un aiztransportēšana, izlaupot zemi tukšu. Sarkanajos preču vagonos īdēdami mīdījās lopu bari, nolemti mūžam izsalkušajām, badīgajām vācu mutēm. Noārdīja pat pašus rūpnīcu korpusus. Un klausot okupācijas varas pavēlei, latviešu pašu rokas bija spiestas to darīt. Rīdami un nevarēdami naidu norīt, strādāja latviešu cilvēki. Laupītājs steidzās, un viņam padotais strādnieks cīnījās saņemt nelielo pārtikas devu, kuŗu tam garantēja tas darbs, kuŗā tas bija iedalīts. Darbu atstāt nedrīkstēja, un šāda varbūtība draudēja ar smagām represijām.

(Turpinājums sekos)

TORONTO ZIŅAS

● Sidrabenes bērnu un jauniešu vasaras nometne sāka darbību 6. jūlijā ar 56 jauniešiem, no tiem 14 mazo bērnu nometnē, ko vada A. Mazsīle. Nometnes atklāšanas dievkalpojumu brīvdabas baznīcā vadīja māc. J. Cālītis. Pēc tam visi pulcējās nometnes kalnā pie karogiem. Atklāšanas runu teica Sv. Andreja draudzes priekšnieks J. Pētersons. Latviešu nacionālās apvienības Kanadā valdes priekšsēdis T Kronbergs mudināja uzturēt latviešu valodu, kas ir svarīgs pamatakmens nometnes pastāvēšanā. Šīs vasaras nometnes vadītājs A. Spricenieks sveica nometnotājus un iepazīstināja ar vadītājiem. Zēnu nometnes vadītāja K. Lapiņa un meiteņu vadītāja Dz. Ozola, tāpat kopas vadītāja Inese Bite un Anita Zute nāk no Hamiltonas. Atsevišķā nometnē latviešu valodas nepratējiem, kas risinās vienā laikā ar pārējiem nometnotājiem, piedalās 24 bērni. Šai nometnes programmā zēnus vada Juris Dilevko un meitenes — Inese Bite. Nometni pēc vēlēšanās varēs pagarināt vēl otru nedēļu. Nometnes ietvaros 3. augustā skol. J. Vāgnere mācīs peldēšanu un dzīvības glābšanu, bet no 10.—16. augustam jau trešo gadu notiks basketbola skola, ko vada J. Daugavietis ar palīdzi L. Morusu. Sidrabenes nometnes svētkos 27. jūlijā ciemosies Saulaines nometnotāji, bet Saulaines nometnes svētkos no 1. — 4. augustam — sidrabenieši Saulainē.

● Sv. Andreja draudzes padome nolēma pieņemt Burlingtonas pašvaldības līgumu par Sidrabenes apbūvēšanu un jaunā iebraucamā ceļa pārbūvi. Līgums par ceļa paplašināšanu jau sagatavots ar četriem zemes īpašniekiem, kuŗu piekišana jau iegūta. Padome nolēma sākt arī nepieciešamos atjaunošanas darbus Sv. Andreja baznīcas 3 ieeju priekštelpās, tās pārkrāsojot un atjaunojot grīdsegas.

● Gadskārtējās Jaunatnes un draudzības dienas Niagarā notiek no 26.—27. jūlijam. Sestdien, 26. jūlijā, pl. 6 vak. Sheraton Brock viesnīcas lielajā zālē sarīkojumu ar svētbrīdi ievadīs māc. J. Prauliņš, svētkus atklās rīcības komitejas priekšsēdis P. Treiers, bet LN JAK valdes priekšsēdis I. Purvs sacīs uzrunu. Priekšnesumos piedalīsies „Trīs jautri pārupes zēni" (J. Sedliņš, H. Mazzariņš un J. Baļķītis), kā arī Rietummičigenas universitātes latviešu valodas kursa studenti ar jautriem un nopietniem priekšnesumiem. Vakarā sadraudzības balle. Tajā pašā vietā pl. 3 pēcp. notiks LNJAK atklāta valdes sēde, ko vadīs priekšsēdis I. Purvs. Paredzēta arī jauniešu mākslas skate. Svētdien, 27. jūlijā, pl. 10 no rīta sporta sacensības volejbolā Garden City pludmalē ar atvadu balli un citām izdarībām zaļumos LNJAK un Jaunatnes un draudzības dienu rīcības komitejas izkārtojumā.

● Latviešu kreditsabiedrības bilance uz 1. jūliju sasniedza 7.108.125 dol. Personiskie aizdevumi 1,28 milj. dol., hipotēkārie aizdevumi 3,88 milj. dol., bet sabiedrības ieguldījumos 1,7 milj. dol. Kreditsabiedrības biedru ieguldījumi bija kopsummā par 6,54 milj. dol., no tiem ilgtermiņa noguldījumos 3,25 milj. dol., krājnoguldījumos 1,59 milj. dol., čeku kontos 0,76 milj. dol. un pajās 0,94 milj. dol. Šī saimniecības gada pirmajos mēnešos peļņa bija 13,534 dol.

● Latviešu biedrības valde nākamās sezonas sarīkojuma programmā paredzējusi cikla Tā zeme ir mūsu ietvaros 27. oktobrī veltītu vakaru ozoliem un liepām — ar referātu, literāri mūzikāliem priekšnesumiem un cienastu. 3. oktobrī TLB dāmu komitejas izkārtojumā notiks dziedoņa Jāņa Kļaviņa no ASV koncerts Sv. Lorensa mākslas centrā. 19. oktobrī paredzēts referāts, 15. novembrī, pēc valsts svētku akta, rīkos „Senči un mēs" vakaru Latviešu namā, piedaloties vokālam ansamblim Ceļinieki. 6. decembrī skečs L. Vasariņas vadībā. Biedrības karnevāls paredzēts 7. februārī, bet martā lugas iestudējums. Latviešu biedrība sestdienas skolas 25 darbības jubilejā dāvinājusi skolas bibliotēkai K. Kundziņa grāmatu Latvju sēta. Internacionālās Karavānas laikā Latviešu biedrības dāmu komiteja vadīja divus vakarus Rīgas paviljonā ēdienu sagatavošanu un pasniegšanu bufetē, bet TLB tautas deju kopa Diždancis un Diždancītis piedalījās ar dejām. Bez tam Diždancis 8 pāŗu sastāvā Z. Miezīša vadībā no 23.—25. maijam piedalījās Pitsburgas 19. gadskārtējā festivālā ASV un 6. Rietumu krasta latviešu dziesmu svētkos no 3.—7. jūlijam. Sietlā, kur dejoja Z. Miezīša choreografēto Toronaku. Diždanča vadītājs Z. Miezītis piedalījies arī šī gada Divreiz divi nometnes Vankuverā vadības lokā — tautas deju nozarē. Par Latviešu biedrības pārstāvi 18. novembŗa sarīkojuma rīcības komitejā izraudzīta Ilze Morgenšterna, jo līdzšinējā rīcības komitejas locekle Milda Matīsa, kas cieta auto negadījumā, vēl turpina atveseļošanos.

● Latviešu preses biedrības Kanadas kopas vadībā notikušas pārmaiņas: pēc paša lūguma no valdes locekļa pienākumiem darba un veselības apstākļu dēļ no amata atbrīvots Rūdolfs Norītis. Viņa vietā valdē stājās kandidāte Inta Purva. R. Norītis veica LPB biļetena Brīvais Vārds rediģēšanu un izsūtīšanu. Kopas valde nākamā sezonā paredzējusi vairākus sarīkojumus: Preses balli, rakstnieku cēliemu un piektdienu pārrunu vakarus ar referātiem un diskusijām par presi un rakstniecību, kas notiks katra mēneša pēdējā piektdienā. Pirmais piektdienu pārrunu vakars paredzēts 26. septembrī ar P. Vasariņa referātu par latviešu literātūras dekadentiem.

● No Sv. Jāņa draudzes padomes atteicies locekļis Miķelis Bružis. Viņa vietā stājās pirmais kandidāts Voldemārs Grasmanis. Valdes sēdē apstiprināja 10.000 dol. iekšējo aizņēmumu Saulaines izbūvei no draudzes ērģeļu fonda, kamēr izkārtos paredzēto hipotēkāro aizņēmumu no bankas. Saulainē pie mazo bērnu vasaras mītnes piebūvēta jauna saules istaba, bet galvenā bērnu nometnes pagrabzālē iebūvēts jauns kamīns pēc akmeņkaļa meistara Jāņa Liepiņa meta.

● Internacionālajā Karavānā Rīgas paviljonu Latviešu namā apmeklējušas 25.000 personas. Brīvprātīgo darbu veikšanā Rīgas paviljonā piedalījušies pār par 200 darbinieku. Latviešu rīcības komiteja iepriekšpārdošanā un Karavānas laikā pārdevusi apm. 1500 pases. Karavānas ierosinātājs un Toronto mākslas padomes priekšsēdis Leons Kosars ar dzīvesbiedri Zinu, apmeklējot Rīgas paviljonu, par lielāku summu iepirkās latviskās rotas

● Māc. J. Cālītis kristījis savas māsas meitu Ingrīdu Dainu Ķilti, Viļa un Dagnijas, dzim. Cālītes, meitu no ASV. Māc. A. Čops kristījis savu mazmeitu Indru Liepiņu, Valža un Astrīdas, dzim. Čopas, meitu. Māc. Ā. Čops salaulājis Juri Zommeru ar Baibu Viļumu.

● Toronto 9. jūlijā miris 71 g. vecais Kārlis Bukass. Latvijas neatkarības laikā viņš bija meistars maratona skriešanā. Nelaiķi 12. jūlijā pārpelnoja Mount Pleasant krematorijā; svētbrīdi vadīja māc. J. Cālītis. Nelaiķa sieva mirusi Toronto pirms vairākiem gadiem; citu piederīgo aizgājējam Kanadā nebija.

Auto nelaimē smagi cietuši trīs latvieši

Satiksmes negadījumā 11. jūlijā Maltonas lidlauka tuvumā smagi cietuši trīs Toronto latvieši. Uz lidlauka ātrceļa 26. g. vecā Visvalža iedīna vadītais auto pl. 10.15 vakarā noskrējis no ceļa un atsities pret divvirzienu ceļa drenāžas caurulas gala betonējumu. Auto pārsviests pāri otram ceļam, apmetot vairākus kūleņus. Bez auto vadītāja, smagi cietuši arī divi līdzbraucēji — 24. g. v. Imants Pūpēdis, kas tikai ar lielām pūlēm atbrīvots no auto vraka, un 25. g. v. Uldis Ciemgalis. Ļoti smagi cietušais I. Pūpēdis ievietots Queensway slimnīcā, bet abi pārējie Toronto Western slimnīcā. Imants Pūpēdis ir Toronto dzīvojošā režisora Dzintara Pūpēža dēls.

(ls)

Jau otra neveiksme

Peldētājai Andželai Kondrakai jau otru reizi nelaimējās pārpeldēt Ontario ezeru. Pēc 20 stundu pavadīšanas ūdenī 15 gadu veco peldētāju izcēla no ezera 12. jūlijā, tikai četras jūdzes pirms mērķa sasniegšanas. Viņa nepamanīja 10 pēdu augstos viļņus ezerā, kuŗu dēļ ūdens temperātūra pazeminājās par 10 gradiem, bet tikai žēlojās par aukstumu. Andželu izvilka laivā, kur ārsts konstatēja, ka peldētājas miesas temperātūra nokritusies zem 93 gradiem F. Vēlāk viņa ievietota veselības pārbaudei bērnu slimnīcā, kuŗu atstājusi jau otrā dienā. Par spīti neveiksmei viņa nolēmusi pārpeldēt Anglijas kanāli. Pagājušā gada Ontario ezera pārpeldētāja Sintija Nicholas vingrinās peldēšanā Ontario ezerā, lai arī piedalītos Anglijas kanāla pārpeldēšanā, kas paredzēta šī kanāla pārpeldēšanas mēģinājuma 100 gadu atcerē.

Meklē dzīvokli

ar vienu vai divām guļamistabām,

sākot ar 1. vai 15. augustu.

Zvanīt vakaros Toronto 466-4161 vai 967-6204.

18. lp. ievietotajā sludinājumā tālruņa numurs nepareizs.

TRANSPORTA UZŅĒMUMS

BALTIC MOVERS

TALR. 534-1403, Toronto

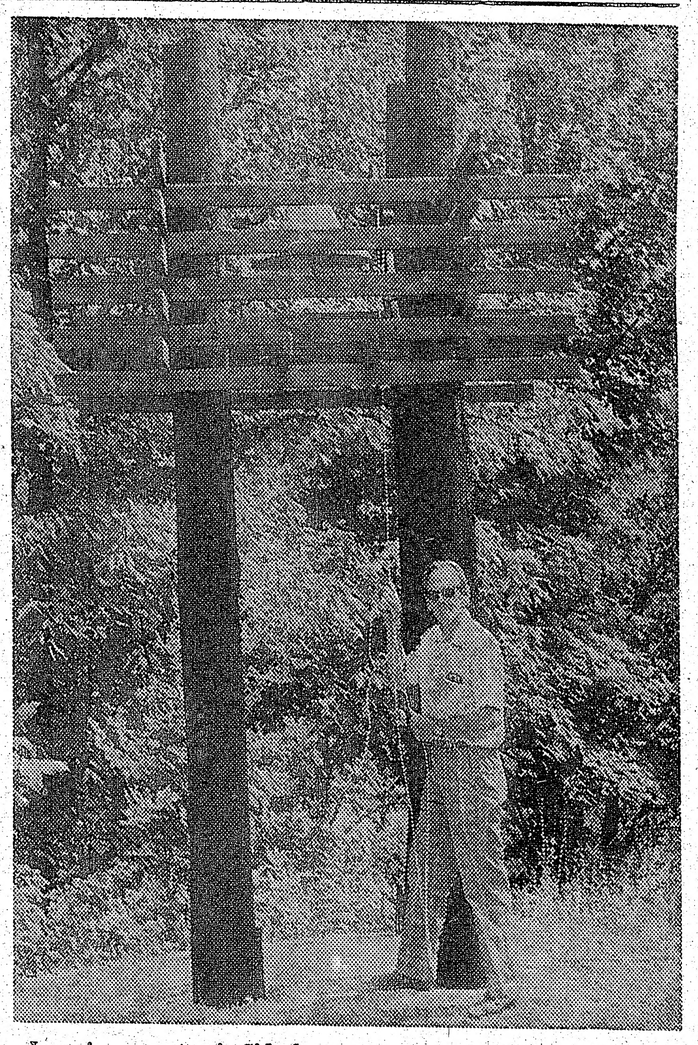

Jaunais zvana tornis Sidrabenes nometnes kalnā. Tas veidots pēc architekta Andŗa Rozes meta, bet vēl nav pilnīgi pabeigts. Attēlā Sv. Andreja draudzes priekšnieks J. Pētersons izmēģina zvana auklu. Foto: J. Liģers

Interese par latvisko izglītību

ASV austrumkrasta latviešu vidusskola Beverīna mācības sāka 7. jūlijā ar 36 skolniekiem. Karoga uzvilkšanas ceremonijai sekoja Amerikas latviešu baptistu apvienības priekšsēža māc. Fr. Čukura vadītais svētbrīdis. Pēc direktora A. Liepkalna uzrunas ALA izglītības biroja vadītājs J. Riekstiņš sveica akta dalībniekus.

Pēc akta notika skolotāju sēde un vecāku sapulce. Jau Filadelfijas sanāksmē 15. jūnijā bija izteikti daži ierosinājumi un jaunināJumi skolas darbā. Tos pārrunāja vecāku sanāksmē. Bija arī ierosinājums atļaut smēķēt tiem audzēkņiem, kam vecāki devuši rakstveida atļauju. Smēķēšana varētu notikt skolas vadības īpaši ierādītā vietā un laikā. Te glabātos arī smēķēšanas piederumi, bet nekādā gadījumā skolas vadība nevarētu atļaut smēķēt internātā vai sabiedriskās telpās. Pēc gaŗākām pārrunām šo priekšlikumu noraidīja, un audzēkņi Beverīnā nedrīkstēs smēķēt.

Atļāva tomēr klausīties radio raidījumus vai skaņu lenšu atskaņotājus, bet jāievēro skolas vadības noteiktais klausīšanās laiks un vieta. Pieņēma arī dažus citus ierosinājumus skolas kārtības ievērošanai. Skolas vadības ieskats bija, ka nebūtu nepieciešams mainīt pastāvošos kārtības noteikumus vai tos pārlieku liberālizēt. Skolā lieto latviešu sarunu valodu, bet angļu valodu dzird samērā reti.

Pie skolas darbojas audzināšanas padome. Tās galvenais uzdevums lemt par audzēkņu uzvešanos un stāju. Padomē darbojas skolas direktors, viņa vietnieks, saimniecības pārzinis, vecāku, skolotāju un audzēkņu pārstāvji, pavisam 9 personas.

Liela daļa no skolotājiem ir jaunās paaudzes profesionālie audzinātāji, kas darbojas universitātēs vai amerikāņu vidusskolās, ar labām latviešu valodas zināšanām. Skolai nav pārāk daudz telpu, pašreiz nav iespējams novietot vairāk nekā 40 audzēkņu. Ir cerības, ka nākošos gados būs iespējams piebūvēt jaunas telpas. Skolniekiem gars bija možs un attieksmes ar skolotājiem labas. Skolas nauda ir 300 dolaru par astoņām mācību nedēļām.

Skolā nodibinājušās vairākas interešu grupas. Tautisko rotu interešu grupu vada O. Kutcers, zīmēšanas un mākslas Fr. Jansons, mūzikas P. Aldiņš. Darbojas arī avīžniecības un žurnālistikas interešu grupa.

Jau pirmajā dienā nodibinājās skolēnu koris, kuŗa dirigēšanu uzņēmies Pēteris Aldiņš. Koris mācās dziesmas, ko dziedās Montrealas jauniešu dziesmu svētkos augustā. Daļa jauniešu domājuši doties uz šiem svētkiem.

Skolas direktors Arturs Liepkalns ar pirmo dienu mācību norisi un sekmēm ir ļoti apmierināts, sevišķi priecājoties par audzēkņu latviešu valodas zināšanām un lietošanu, kā arī par samērā labiem panākumiem koŗa dziedāšanā. Pēc viņa vērtējuma ap 70 proc. šī gada Beverīnas audzēkņu ir iepriekšējo gadu skolnieki. Viņi iemīļojuši latviešu valodu, mācības un skolu. Arī jaunie audzēkņi, kam šis ir pirmais gads Beverīnā, iejutušies skolas gaitā.

Skolotāju un audzinātāju saimi veido augsti kvalificēti spēki ar labu pieredzi audzināšanas un mācīšanas laukā. Viņi savas zināšanas un pieredzi labprātīgi ziedo mūsu jauniešu latviskai izglītošanai, saka direktors. Skolas vajadzībām vai skolēnu stipendijām vairākas organizācijas ziedojušas līdzekļus.

Katru trešdienas vakaru notiek svecīšu dievkalpojums. Pirmās darba nedēļas svētdienā, 12. jūlijā, koncertēja brāļu Aldiņu koklētāji un dziedātāji. Nedēļu vēlāk bija pieteikušies Vilmingtonas draudzes teātŗa kopa ar viesizrādi.

V. I.

DV Kanadas valdes sēde Sidrabenē

Šī gada delegātu sapulcē ievēlētā jaunā DV Kanadas valde sanāca uz sēdi jūnija beigās Sv. Andreja draudzes lauku īpašumā Sidrabenē. Sēdē piedalījās DV KV priekšsēdis G. Brikmanis, DV Kanadā vanadžu valdes sekretāre Baiba Šmita-Kalēja un valdes locekļi J. Gailītis, E. Pulciņš, Dz. Melnbārdis, J. Treijs un A. Kalupnieks. Sēdes ievadījumā priekšsēdis G. Brikmanis norādīja, ka DV Kanadā 25 gadu darbības atceres sarīkojumi bijuši sekmīgi, kas bijis spilgts apliecinājums DV organizācijas spēkam un sūtībai trimdā. Priekšsēdis pateicās visiem darba darītājiem, kas veicinājuši svētku izdošanos. Ar klusuma brīdi godināja starplaikā mūžībā aizsaukto trīs DV biedru piemiņu: Benedikts Ivanovs no DV Niagaras nodaļas (miris 16. apr.), Anna Upmale no Londonas nod. (5. maijā) un Kārlis Eiche no DV Kičeneras nod. (15. maijā).

DV Kanadas valde konstruējusies šādi: valdes priekšsēdis DV CV loceklis G. Brikmanis, vietnieks un kultūras daļas vadītājs J. Gailītis, sekretārs un administrācijas daļas vad. A. Kalupnieks, kasieris un finanču daļas vad. R. Britāls, biedrzinis un DV Kanadā kartotēkas vad. V. Kārkliņš, aprūpes daļas vad. Edmunds Pulciņš, saimniecības — A. Šterns, jaunatnes — Dr. V. Gulēns, ārējās inf. R. Puriņš, iekšējās — T. Zandersons, sporta J. Treijs, vietnieks Dz. Melbārdis, valdes loceklis atsevišķiem uzdevumiem E. Treilons, DV Kanadas vanadžu priekšniece Ilga Breikša.

Priekšsēdis ziņoja, ka piedalījies DV ASV delegātu sapulcē aprīlī un kopīgi ar Kanadas vanadžu priekšnieci M. Jonāni pasniedzis no DV Kanadā velti. Priekšsēdis saticies ar PBLA priekšsēdi, ALA priekšsēdi, mūsu diplomātiem ASV Dr. A. Dinbergu un V. Tomsonu, tāpat LF priekšsēdi V. Muižnieku. Priekšsēdis piedalījies DV darbinieku sanāksmē Ošavā, tāpat sanāksmēs, sēdēs un sarīkojumos DV Kanadā 25 gadu darbības atceres ietvaros Ar rakstu sveikta DV Sadberijas nodaļa 23. g. svētkos un Kanadas latviešu skautu un gaidu jendas Sv. Jura dienas sarīkojumā. Priekšsēdis aicināts teikt 18. nov. svētku runu 22. novembrī Ročestrā. Saņemti vairāki pateicības raksti no DV priekšnieka J. Frišvalda un citām DV vadošām personām.

DV Kanadas vanadžu priekšnieces uzdevumā vanadžu valdes sekretāre Baiba Šmita-Kalēja ziņoja, ka vanadžu priekšniece I. Breikša, piedaloties 14. jūnija demonstrācijā, cietusi nelaimes gadījumā un sēdē nav varējusi piedalīties, kādēļ nodeva viņas sveicienus. Līdzšinējā Kanadas vanadžu priekšniece M. Jonāne amatu nodevusi jaunajai priekšniecei Ilgai Breikšai 5. jūnijā. No vanadžu valdes locekles pienākumiem atteikusies N. Pulciņa, kuras pienākumus uzņēmusies kandidāte Baiba Šmita-Kalēja. Līdzšinējā priekšniece M. Jonāne LNAK padomes sesijā ievēlēta LNAK valdē, kur veic sekretāres pienākumus. DV KV izteica viņai sirsnīgu pateicību par veikto darbu, ko ilgus gadus veltījusi DV organizācijas labā. DV Kanadas vanadžu valdē darbosies priekšniece Ilga Breikša, priekšnieces vietniece Ārija Freimane un sekretāre Baiba Šmita-Kalēja.

Kultūras daļas vadītājs J. Gailītis ziņoja, ka „DV Kanadā 25 gadi" filmas izgatavošanas darbi veicas sekmīgi. Chronikas skati jau pabeigti, svētku gaita labi atspoguļota. DVF Anglijā pieprasījis filmu savām izrādēm. Valde ierosinājumam pievienojās. Kultūras daļas vadītājs iecerējis apmeklēt Kanadas austrumu provinces, ieskaitot arī Halifaksas kopu. Valde lūdza sveicināt kopas valdes priekšsēdi virspulkvedi A. Silgaili un visu kopu. DV Hamiltonas nodaļa dāvinājusi Hamiltonas latviešu pensionāru apvienībai Latvijas valsts karogu.

Aprūpes daļas vadītājs E. Pulciņš ziņoja, ka DV kalendāru 1976. gadam iespiedīs citā spiestuvē Mineapolē. Nodaļām kalendāru piesūtīs tieši no apgāda, bet nodaļām maksa kārtojama ar DV CV kasieri. Valude pievienojās ierosinājumam izgatavot 50.000 Ziemsvētku kartītes. Sporta daļas vadītājs J. Treijs savukārt ziņoja par šīs vasaras Jaunatnes un sporta svētkiem Sidrabenē. Sacensībās piedalījies 121 jaunietis. Finanču daļas vadītājs rakstveidā bija ziņojis par dažām izmaksātām summām. Vēl dabūjami DV jubilejas piemiņas žetoni, kas nodaļām pasūtināmi pie DV KV kasiera par 3 dol. gabalā. Tāpat vēl dabūjami jubilejas svētku vadoņa eksemplāri. Savu ziņojumu rakstveidā bija iesniedzis arī saimniecības daļas vadītājs A. Šterns.

Pieņēma zināšanai ienākušos DV CV apkārtrakstus, DV zemju un nodaļu, LNAK valdes protokolus u. c.

Rutai Ozolai Otavā pēc viņas lūguma pieširts 100 dol. atbalsts, lai mācītos Rietummičigenas universitātes latviešu valodas kursos. Veltai Namai no stipendiju fonda izglītības turpināšanai piešķirts 200 dol., bet Imantam Purvam latviešu valodas kursiem, Divreiz divi nometnei un braukšanai uz 3. Vispasaules latviešu jaunatnes kongresu 500 dol. Zigismundam Fronckevičam divi kursiem piešķirts 50 dol. Atim Freimanim latviskai izglītībai Minsteres ģimnazijā piešķirta Almas Brikmanes 500 dol. piemiņas stipendija, bet otri 500 dol. no aprūpes līdzekļiem.

Par izciliem nopelniem DV organizācijas labā ar DV KV Atzinības rakstu apbalvots Arturs Runcis no Bramptonas nodaļas.

Tradicionālais Ziemsvētku tirdziņš un bazārs šogad notiks 6. un 7. decembrī DV namā Toronto. Nolēma lūgt Moniku Jonāni uzņemties tirdziņa rīcības komitejas priekšsēdes pienākumus. Nolēma ar nākošo gadu izdot un izsūtīt nodaļām, izplatīšanai biedriem, DV KV apkārtrakstu, ko paredz izdot trīs reizes gadā DV KV iekšējās informācijas daļas vadītāja redakcijā. Par referentiem pie ārējās informācijas daļas nolēma pieaicināt un apstiprināt Mārtiņu Vāgneri un Juri Dreifeldu, bet pie jaunatnes daļas — Imantu Purvu.

DV Hamiltonas nodaļas 25 gadu atceres sarīkojuma dienā 27. septembrī paredzēja rīkot DV nodaļu priekšnieku, vanadžu kopu priekšnieču un DV KV darbinieku sagaitu Hamiltonā. Pēc sagaitas paredzēta paplašināta DV KV sēde. Pie DV KV nodibināja administrācijas daļu, par tās vadītāju apstiprinot A. Kalupnieku.

Nākošo DV KV sēdi nolēma sasaukt 9. augustā Druvas nodaļā, bet novembrī — DV Sv. Katrīnu nodaļā.

—ls—

UBA/BATUN jaunā vadība 9. gada sapulcē Nujorkā. No kreisās sēž H. Kulbere, viceprezidents Ints Rupners, jaunā prezidente Mārī Linnamā, valdes priekšsēdis K. Miklass un kasieris T. Lembe. Stāv: Dr. U. Blukis, A. Juriado, K. Nomeika, O. Balodis, sekretāre Vija Siksna, R. Kerno, Juta Virkmā, Reins Virkmā un D. Bulgaris. Foto: V. Tomošaitis

Kas jāzina Draudžu dienu apmeklētājiem

Visiem Draudžu dienu apmeklētājiem, kas vēlētos rīcības komitejas atbalstu, nekavējoši jāiesūta pieteikšanās lapa, kas saņemama pie savas draudzes vadības vai pieprasāma rīcības komitejai, atbildot uz visiem prasītajiem jautājumiem. Draudžu dienu prezidijā par priekšsēdi darbojas prāv. J. Turks, vicepriekšsēdi māc. A. Piebalgs un locekļiem māc. V. Vārsber, J. Cālītis, I. Gaide un vēl citi darbinieki. V. Miķelsona gādībā noorganizētas reģistrācijas, informācijas, novietošanas un transporta daļas. Šo daļu locekļi 2. jūlija sanāksmē Kalamazū Sv. Jāņa ev. lut. latviešu draudzes telpās vienojās par darbu sadalījumu un pieņēma vadlīnijas veicamajiem pienākumiem.

J. Grotēns (1337 Pinehurst, Kalamazoo) pārzinās reģistrēšanas un informācijas darbus, Ruta Dimante (Rt. 3, Box 307, Three Rivers) kārtos novietošanos viesnīcās, V. Vīgants (1427 Cinton, Kalamazoo) rūpēsies par dalībnieku novietošanu pie tautiešiem Kalamazū, bet transporta vadītājs būs J. Ķinēns (2423 Tamrack, Kalamazoo). P. Līzenbergs darbosies par palīgu V. Miķelsonam. Draudžu dienu koristu pacienāšanu kārtos J. Vaseris, bet kasieris būs Ā. Artmanis.

Pēc ziņām no Gaŗezera, kur no 17. līdz 24. augustam risināsies Draudžu dienas, novietošanās kabīnēs vairs nav iespējama, jo visas jau aizņemtas, tādēļ rīcības komiteja rūpēsies par pieteikto dalībnieku novietošanu tuvējos moteļos, bet transporta daļa noorganizēs vajadzīgo pārvadāšanu. Par ēdināšanu rūpēsies Gaŗezera pārvalde, dodot īpašu atlaidi. Draudžu dienām pieteiktiem dalībniekiem brokastis maksās 1,35 dol., pusdienas 3,15 dol. un vakariņas — 2,25 dol. Būs arī iekārtoti ēdienu galdi, kuŗos pārdos atspirdzinājumus un uzkodas.

Līdz šim jau saņemts pāri par 100 pieteikumu, uz katra vairākas personas. Prasītās aptaujas dalībnieki nav ievērojuši, tādēļ trūkst vajadzīgā pārskata par viņu vēlmēm. Piesūtītās lapas izpildāmas rūpīgi un atsūtāmas atpakaļ nekavējoties, bet ne vēlāk kā līdz 1. augustam. Gaŗezerā iespēju netrūkst, lai tur uzceltu teltis vai novietotu braucamos mājokļus, tādēļ rīcības komiteja ieteic šīs priekšrocības izmantot. Telts vieta visai nedēļai maksā 10,80 dol.

Jauniešiem, kas piedalīsies grupu nodarbībās, jau rezervētas kopmītnes Gaŗezerā, tāpat arī lektoriem un programmas vadītājiem. Ērtākais ceļš uz Gaŗezeru — braukt pa „Us 131" līdz Three Rivers pilsētai, kas paliek ceļa austrumu daļā un nogriezties rietumu virzienā pa Hoffman Rd. un sekot Gaŗezera zīmēm apm. 6 jūdzes. V. B.

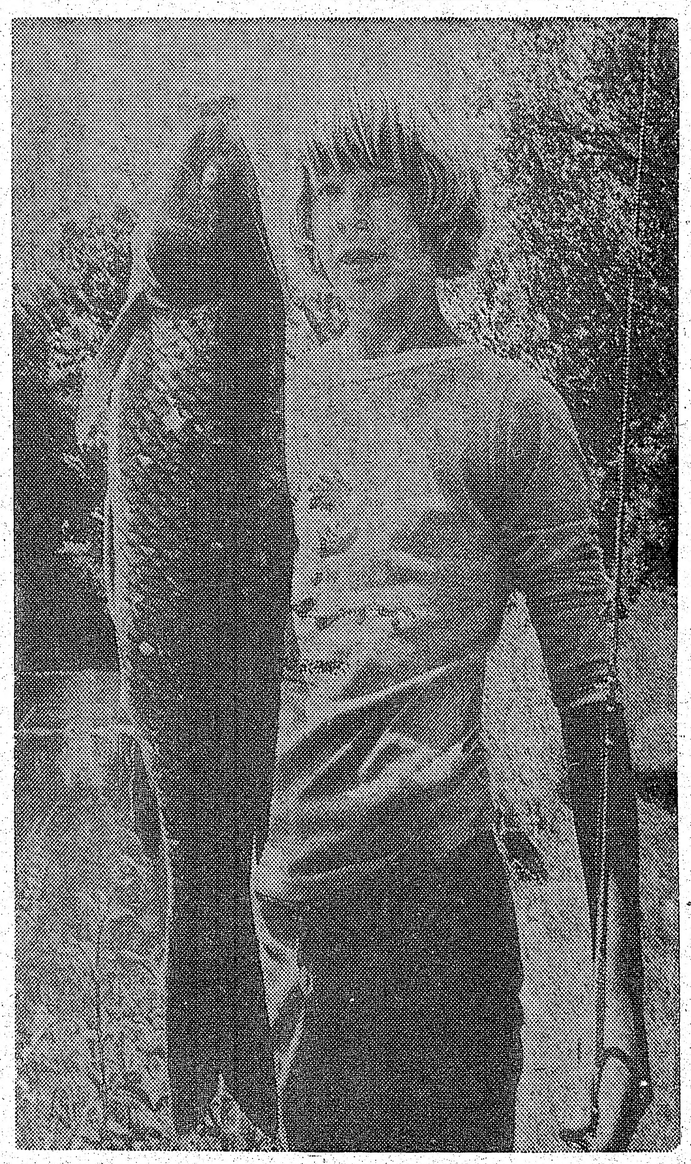

16 g. vecais Toronto latviešu jaunietis Ivars Blūms ar Sidrabenes upē noķerto milzu karpu. Tās izvilkšanai krastā vajadzēja 20 minūtes. Šimī upē vipš noķēris arī citas zivis.
Foto: J. Līgers

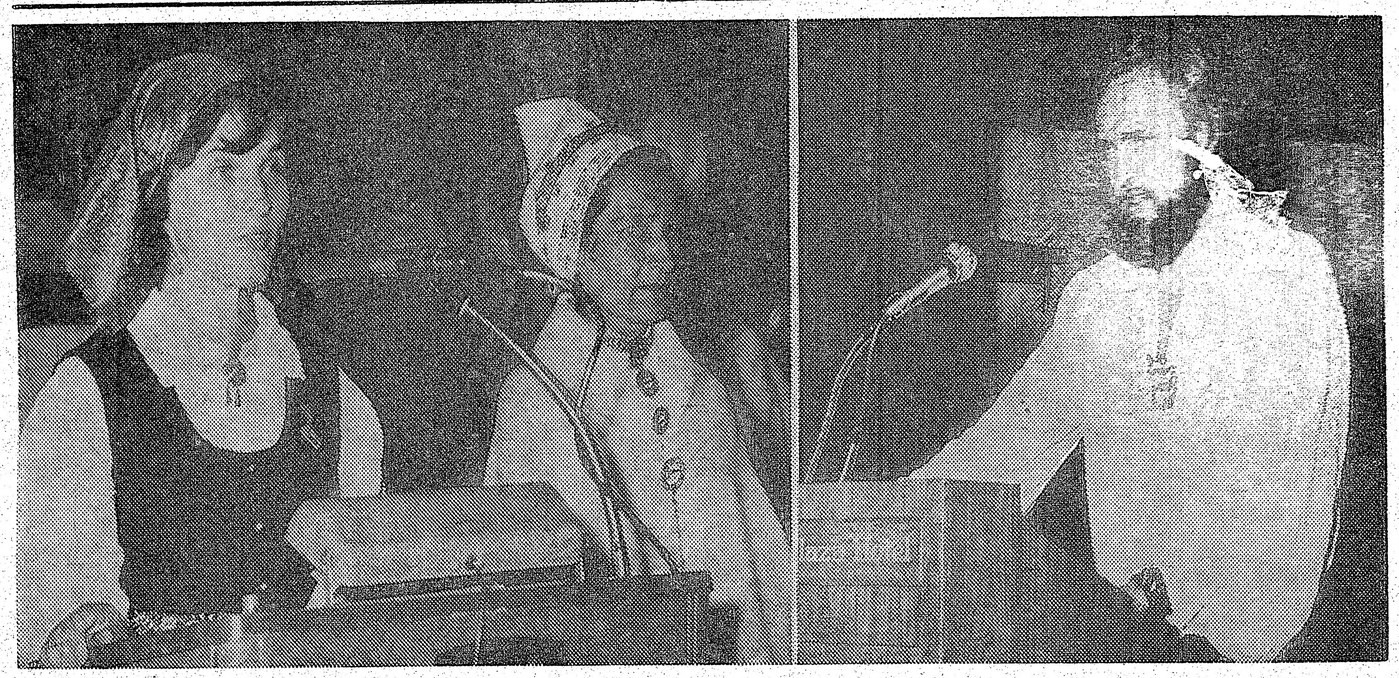

Tautas deju pieteicēja 6. Latviešu rietumu krasta dziesmu svētkos Janīna Janševica (pa kreisi) un teicēja Terēze Zariņa. Pa labi — rakstnieku cēliena vadītājs Ivars Lindbergs. Foto: E. Elstiņš

Kad paveras pūra lāde

RAKSTNIEKU CĒLIENS SIETLĀ

6. Rietumkrasta latviešu dziesmu svētku rakstnieku cēlienā savus darbus lasīja viena proziste un astoņi dzejnieki un dzejnieces. Tikai četri no pēdējiem publicējuši vismaz pa vienam dzejoļu krājumam, bet divi citi, kā to norādīja cēliena vadītājs I. Lindbergs, bija rietumu krastā vēl pilnīgi nepazīstami vārdi dzejas laukā. Visi cēliena dalībnieki, izņemot vienu, bija krietni jaunāki par 50 gadiem. Nebija šaubu, ka cēliena rīkotāji bija pūlējušies, lai sarīkojums būtu kupls un lai tajā būtu pārstāvētas visas paaudzes un nogrupējumi. Savu piedalīšanos pēdējā brīdī atsaukuši E. Freimanis un J. Klīdzējs, pirmais veselības, bet otrs — „personisku iemeslu dēļ".

Ievadījumā sirsnīgā mājasmāte dzejniece Indra Michailovska apsveica klausītājus un cēliena aktīvos dalībniekus, piebilstot, ka viņai literātūra vienmēr bijusi „kā vecmāmiņas pūra lāde" — pilna noslēpumu. Viņa aicināja cēliena vadītāju Ivaru Lindbergu „noņemt vāku", lai tiktu pie šiem noslēpumiem. Aicinātājs paskaidroja, ka šinī darbā viņam palīdzēs jauni draugi no šī gada Divreiz divi nometnes, kas tikko beigusies. Ieskaņai četri tautas tērpos tērpti jaunieši: M. Kalniņa, M. Kārkliņš, I. Sīle un I. Šmitchena lasīja trimdas un Latvijas dzejnieku vārsmas jauniestes L. Ozolas kokles pavadījumā.

Īsā cēliena atklāšanas uzrunā I. Lindbergs atgādināja, ka amerikāņu dzejnieks Volts Vitmans atzinis, ka tautu „vislabāk var izmērīt ar viņas dzeju". Vērojot jaunu latviešu dzejnieku rašanos, runātājs konstatēja, ka viņš vairs nav tik pesimistisks savos pareģojumos par latviešu dzeju kā tanī laikā, kad iznācis viņa un četru citu autoru pirmais dzējas krājums Kvintets (1961. gadā). Viņš arī piezīmēja: „Mēs, latvieši, nemeklējam, kas mūs vieno, bet to, kas mūs šķir. Liekas, ka kapraču mums nevajadzēs, mēs paši sev tos svilpodami rokam." Savas uzrunas nobeigumā runātājs izsaucās: „Mēs esam aplenkti. Aplenkti pilskalni nekrīt, tie deg. Sadegsim visi kopā! Sadegsim!"

Pirmā savus dzejoļus ļoti izteiksmīgi lasīja dzejniece Ausma Jaunzeme. Dzejolī Dziesma par dziesmu viņa atgādināja Latvijas vēstures dažādos verdzības laikus, jūsmoja par dzimtenes dabu un beidzot konstatēja, ka „dziesmai neviens nevar aplikt dzeloņstieples". Nākošajā dzejolī Indiāņu rezervācija viņa jautāja: „Kādēļ mēs negājām pa legāliem ceļiem, kad Šeremetjevs dedzināja Vidzemi?" Bet dzejolī Baja California varbūt visīstenāk pauda Sietlas dziesmas patieso garu: „Necelies kājās, brāl, kad kungi nāk, — šī ir mūsu diena." (Sietlas dziesmu svētkos nebija svešu kungu, nedzirdēja svešas runas, izņemot mūsu kaimiņu igauņu un lietuviešu sveicienus).

Izrādījās, ka plaši pazīstamais ģitarists Andris Kārkliņš (Andrè el Leton) raksta arī dzeju, lielāko tiesu tā sauc. „haikū pantos", par ko viņš sniedza plašākus paskaidrojumus. Nav šaubu, ka Andris Kārkliņš, kas ar neatlaidīgu darbu guvis lieliskus panākumus vienā mākslas nozarē, līdzīgus rezultātus varētu sasniegt arī dzejā. Nolasītais liecināja, ka griba ir.

Prozas autore Ilze Šķipsna lasīja sacerējumu Kāpostu tauriņš, kas — kā pati autore paskaidroja — ir kā stāsts, kā pasaka. Nolasītajā autore parādīja, ka dažreiz šķietami neparastas lietas var izrādīties gluži ikdienišķas parādības. Tā arī mūsu jaunieši var ticēt, ka patiesi kaut kur ir zeme, kur visām lietām ir latviešu nosaukumi, un cilvēki tos ik dienas lieto.

Dzejnieks Valdis Krāslavietis lasīja savus jau publicētos dzejoļus Rīgas gaiļi un Pēdējā nakts Rīgā, kā arī Kas mums vairs kopīgs, kurā viņš aicināja neaizmirst Latviju un neatteikties apciemot savējos: „Vai tiem tur mazāk salst, ka tagad tur krievi?" viņš jautāja. Viņa dzejolis Tiem, kas šo dzejoli nekad nedzirdēs bija veltīts latviešu valodas nokāvējiem, kam „piedot nespēs neviens", bet dzejolis Zelta sijātājiem stāstīja par tiem, kas aizmirsuši savu māti dzimtenē, meklēdami zeltu svešumā un nereti iedami tur bojā. V. Krāslavietis savu lasījumu beidza ar dzejoli Arāja pārnākšana, kurā pagājušo dienu cerības kontrastējās ar tagad redzamo īstenību.

Pēc īsa pārtraukuma dzejnieks Ivars Lindbergs lasīja kādus astoņus dzejoļus, vairumu bez virsrakstiem. Viņa dzejoļos izpaudās bažas par apdraudēto latviešu tautas pastāvēšanu nākotnē. Lai gan viņa lasījums un nolasītie dzejoļi bija vieni no tiem, ko publika — pēc aplausiem spriežot — vērtēja ļoti atzinīgi, tie tomēr nedeva to pārdzīvojumu, ko 1973. gada Klīvlandes dziesmu svētku rakstnieku cēlienā nolasītā Dziesma.

Gunārs Lucāns, kas rietumu krasta latviešiem bija gluži nepazīstams dzejnieks, lasīja savus dzejoļus Saules riets, Elēģija vājprātīgiem un Par galdu, nakti, segu un zirgu, kā arī kādu dzejoli bez virsraksta. Viņa dzejoļi pauda īpatnēju dabas skatījumu un humoristiskus secinājumus.

Rakstnieku cēliena izkārtotāja dzejniece Indra Michalovska lasīja Balādi par graudu, kam smarža ir tā pati, kas Latvijas zemei un kura sapni nespēj izmērīt tie, kas tagad Latvijā cenšas visu izmērīt un noteikt. Viņa lasīja arī dzejoļus Īstenība, Gaŗāmgājējs un Mēs skanam, kurā aicināja „visus latviešus skandēt kopā". I. Michalovskas lasījums bija ļoti izteiksmīgs, doma skaidra, latviska un viegli saprotama.

Ilze Šķipsna, vēlreiz stājoties klausītāju priekšā, nolasīja fragmentus no kāda sacerējuma par dziesmu svētkiem, uzsverot šo svētku nemirstību: „sejas ir mainījušās, bet koŗi ir tie paši, kas pirms četriem, astoņiem, piecdesmit vai simts gadiem".

Dzejnieks Olafs Stumbrs, neminot virsrakstu, nolasīja kādu no saviem jau agrāk sacerētajiem dzejoļiem, kas, likās, bija visrūpīgāk noslīpētais dzejolis šinī rakstnieku cēlienā. Viņš vēl nolasīja dzejoli literāta Kārļa Egles piemiņai, kā arī jau agrāk publicēto Zvans bez mēles un Trīs dziedājumi par ziemas tuvošanos, kuŗā aicināja „glābāt sīkstumu pret ziemu". Arī šie dzejoļi bija labi „izauklēti".

Cēliena vadītājs iepazīstināja klātesošos arī ar ievērojamās Rabindrata Tagores dzejas godalgas ieguvēju dzejnieku G. (Laimonu Puri Gāršķi), kas raksta angļu valodā un kas kļuvis par visvairāk lasīto dzejnieku Indijā.

Cēlienu beidzot I. Lindbergs aicināja: „Lai skan dziesma, lai paliek uguns!" Ap 300 cēliena apmeklētāju šķiroties nodziedāja Pūt, vējiņi.

K. K.

Sarīkojumu Kalendārs

TORONTO

26. jūlijā DV Toronto nod. šaušanas sacīkstes un zaļumbale Bērzainē.

14. septembrī Sidnejas Latviešu teātŗa viesizrādes Imanta Sveiļa režijā, Ulža Siliņa — Pilsoņa Avota lieta.

4. oktobrī Amerikas latviešu teātŗa Ņujorkas ansambļa viesizrāde Toronto Princese Gundega un karalis Brusubārda.

1. novembrī ALT Vašingtonas ansambļa viesizrāde Indrāni Bickford Park skolas auditorijā.

30. nov. Antoņinas Vaivodes garīgs koncerts.

1975./76. gada

TORONTO KONCERT-APVIENIBAS KONCERTI

18. oktobrī pl. 8 vak. koncerts Emīla Dārziņa piemiņai.

20. novembrī vijolniece Rasma Lielmane. Pie klavierēm Leo Barkins.

31. janvārī pianists H. Godess.

6. maijā baritons Dzintars Veide no Austrālijas.

Visi koncerti notiek Sv. Laurenca Taunhallē.

ŠELBURNA

9. augustā DV Druvas un Bramptonas nodaļas šaušanas sacīkstes A. Kalniņa saimniecībā, pēc tam zaļumsvētki.

GRAND RAPIDI

Latviešu pensionāru biedrības kārtējais mēneša saiets 30. jūnijā Latviešu biedrības namā risinājās aizvadīto Līgo svētku zīmē. Saietu atklāja un vadīja biedrības priekšnieks J. Sulainis, lūgšanas vārdus pirms kopējām pusdienām teica prof. R. Markus. Sumināja pensionārus Jāņus — Sulaini, Purmali, Vasariņu Buklovski un Jaunkalnu, tāpat Pēteri Putānu un Veroniku Ruklišu. Par braucienu uz Sibiriju pirms 1. Pasaules kaŗa un turienes dzīvi stāstīja Eduards Birznieks, raksturojot arī turienes floru un faunu. Vairākus gadus viņš dzīvojis Krasnojarskā, strādājis par mērnieku, bet dažus gadus zelta raktuvēs. Kādā no nākošajiem saietiem viņš apsolījās pastāstīt par pieredzi zelta raktuvēs. Dažādām Jāņu izdarībām pieskārās M. Lesniece. K. Valduss mudināja neaizmirst Jāņu dziesmas, kas skanēja itin braši. Bagātīgi bija gādāts par Jāņu sieru, alu un citām uzkodām. Saimniekoja L. Ungleniece, E. Doniņa, M. Millere un A. Einiks.

V. Z.

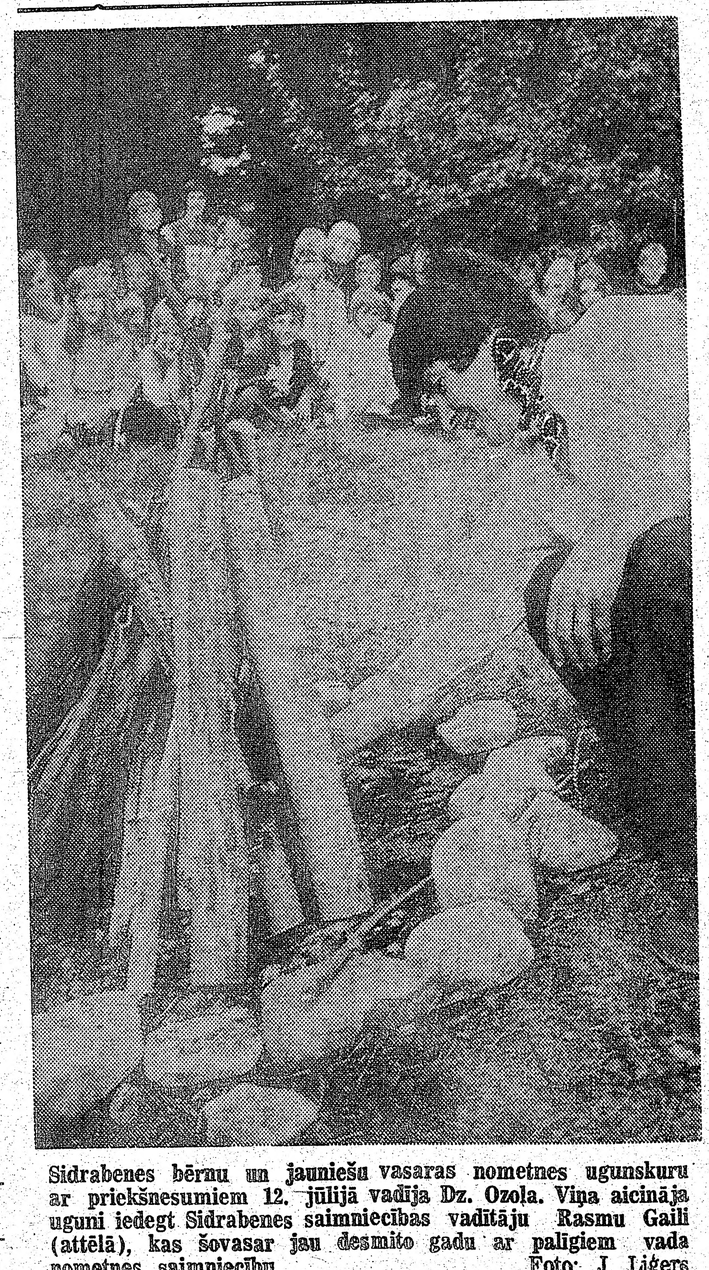

Sidrabenes bērnu un jauniešu vasaras nometnes ugunskuru ar priekšnesumiem 12. jūlijā vadīja Dz. Ozola. Viņa aicināja uguni iedegt Sidrabenes saimniecības vadītāju Rasmu Gaili (attēlā), kas šovasar jau desmito gadu ar palīgiem vada nometnes saimniecību. Foto: J. Liģers

Stāsts par Pēteŗa baznīcas torni

Rietumvācijā iznākošais mēnešraksts Baltische Briefe savā maijā numurā ievietojis Gerda fon Homeijera (Gerd v. Homeyer) stāstu par Rīgas Pēteŗa baznīcas nodegšanu vācu un krievu kaŗa sākumā.

Homeijers, kas 1941. gadā bijis vācu armijas artilerijas virsnieks, stāsta: „Ir pagājuši 34 gadi, kopš mēs ar kādu avangarda nodaļu, virzoties ātrā triecienā no Mēmeles apvidus, pēkšņi atradāmies pie Rīgas. Daugavu mums neizdevās šķērsot.

Mūsu izlūku vienība, ko vadīja toreiz pazīstamais komandieris Hase, kāda velosipedistu grupa un mūsu smagās artilerijas nodaļa bijām nostiprinājušies upes kreisajā krastā. Tik daudz laika ir pagājis, tik daudz kas starplaikā noticis, ka aizmirsušies pat vienību numuri. Es biju jauns leitnants un otras 15 cm haubiču baterijas priekšposteņa novērotājs.

Atceroties kā mēmā filmā acu priekšā aina seko ainai. Vakars pie Daugavas, sarkans saules riets, pilsētas siluets otrā pusē. Ir pavisam kluss, dzird tikai vardes kurkstam krastmalas niedrās. Pēkšņi sarkanas gaismas šāviens viņpus upei, tad vētrainas zalves uz krastu, kur mēs pastaigājāmies kā miera laikos. Pēc dažām minūtēm atkal klusums. Kur sēž novērotājs, kas ir atbildīgs par apšaudi?

Cita aina: nākamā rītā mēs guļam ar raidāmaparātiem pie dzelzceļa rampas. Braucēju kolonnas dārdoņa no pilsētas, šāvienu zalves no krievu puses, acīm redzot esam labi novēroti. Novērotājam jāsēž kādā Pēteŗa baznīcas torņa galerijā. Dzelzceļa uzbērumu un tiltu apšauda, pāreja nav iespējama. Kādu izlūku tanku apstādina apšaudes uguns. Novērotājam jābūt baznīcas tornī. Neizdevās arī mēģinājums pārgriezt vadus spridzekļiem pie tilta. Tātad jāatklāj uguns pret baznīcas torni. Attālums 30 reizes simt metri, sprādzienam jābūt tēmētam augstu.

Tikai daži šāvieni, un torņa mākslas darbs vairs neeksistē, galotne ir sadragāta. Cik maz tajās stundās domāja, kas tur tiek izpostīts! Vēl naktī baterija mainīja savu novietni, lai nodrošinātu pāreju Daugavai pie daļēji izpostītās Ķeguma spēkstacijas.

Pēc dažām nedēļām es atkal biju Rīgā kā ievainotais kādā slimnīcā Daugavas dienvidpusē. Pilsētu neredzēju. Kāda latviešu ārste atnesa zemenes un kriņģeļiem līdzīgus cepumus, kādus, viņa teica, cepot tikai Rīgā."

Baltische Briefe redaktors fon Kleists piezīmē, ka šī liecība skaidri pasaka, kas, kā un kāpēc 1941. gada jūnija pēdējās dienās nodedzināja Rīgas Pēteŗa baznīcas torni.

L. A.

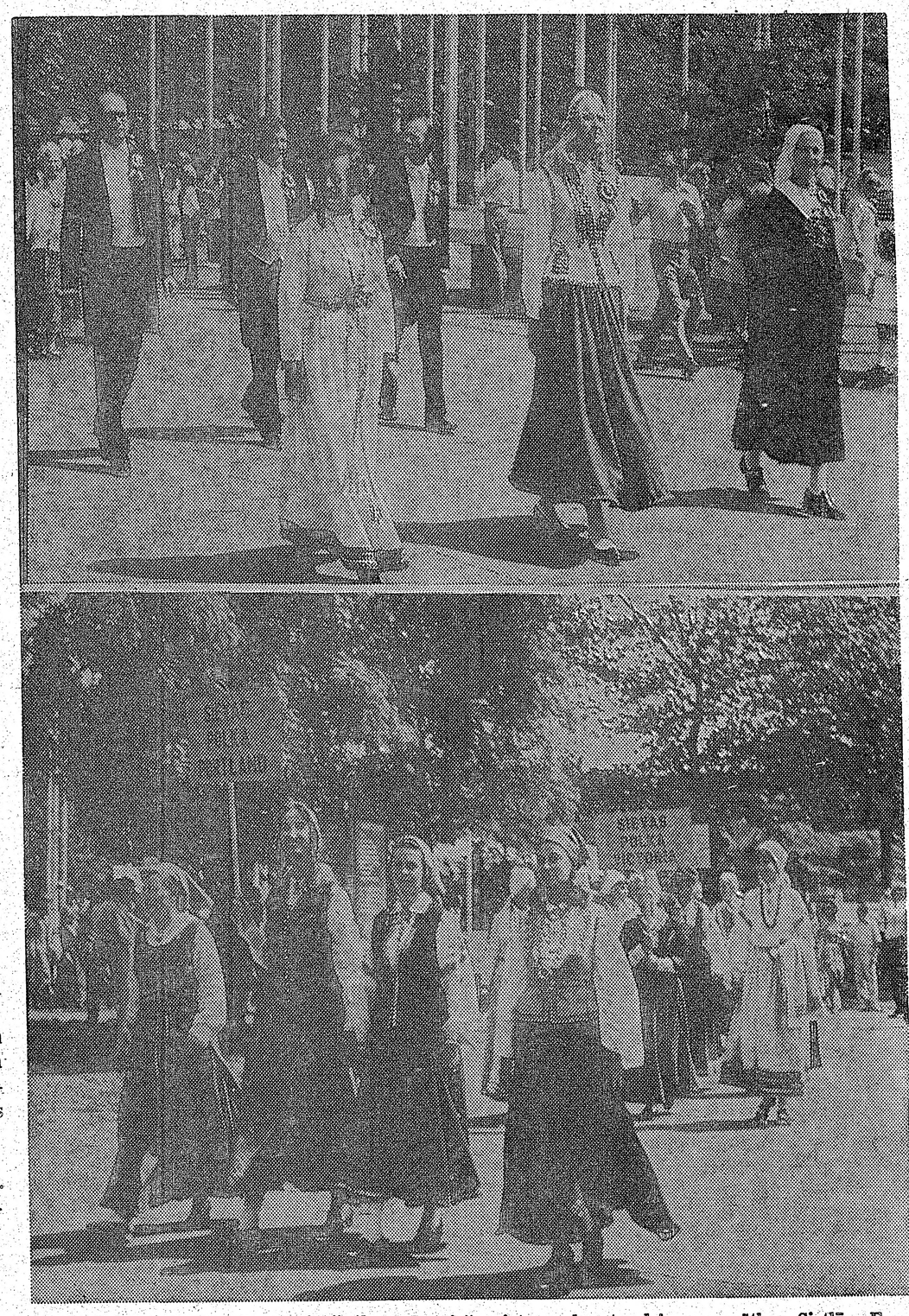

Virsdiriģenti koŗu gājiena priekšgalā 6. Latviešu rietumu krasta dziesmu svētkos Sietlā: F. Matisa, B. Ritmane-Ose un D. Cilne, aizmugurē no kreisās — A. Purvs, P. Galiņš un E. Brusubārdis. Apakšējā attēlā dejotāji gājienā. Foto: E. Elstiņš

Simtgadniece Kalamazū

Matilde Straumīte, dz. Lejiņa, tagad saukta „Ķesteru māmīte", ir gados visvecākā latviete Kalamazū. 21. jūnijā savu piederīgo, draugu un latviešu sabiedrības vidū viņa nosvinēja 100 gadu dzimšanas dienu. Svinību ievadījumā jubilāres mazdēls Ģirts Ķesteris nolasīja ASV prezidenta Forda piesūtīto apsveikumu. Draudzes mācītājs A. Piebalgs teica lūgšanu un sveicināja gaviļnieci draudzes vārdā ar bībeli. Prāv. J. Turks sveicināja archibīskapa un Baznīcas virsvaldes vārdā. Amerikas latviešu apvienības sveicienus un goda biedres karti gaviļniecei nodeva vicepriekšsēdis V. Miķelsons. Simtgadnieci sveicināja arī Kalamazū latviešu ev. lut. draudzes priekšnieka vietnieks P. Līzenbergs, dāmu komitejas priekšniece A. Ķeņģe, Latviešu biedrības priekšnieks J. Cīrulis, dāmu komitejas priekšniece H. Pole, DV apvienības priekšnieks A. Minka, vanadžu kopas priekšniece V. Zaķe, Sv. Jāņa latv. draudzes dāmu komitejas priekšniece E. Jansone un vēl citi. Apsveicējiem pateicās jubilāres meita Zigrīda Ķestere.

Jubilāre dzimusi Pociema pagasta Leišu mājās. No ģimenē esošajiem 7 bērniem viņa bijusi jaunākā un vienīgā, kas piedzīvojusi 100 gadu vecumu. Vecākā māsa nodzīvojusi 99 gadus. Jubilāres māte Anna Priedīte nākusi no Vilzenu Ārgaļu mājām, bet tēvs no Mazsalacas Rimeikām. Abas dzimtas bijušas strādīgas un dievticīgas. Atceroties savu bērnību, sirmā gaviļniece pastāsta: „Katru dienu mēs iesākām un nobeidzām ar lūgšanu. Viss gaŗais mūžs pavadīts grūtā darbā. Dievs devis spēku, veselību un priecīgu prātu. Pat grūtajā kaŗa laikā, kad dažreiz nezinājām, ko likt galdā, netrūka Dieva svētības."

Matilde Straumīte savā ilgajā mūžā nekad nav cietusi miesas sāpes. Vēl tagad viņa var brīvi kustēties un ir ar labu dzirdi un redzi. Labprāt mīl dziedāt dziesmas no dziesmu grāmatas. Dziedāšanas prieku mantojusi no vectēva, kas savā laikā būvējis klavieres un bijis liels mūzikas un dziesmu cienītājs.

Jubilāre dzīvo meitas Zigridas Ķesteres ģimenē Kalamazū. Otra meita Vija Termollena dzīvo Vācijā, bet trešā — Maija Kļaviņa — Austrālijā. Kalamazū dzīvo arī viņas mazdēls Ģirts Ķesteris ar ģimeni un diviem mazmazbērniem — Anitu un Jāņīti.

V. Boķis

Laba atsauksme par Jāņa Kļaviņa koncertu

Par ārsta Jāņa Kļaviņa koncertu Nujorkas Overseas preses klubā 20. maijā mūzikas kritiķis Herberts Kupferbergs sniedzis atsauksmi šī kluba žurnāla jūlija numurā. Kupferbergs ir izdevumu National Observer un Cue Magazine kritiķis. Viņš raksta, ka pēdējais kluba koncerts bijis pats labākais, kur pulcējusies pilna zāle klausītāju. „Bass baritons Jānis V. Kļaviņš, vijolnieks Harijs Zaracians un pianiste Ilze Sassa atskaņoja Šūberta un Brāmsa programmu, kas būtu bijis ievērojams notikums ikvienā koncertzālē, ikvienā pilsētā," saka Kupferbergers un turpina: „Dr. Kļaviņš, būdams ārsts un vēža slimības speciālists, ir ar labu balsi un sevišķi spēcīgiem zemiem reģistriem. Viņš dziedāja Šūberta Gulbju dziesmu ciklu, 14 dziesmas, ar ļabu mūzikālu priekšnesumu un stilu, kam beigās klausītāji ilgi aplaudēja.

Jānis V. Kļaviņš rudenī viesosies Toronto, kur dziedās Latviešu vzedrības 3. oktobŗa sarīkojumā. Vk

Divreiz divi nākošgad Virģīnijā

Divreiz divi 12. nometnes, kas darbojās pie Vankuveras, nobeigumā visi vadītāji pulcējās sanāksmē, lai izraudzītu vadītāju un novadu, kuŗā organizējama 1976. gada nometne, kā arī izvērtētu aizvadītās nometnes darbību. Par nometnes vadītāju arī 1976. gada nometnei vienprātīgi izraudzīja Aivaru Osvaldu un ieteica nometnes vietu izraudzīt Virdžinijas pavalstī. Ar aizvadītās nometnes norisi visi vadītāji bija apmierināti un izteica prieku par jauniešu lielo interesi lekcijās un praktiskās nodarbībās.

Šī gada Divreiz divi nometnei gadījās netiešs pagarinājums vēl par vienu nedēļu, jo gandrīz visi nometnes dalībnieki pēc nometnes ieradās rietumkrasta dziesmu svētkos Sietlā, kur kā saliedēta vienība piedalījās svētku priekšnesumu programmās. 1. jūlija vakarā Sietlas latviešu namā bija nometnes dalībnieku saviesīgais vakars, pēc tam atsevišķu ansambļu, tautas deju grupas un nometnes koŗa mēģinājumi. Visos priekšnesumos nometnes ansambļi, koris un tautas deju grupa izpelnījās jūsmīgu atzinību, publikai aplaudējot un prasot atkārtojumus. Divreiz divi nometnes jauniešu grupa, skaitā ap 100 dalībnieku, ar savu stāju aizrāva līdz arī citus jauniešus. Viņu klātienē visur skanēja latviešu valoda. Divreiz divi dalībnieki savā ierosmē bija izgatavojuši plakātus: „Vecāki, runājiet ar saviem bērniem latviski!" Šī jauniešu stāja izpelnījās arī dziesmu svētku padomes atzinību. Tā lūdza nometnes vadību arī 1977. gadā, kad notiks dziesmu svētki Losandželosā, rīkot Divreiz divi nometni rietumu krastā un pieskaņot to dziesmu svētkiem, lai jaunieši varētu tajos piedalīties ar priekšnesumiem viena sarīkojuma pilnā programmā.

Divreiz divi nometnes vadītājs A. Osvalds pēc dziesmu svētkiem izteicās: „Braucot no nometnes uz dziesmu svētkiem Sietlā, bažījos, vai nometnes dalībnieki tik samērā īsā darbības laikā būs tā saliedējušies, ka arī svētkos turēsies kopā un ieradīsies uz priekšnesumu mēģinājumiem. Biju ļoti iepriecināts, ka mēģinājumos no 105 dalībniekiem ieradās gandrīz visi — 95. Bez tam dalībnieki savā vidū iesaistīja arī citus jauniešus, no kuŗiem daudzi nožēloja, ka nav varējuši būt Divreiz divi nometnē un solījās tajā piedalīties nākošgad. Bija vecāki, kas pēc vērojumiem dziesmu svētkos atzina, ka Divreiz divi nometne ir vairāk nekā parastās vasaras nometnes, ka tur ir nopietns latviskās audzināšanas darbs un sagatavotas vērtīgas priekšnesumu programmas. Arī dziesmu svētku rīcības komitejas priekšsēdis M. Janševics parādīja jauniešiem ļoti lielu uzmanību, pēc jauniešu koncerta sarīkojot speciālu pieņemšanu. Tajā valdīja sirsnība, prieks un pateicība. Atvadoties visi nostājāmies draudzības lokā un nodziedājām Daugav's abas malas, mūžam nesadalās."

T. Sīlis

5500 dol. Jaunatnes dziesmu svētkiem Montrealā

Kanadas valdība piešķīrusi latviešu jaunatnes dziesmu svētkiem Montrealā 5500 dol. atbalstu. Līdzekļi atvēlēti telpu īres samaksai Place des Arts mūzikas centrā, kur no 30. augusta līdz 1. septembrim notiks galvenie svētku sarīkojumi — tautas deju parāde (30. augustā pl. 5 pēcp.), jaundarbu koncerts (31. augustā pl. 7.30) un svētku koncerts (31. augustā pl. 5 pēcp.),

Piešķīruma pavadvēstulē Dž. Manro, kas ir atbildīgs par valdības daudzkultūru programmu, starp citu raksta: „Es ceru, ka šis financiālais atbalsts projektam, ko iesniegusi jūsu vienība, palīdzēs iekrāsot Kanadas kultūras ainu." Rīkotāji ar darbiniekiem svētku projektu sāka kārtot jau gada sākumā, iesniedzot plānu martā un pieprasīto summu ieskaitot budžetā. Piešķīrums dod iespēju sarīkot jaunatnes dziesmu svētkus vispiemērotākajās telpās, kur vietas 3000 svētku viesiem.

Lielu atbalstu svētku rīcības komitejai devis ģen. K. Goppera fonds, iespiežot svētku nošu krājumu. Tas tikko iznācis un nosūtīts visiem koristiem. Iespiedējiem tas izmaksājis pāri par 1000 dolaru. Ar šo nošu krājuma izdošanu dokumentēta svētku mūzikālā daļa. Krājumu varēs izmantot arī nākamo jaunatnes dziesmu svētku rīkotāji.

Sagatavošanā jau atrodas svētku vadonis. Tajā, bez attiecīgiem rakstiem, programmas, svētku dalībnieku un rīcības komitejas darbinieku vārdiem, paredzēti arī komplimentārie sludinājumi. To maksa par lappusi 100 dol, ½ lp. — 60, bet ¼ lp. — 35 dol. Sludinājumi, ar kuriem segs iespiešanas izdevumus, līdz ar samaksu iesūtāmi svētku rīcības komitejai (291 Lorraine Dr., Baie d'Urfe, Que., Canada, H9X 2R2) līdz 30. jūlijam. Svētkos būs dabūjami arī īpaši piemiņas žetoni, kas gatavoti pēc mākslinieka A. Leimaņa meta.

Pateicoties saņemtajam atbalstam, ieejas maksa visiem sarīkojumiem Place des Arts telpās būs minimālā: 1. v. 5 dol., 2. v. 4 dol., bet bērniem līdz 16 gadiem 3 dol.; ballē — 5 dol. Vakariņas balles laikā par pašizmaksu — 10 dol. Sadraudzības vakarā (31. augustā) svētku programmas dalībniekiem ieeja un vakariņas brīvas, viesiem ieeja 2 dol., ar vakariņām 5 dol. Biļešu iepriekš pārdošana jau uzsākta. Tās pasūtināmas pie F. Porieša (1755 Wilshire Ave., Dorval, Que., Canada, H9P 1S3), vai rīcības komitejā. Biļetes pa pastu izsūtīs tikai tiem, kas uzņemsies risku, ka pasta nekārtību dēļ tās varētu arī nesaņemt. Pārējie varēs biļetes saņemt svētku informācijas centrā, Molsona zālē, McGill universitātē (3915 University St.), vai stundu pirms katra sarīkojumā tā vietā.

Svētku viesiem iespējama apmešanās viengultu istabās Mc Gill universitātē par 10,50 dol. dienā, iemaksājot šo summu un pieteicot rezervāciju: McGill University, Montreal, Quebec, H3A 2E1, līdz 25. jūlijam. Šeit iespējams dabūt arī lētas brokastis un pusdienas. Rezervācijas formas var pieprasīt arī rīcības komitejā.

Pieteikto programmas dalībnieku skaits pārsniedz 600 (300 koristu, 270 dejotāju, 50 kokļētāju un 15 pārējiem sarīkojumiem). Svētku rīcības komitejā darbojas 40 personas. Priekšsēdis ir Mārtiņš Štauvers, sarīkojumu daļas vadītāja Ilga Štauvere, kasieris Andris Gūtmanis, sekretāre Anita Poriete, mūzikas daļas vadītājs Andrejs Jansons, tautas deju sarīkojuma vadītājs Juris Zilkalns, apmešānās lietu kārtotājs Augusts Pušpurs (3395 Somerset St., St. Laurent, Que., H4K 1R7), informācijas daļas vad. jānis Blusanovičs, programmas dalībnieku ēdināšanas vad. Lūcija Plūme. M. Štauvers

Sidrabenes bērnu nometnes vadītāji un viesi nometnes atklāšanā. 1. rindā no kreisās: Daina Zilāne, Inese Bite, Dzintra Ozola, Vizma Maksiņa un Aija Mazsīle; otrā rindā — Anita Zute, Sandra Lagzdiņa, Anita Hofmane, Sarma Eglīte un Kate Lapiņa; aizmugurē — Arturs Lapiņš, Viktors Skujiņš, Jānis Ozoliņš, Juris Dilevko. LNAK priekšsēdis T. Kronbergs, draudzes priekšnieks J. Pētersons, māc. J. Cālītis un A. Spriceniekg.

Foto: J. Ligers

Rigā dzīvo, bet latviešus nepazīst

Daudzus ASV vietu vārdus devuši agrākie ieceļotāji no Eiropas, atceroties savas vecās dzīves vai dzimšanas vietas. Tā radušās dažādas Berlīnes, Hamburgas, Varšavas, arī dažādi britu salas vietu apzīmējumi. Ir arī vietas, liekas, to nosaukumus devuši latvieši, piemēram, Livonija Ņujorkas pavalstī. Visvairāk tomēr sastopams Rīgas vārds ASV ir vairākas vietas, kam dots šis mūsu galvaspilsētas vārds. Visas tās samērā maz apdzīvotas, dažreiz atzīmētas arī kartēs, bet ne vienmēr.

Varbūt retam būs zināms, ka tikai nedaudz desmit jūdžu no Kanadas robežas, Ņujorkas pavalstī, atrodas apdzīvota vieta — Rīga. Tā atrodas Ročestras pilsētas tuvumā, pie Ņujorkas ātrceļa, 33A un 36. ceļa krustojumā. To var sasniegt arī braucot uz Ročestru pa 490. ceļu. Nekur tomēr nav uzraksta, ka kāds no šiem ceļiem vestu uz Rīgu. Tikai kādā vietā lasāms necils uzraksts, ka Rīgas iedzīvotājiem ēku celšanai pie pilsētas darbinieka jāizņem atļauja.

Rīgas territorija Ņujorkas pavalstī, spriežot pēc robežu uzrakstiem, izskatās diezgan lielas, taču ne tik liela, kāda tā ir pie Daugavas. Te nav lielu māju, maz redz arī cilvēkus, bet tikai plašus laukus ar nedaudz mājām. Pie ceļu krustojuma ir sarkana ķieģeļu ēka, kas liekas pati lielākā un varbūt arī ievērojamākā celtne šinī Rīgā. Uzraksts liecina, ka te mitinājusies „Rīgas zēnu akadēmija", kas dibināta 1846. gadā. Tātad arī šī Rīga ir samērā veca. Tā nav izpletusies kā citas apdzīvotas vietas ASV, bet palikusi, kāda tā bijusi pirms vairāk kā simt gadiem. Te nav neviena veikala, degvielu pildītavas, ne pasta, bet mazs kapu kalniņš ar baltām plāksnēm, kur ierakstīti mirušo vārdi.

Kādā kukurūzas laukā strādā veca māmiņa, bet tā nezina pastāstīt, kā šeit radies Rīgas nosaukums. Kādā citā vietā jauneklis mazgā savus spēkratus. Tas nekā nav dzirdējis par latviešiem, nezina arī Rīgas vārda izcelšanos. Šinī apkārtnē valda tipisks lauku klusums. Dažas dzīvojamās mājas liekas nesen celtas, labi uzturētas un skaisti nokrāsotas. Pie vienas pielikts uzraksts, ka ēka domāta pārdošanai. Mājas izskats tomēr tāds, ka to negribētos pirkt.

Ņujorkas pavalstī ir vēl kāda cita apdzīvota vieta ar līdzīgu nosaukumu. Tā ir „Mt. Riga" pie Konektikas robežas, ap 150 jūdžu ziemeļos no Ņujorkas pilsētas. Zīmīgi, ka te ir arī Rīdziņas upe — sīks, gandrīz izžuvis strautiņš, kas nes šo nosaukumu. Arī šī vieta nav plaši pazīstama, nav arī atzīmēta uz parastām ceļu kartēm.

Vienīgā Rīga ASV, no kurienes var nosūtīt pastu un līdz ar to dabūt uz aploksnes arī zīmogu ar Rīgas vārdu, ir Rīga Mičigenas pavalstī, pasta kods 49276. No šejienes nelaikis filatelists Brunis Igals, kas dzīvoja Ņujorkā, kādreiz nosūtīja savu Ziemsvētku apsveikumu pastu. Viņš savas kartītes nosūtīja uz šo pasta iestādi, kas tās apzīmogja un izsūtīja adresātiem. Bet tad ASV pasts sāka mainīt zīmogošanas veidu, atzīmējot tikai koda numuru.

ASV vidējos rietumos vēl ir pāris citu vietu ar Rīgas vārdu, bet tikpat grūti atrodamas kā šeit aprakstītās. V. I.

Latvietis vadījis dzīvības glābšanas darbu

Jaunbraunsvikas laikraksts Fredricton Gleaner 12. jūnija izdevumā ziņoja, kā militāro lidotāju ātra rīcība izglābusi cilvēka dzīvību. Militārais helikopters lidotāja majora Jura Zvanītāja vadībā izlidojis no savas bazes vingrinājumu lidojumā. Tajā atradušies vēl divi citi lidotāji. Pārlidojot 117. lielceļu tie ievērojuši, ka sadūrušās divas smagās kravas automašīnas, pie kam vienai, kas pārvadājusi degvielu ,aizdedzies motors. Abas mašīnas iegāzušās lielceļa grāvī. Helikopters nolaidies notikuma vietā un ar ugunsdzēšamiem līdzekļiem liesmas apdzēsis. Smagi ievainotais braucējs izvilkts no sadauzītās degvielu mašīnas šoferņa nodalījuma un helikopterī nogādāts gaisa spēku bazē, kur pēc iepriekšējā radio paziņojuma jau gaidījusi ātrā palīdzība. Nepilnas stundas laikā sadursmē cietušais autovadītājs jau atradies ārsta rokās. Lidojuma komandieris J. Zvanītājs ierosinājis abu pilotu apbalvošanu par varonību.

Majors Juris Zvanītājs

Lidotājs majors Juris Zvanītājs kļuvis par vienu no spējīgākiem lidotājiem Kanadas gaisa spēkos, kas prot apkalpot 11 dažāda tipa lidmašīnas. Viņš savās dienesta gaitās daudz ceļojis pa Eiropas valstīm — Rietumvāciju, Angliju, Dāniju, Norvēģiju u. c. Aiz polārā loka piedalījies tālo ziemeļu manevros, bet Jamaikā iepazinies ar militāro apmācību džungļos. Jūnija sākumā J. Zvanītājs ieguvis majora pakāpi un apbalvots ar medaļu par nopelniem dienestā. Līdz ar majora pakāpes saņemšanu viņš iecelts par 403. helikopteru skvadrona komandieri (Flight commander). Jaunā komandiera pienākumos ietelp arī apmācību pārzināšana un lidotāju pārbaudes.

J. Zvanītājs studē arī Fredriktonas universitātē jurisprudenci, kas viņam dos iespēju militāro karjēru turpināt. Viņš precējies ar zviedru izcelsmes kanadieti un audzina ģimenē divus dēlus. Lidotāja vecāki, Vilis un Valda Zvanītāji, dzīvo Toronto un pazīstami latviešu sabiedrībā, it sevišķi no tur rīkotiem Ventiņu vakariem. Lidotāju bazē J. Zvanītājam bijusi izdevība satikties arī ar princi Čārlu, kad tas viesojies ar vairākiem angļu lidotājiem un mācījies helikopteru lidošanu.

—ls—

THIS POSITION ISN'T FOR EVERYONE . . .
BUT IT MIGHT BE JUST WHAT YOU ARE LOOKING FOR!

OPPORTUNITY

for a person who wants to assume responsibility and has intelligence and secretarial experience. Would assist in office, sales, management. If you have potential, we offer good wages and exellent future.

LONY G LIMITED
LEATHER FASHIONS
460 Richmond St. W.
368-4686

Pieci ansambļi teātŗu festivalā

Austrālijas latviešu 15. teātŗu festivālā Adelaidē no 13. — 16. jūnijam piedalījās 5 teātŗu ansambļi no 4 pilsētām. Festivālu latviešu namā Tālavā atklāja Latviešu apvienības Austrālijā vicepriekšsēža vietnieks A. Auziņš. Pēc pēdējās izrādes nopelnītās pajas izdalīja LAAJ KD Teātŗa nozares un Teātŗu apvienības vadītājs I. Sveilis. Pajas saņēma Sidnejas latviešu teātris (4 pajas) par Leonarda Geršes lugu Taurenītis grib lidot. Ieguvēji: E. Medne, E. Ķipste, L. Veikina un atkal E. Ķipste. No Melburnas bija ieradies Austrālijas latviešu teātris ar G. Griezes komēdiju Bez siltām vakariņām, iegūstot 4 pajas. Ieguvēji: G. Kūlniece (režija), G. Grauds, V. Pone, E. Stokāns. Vistālā ar V. Kārkliņa Sarkanvīnu bija braukusi Pertas drāmatiskā kopa ar savu režisoru J. Bernšteinu. Adelaidē ciemiņus sagaidīja abi vietējie ansambļi: Adelaides latviešu teātŗa ansamblis, kas izrādīja M. Zīverta Kalastro Vilcē M. Bumbiera režijā un Adelaides drāmas studija, kas bija sagatavojusi M. Zīverta Pēdējo laivu V. Dulpiņa režijā.

Oktobrī Adelaidē notiks rakstnieku dienas, kādēļ festivāla laikā ievēlēja arī rakstnieku dienu rīcības komitejas priekšsēdi, kuŗa būs M. Biezaite. Šajā sanāksmē piedalījās LAAJ KD Literātūras nozares vadītājs A. Zariņš, E. Ābele, A. Vāvere, E. Lēmane un G. Pļavkalns. No Daugavas vanadzēm bija aicinātas L. Kukura un I. Dance.

Teātŗu festivālā katrs ansamblis sniedz labāko. Nebija vērojams, ka šogad, piesaistot vairumā jaunatni, ansambļu mākslinieciskais līmenis būtu tikļoti cietis. Ir ansambļi, kuŗos jaunatne jau sen iesaistījusies un mācās. Tiem jauniešiem, kas šogad festivālā piedalījās pirmoreiz, tas bija pārdzīvojums, kuŗu viņi atcerēsies vienmēr, atcerēsies ar pateicību režisorus, kas nežēloja pūles viņus šīm izrādēm sagatavot, tāpat ar pateicību pieminēs daudzos ilggadējos aktieŗus un kritikas nopietno pieeju jauniešu spēlei. Viņi gan šoreiz neieguva pajas, bet ieguva nākotni, jo būs aktieŗi, kas vēl pēc gadiem vēlēsies spēlēt teātri latviešu valodā. Visiem, kas piedalījās izrādē, šīs bija īstas svētku dienas. Cik ilgi vairs, kad būs jāsāk domāt par jaunu lugu nākošam teātŗu festivālam 1976. gadā Sidnejā!

DV Adelaides nodaļas vanadžu kopas literārā vakarā 5. jūlijā rakstnieces Ainas Vāveres godalgoto lugu Sabrukušais nams lasīja autore, L. Kukura un O. Skrastiņa. Latviešu Teātŗu apvienības piešķirto otro godalgu Aina Vāvere saņēma festivāla laikā 16. jūnijā.

I. Matisone

SAVIENOTĀS VALSTĪS

KLĪVLANDE

● Klīvlandes skauti un gaidas no 26.—29. jūnijam bija pulcējušies kārtējā vasaras nometnē B. Šimekas lauku īpašumā. Nometnē viesojās arī Kanadas skautu un gaidu jendu vadītāji E. Dāvidsons un G. Dāvidsone. Dienas nodarbības beidza ar vakara jundu un ugunskura priekšnesumiem, kuŗus vadīja L. Lagzdiņa un A. Grīna. Vakara jundā skautiem un gaidām pasniedza izpelnītās godalgas.

● Klīvlandes Latviešu biedrības bibliotēka, kas telpu trūkuma dēļ lasītājiem bija ilgāku laiku slēgta, tagad iekārtota Apvienotās draudzes telpās. Pie bibliotēkas pārkārtošanas darbojušies J. Kalnietis, A. Gercāns, P. Sproģis, K. Karnītis un R. Žagars. To atklāja Klīvlandes Latviešu biedrības priekšnieks K. Miške. Bibliotēka iekārtota pēc dubultkatalogu sistēmas, ko izstrādājis J. Kalnietis. Par bibliotēkāriem izraudzīti A. Kalnapuķe un V. Strazds. Bibliotēka atvērta svētdienās pēc dievkalpojumiem.

● No Klīvlandes tautiešu saimes pēkšņi šķīries Juris Balodis. Viņa dzīves gaitas sākušās pirms 73 gadiem Slokā. Pirmā pasaules kaŗa laikā piedalījies Latviešu strēlnieku pulkos, bet vēlāk Latvijas atbrīvošanas cīņās. Latvijas neatkarības laikā bijis virsnieks 9. Rēzeknes kājnieku pulkā. Nelaiki pēdējā gaitā izvadīja māc. L. Grendze. Aizgājējs atstāj dzīvesbiedri, dēlu un meitu ar ģimenēm.

J. E.

Skautu augstāko vadītāju kursu direktors Ādolfs Artmanis no Kalamazū par nopelniem skautu kustībā saņēmis grāmatu ar veltījumu, zem kuŗa parakstījušies ASV prezidents Fords, kongresa loceklis G. Brauns no Mičigenas un augstākā skautu vadība. Augšējā attēlā A. Artmanis ar saņemto velti. A. B.

GRAND RAPIDI

● DV apvienības Līgo vakars 28. jūnijā V. Pogas saimniecībā pie Loveles šoreiz bija pulcinājis visai kuplu apmeklētāju skaitu — ap 150. Tā nu kopīgi iznāca atcerēties Jāņus, Pēteŗus un Pāvilus, viņu aizvadītās vai sagaidītās vārda dienās. Dega darvas muca un liesmoja vairāki ugunskuri, pie kuŗiem skanēja līgo dziesmas; notika arī apdziedāšanās. Bija gādāts par miestiņu, sieru un vakariņām. Deju mūziku spēlēja A. Pastara deju kapella.

● Grand Rapidu un apkārtnes latviešu ev. lut. draudzes bērnu vasaras nometni draudzes lauku īpašumā Mežvidos atklāja 6. jūlijā. Svētbrīdi vadīja māc. K. Hermanis, runāja draudzes priekšnieks J. Siliņš, bet par nometnē ievērojamo kārtību informēja nometnes vadītāja cand. theol. V. Fricsone. Pirmajā nedēļā nometņoja 64 bērni. Lielāks bērnu skaits ieradies arī no Viskonsinas, Ohaijo, Illinojas, Minesotas, Kalifornijas u.c. vietām. Nometnes ārsts ir Dr. Z. Zadvinskis, māsa M. Leimane, galvenā saimniece O. Roziņa.

V. Z.

Mūžībā aizgājis

Kārlis Bukass

dzimis 1903. gada 10. septembrī Latvijā,
miris 1975. gada 9. jūlijā Toronto.

...Svešu smilšu drēgnās skavās
Manas zemes ziedu trūkst
(G. Janovskis)

Viņu mīļā piemiņā paturēs
Ieviņu, Juku un Grāveļu ģimenes Hamiltonā

Mūsu ilggadīgais draugs, izcilais sportists

Kārlis Bukass

miris 1975. gada 9. jūlijā Toronto

Tālie Rīgas torņi,
sniegotais Gaiziņš,
skumst pēc Tevis.

Viņu mīļā piemiņā paturēs
Augusts Roce ar ģimeni.

Mūsu mīļā

Marija Gertrūde Bērtiņa

Dzimusi 1898. gada 26. novembrī Valkā

Mirusi 1975. gada 12. jūlijā Toronto

Izvadīta pēdējā gaitā uz Jorkas kapu latviešu nodalījumu 1975. gada 15. jūlijā.

Savu dvēseli
es novēlu Dievam.

Par viņu sēro
māsīca Rūta Kundrāte ar ģimenes locekļiem Aleksandru, Uldi, Baibu, Rūsiņu, Bertramu, Lāru un Pēteri.

Emma Spuriņš

dzimusi 1900. gada 6. septembrī,

mirusi 1975. gada 3. jūnijā Montrealā.

Sv. Jāņa ev. lut. latviešu draudzes Toronto Palīdzības fonds

(92. turpinājums)

Apskatot pirmo jautājumu, ejam kopā ar Jāni Tirzīti uz biešu lauku. Sēklas ievāc no tā sauktiem sēkliniekiem. Tās ir bietes, kas izturētas cauri ziemai un pavasarī iestādītas par jaunu. Tā ka muižā miglots tūliņ pēc salapošanas, tad utu nav. Sēklinieku sēklenīcu dzinumos tomēr vienu otru oliņu atrodam. Tās nevar saskatīt ar neapbruņotu aci. Lietojam pavairojamo stiklu. Tirzītis paskaidro, kā labāk apkaļot utis. Kādas ķīmikālijas lietot. Tad atsēžamies zālē un pārrunājam redzēto.

„Nu, runā taču tu arī. Sēd kā ūdeni mutē ieņēmis," saku Kārlim Palmbacham, kas šoreiz nav vēl pateicis ne vārda. Parasti viņš ir aizvien pirmais jautātājs.

„Nav garastāvokļa. Ziņi, ka mani nomāc visādas nopietnas problēmas. Negribu nemaz domāt," mierīgi atbild Kārlis.

„Kas par to. Tas taču nevar ietekmēt visu tavu dzīvi," atbildu.

„Nezinu. Kā nu to ņem. Varbūt jā, un varbūt arī ne," kā ar pusvārdiem atbild Kārlis.

Lieku draugu mierā. Nav nozīmes viņu uztraukt vēl vairāk. Saprotu, ka viņu gaida liela izšķiršanās.

Pie ārstniecības augiem mūs ved agronoms Vilnītis. Viņš ieteic tādus jūtīgus augus kā kumelītes apliet ar mēslojumu.

Lejkannā izkausē vajadzīgo daudzumu kālija un fosfora mēslus un tad aplej augus. Vilnītis iesaka nelietot slāpekļa mēslojumus, jo tas varot apturēt ziedu attīstību.

Pēcpusdienā ejam uz auzenes lauku. Auzene gan vēl tālu no ziedēšanas. Tirzītis noņem cepuri un tad šauj ar to pa auzenes stiebriem.

„Iedomājieties, ka auzene būtu ziedos. Ja tagad cepurē būtu dažas sēklas, tās nozīmē, ka tā pļaujama. Auzene jāpļauj ātri. Izbiršana var nest lielus zaudējumus," stāsta agronoms.

Vakarā mēs ar Kārli ejam uz parku. Te var mierīgi izrunāties. Neviens netraucē.

„Tad tu tiešām esi nodomājis precēties? Nu jā, tā jau nekas. Esi noaudzis kā nākas. Kājas līdz zemei. Pāris rugāju arī aug zoda galā. Bet vai tu vispār esi padomājis, ko nozīmē būt ģimenes galvai? Vadīt lauksaimniecību vai, tautas valodā runājot, kļūt par saimnieku tev nebūtu problēma. To tu esi iemācījies skolā. Ja vēl kaut ko nezini, lasi literatūru. Bet atceries, ko mums kādreiz teica dakteris Dunkers, ka cilvēki maz zinot par ģimenes dzīves pienākumiem. Tāpat Melliņš mums stāstīja, cik grūti ir pareizi saimniekot ģimenes budžeta ietvaros," saku smiedamies draugam. Man kaut kā ir labs garastāvoklis. Gribas ar Kārli paķircināties.

„Nesmejies, nesmejies. Kas pēdējais smejas, tas smejas visgardāk. Otrkārt, lekcijās to dzirdēju no doktora Dunkera un no skolotāja Melliņa. Tālāki paskaidrojumi no tavas puses gan man vairs nav vajadzīgi. Redzu, tu pilnīgi nesaproti manu situāciju. Man vispirms jātiek pie saimnieka goda. Kā jau reiz tev teicu, mūsu jaunsaimniecība ir par mazu, lai man un tēvam būtu īsti ko saimniekot. Redzot tēvu visādi pūloties, lai kaut kā savilktu galus kopā, par precēšanos jaunsaimniecībā nedomāju. Mūsu pusē ir kāda atraitne. Pati sieviete nekas, bet saimniecība par mazu. Jautrajai atraitnei ir liela iekopta vecsaimniecība. Tāda, kāda man īsti vajaga. Nevaru taču savas mācīta lauksaimnieka zinības izšķiest kaut kur nevajadzīgi. Tās tiešām jāliek lietā, tur, kur tās visvairāk iederas. Nu, vai tagad esi lietas kursā? Tu tāds apķērīgs puika un nevari saprast tik vienkāršu dzīves problēmu," saka Kārlis.

„Tu nupat minēji vārdu problēma. Te tiešām ir problēma. Saprotu, ka visa dzīve sastāv no problēmām. Tas, kas dzīvē prot problēmas atrisināt, tiek arī ātrāk uz priekšu. Gribu tev prasīt vēl vienu lietu. Kā tu zini, ka jautrā atraitne grib precēt tevi? Vai tu esi pārliecināts, ka viņa to grib darīt? Viņa ir piedzīvojusi sieviete. Viņas vīrs bija vecs, piedzīvojis. No viņa varēja daudz mācīties. Ko viņa iesāks ar tevi, puiku? Piedod par izteicienu. Agrāk tu mani sauci par puiku, tagad es šo vārdu dodu tev. Šinī gadījumā tas tev ļoti labi piederas," saku.

„Nu, ko tad tu saki? Tu domā, ka tur nekas neiznāks? Vai tu domā, ka labāk būtu atteikties no šīs lietas? Tāpēc jau es tevi saucu. Man vienam vispār būtu bail braukt pie jautrās atraitnes," klusu runā Kārlis. Redzu, ka viņa bravūra ir izgaisusi.

„Mēģināts nav zaudēts. Brauksim. Turēšu tev kā skolas biedram līdz. Kas par to, ja dabūsi kurvīti. Vai tu būsi pirmais vai pēdējais, kam neveicas precību lietās. Ja tā lieta ies, dzersim milzīgas kāzas. Parasti kāzas dzer trīs dienas. Agrāk turīgi saimnieki esot dzēruši vēl ilgāk. Labi, par šo lietu vairs nerunāsim. Ja vairāk mēs šo lietu cilājam, jo muļķīgāka tā izklausās. Tā iet, ja divi amatieri maisās profesionālās lietās," saku draugam.

„Ko tu domā ar profesionālismu? Latvijā nav vietas, kur varētu mācīties dzīves mācību. Ir gan dažādas techniskas skolas un arodskolas. Bet kur tu mācīsies, kā rīkoties bildināšanas gadījumā, kā brūtēties un vēl citas lietas, kas tur piederas. Es jau izrunājos ar savu kaimiņu Matveju Jāni. Viņš studē Rīgā. Viņam krāsainā cepure galvā. Viņš zina visu, kā ar sievietēm jāapietas. Redzi, tātad nemaz tāds muļķis neesmu," saka Kārlis.

„Nu, ko viņš vispār stāstīja? Kā tuvosies jautrajai atraitnei un ko runāsi? Neskriesi pa durvīm iekšā kliegdams: „Es atbraucu precēties." Taču laikam ir pieņemtas kādas formas, kā šādos gadījumos jādara un kā jāuzvedas," saku.

„Jā, to man Jānis izstāstīja pamatīgi. Viņš teica, lai nopērkot puķes. Vislabāk esot rozes. Sevišķi vecāka gada gājuma sievietēm uzmanība neesot par daudz. Tad lai neskopojoties ar komplimentiem. Šinī gadījumā jāsaka — Cienītā kundze, jūs izskatāties brīnišķīgi. Jums tādas rožainas lūpas un sapņainas zilas acis. Jūs tiešām esat skaistule. Tāpat, ja viņa dos ko ēst, tad jāslavē, ka viņas gatavotos ēdienus varētu ēst visu mūžu. Tas ir veids, kā likt viņai saprast, ka esmu ar mieru viņu precēt," kā no grāmatas stāsta Kārlis.

„Redzi, man klausoties tavā stāstījumā uz miesas rodas zosāda. Tādas sentimentālas lietas man krīt uz nerviem. Laikam man, prastam zemniekam, tās augsto plauktu lietas nekad nebūs saprotamas," atklāti saku draugam.

„Tas nav nekāds brīnums. Tu prasts zemnieks. Tev augstākas sabiedrības lietas neinteresē. Agrāk es domāju tāpat kā tu. Tagad no Matveju Jāņa esmu iemācījies, kā smalki uzvesties un kā runāt ar dāmām," atspēko mani Kārlis.

„Tik tālu jau viss labi. Ja nu jautrā atraitne tev dotu jā vārdu. Ko tad? Ja viņa tev piekristu un aicinātu uz guļamistabu? Vai tu zini, cik smalki tur uzvesties? Tu taču neiesi kā bullis pie govs. Piedod par izteicienu, bet vienīgais, ko mēs zinām, ir par lopiem. Dakteris Dunkers gan mums stāstīja, bet vienīgi no anatomiskās un fiziologiskās puses par vīriešu un sieviešu attieksmēm. Man liekas, ka par smalkām manierēm gultā tev nav ne jausmas," aizrādu.

(Turpinājums sekos)

Labas ziņas

Lētākā sūtīšana kā jebkad!!!

Intertrade Express sūtīšana ir lētāka kā jebkur citur. Sūtot caur mums jūsu piederīgie saņem labāko dāvanu — SPECIĀLOS RUBĻU CERTIFICATUS

Vispirms jums to teica

INTERTRADE EXPRESS CORP.

— to apstiprina arī jūsu piederīgie.

Par tiem jūsu piederīgie var iegādāties visu, ko vēlas, par daļu no parastās vērtības, tas ir apm. tā, ka jūs būtu iegājuši veikalā ar $100 un nopirkuši mantas $200 vai $300 vērtībā, vai pat vairāk. Speciālos rubļu certifikātus var arī ļoti izdevīgi apmainīt pret parastajiem rubļiem.

Pilnīga garantija, ātra piegāde — 3 nedēļu laikā.

Speciālā rubļa vērtība ir $2.70

Pieprasait mūsu ilustrētos katalogus.

PASŪTINAIT TAGAD tikai caur INTERTRADE EXPRESS CORP. 125 East 23rd. Street, Fifth floor NEW YORK, N.Y. 10010. tālr. 982-1530

Ļoti svarīgi — Automobiļi Ātra piegāde

Izvēlaties no šiem jaunajiem modeļiem:

	Cenas US $
Zhiguli Vaz 2101	$3785.00
Jaunais, uzlabotais (Export Model) Zhiguli Vaz 2103	$4335.50
Zhiguli Vaz 2102 Station Wagon (Export Model)	$4168.75
Moskvitch 412 IE	$3835.00
Miskvitch 408 IE	$3526.75
Moskvith 426 IE Station Wagon	$4002.00
Moskvitch 427 IE Station Wagon	4293.75
Jaunais, uzlabotais Zaporozhets ZAZ 968 AE	$2751.00

Pieprasait mūsu speciālo illustrēto apkārtrakstu ar automašīnu attēliem. Pieņemam pasūtinājumus arī DZĪVOKĻIEM. PĀRSŪTĀM LIETOTAS DRĒBES. Iebraucēji no USSR, pieprasait speciālo informāciju! Mums ir 26 gadu pieredze šais darījumos un mums ir tūkstošiem apmierinātu klientu.

Speciālie rubļu certifikāti ir labākā dāvana

Intertrade Express Corp., 125 East 23rd. Street, New York, N. Y. 10010, kas speciālizējusies jau 25 gadus dāvanu sūtīšanā uz Pad. Savienību, ziņo, ka speciālie rubļu certifikāti ir labākā dāvana piederīgiem Latvijā.

Speciālie rubļi ir četrreiz vērtīgāki par parastiem, tāpēc tie ir izdevīgāki. Saņēmēji ar tiem var iegādāties visu speciālajos Vneshposyltorg ārzemju valūtas veikalos par apm. ¼ no mantu vērtības parastos rubļos, vai pat lētāk.

Speciālos rubļu Certifikātus var izdevīgi apmainīt arī parastajos rubļos par dārgāku likmi. Mēs varam jums ieteikt sazināties ar INTERTRADE EXPRESS CORP. 125 East 23rd. Street, 5th Floor, New York, N. Y., 10010, tālr. 982-1530 un pieprasīt bezmaksas illustrēto katalogu.

RELIĢISKĀ DZĪVE

Drošais sargs

Es sūtīšu savu eņģeli, tas tevi pasargās uz visiem taviem ceļiem. (Ps. 91,11)

Manai mātei bija veca, no sentēviem mantota, bībele vācu valodā (māte bija cēlusies no kādas 18. gadu simteņa Brandenburgas mācītāju ģimenes). Bībele bija rakstīta vecmodīgā vācu valodas ortogrāfijā: i vietā y, u vietā v, t kopā ar h u. t. t. Koka vāki ar ādu pārvilkti, papīrs gan plāns, bet stiprs, viss taisīts ilgam mūžam. Un bībele arī pārdzīvoja manas mātes bērnību un jaunību, visu mūžu līdz pat nāves stundai, kad viņa lūdza, lai to pasniedz. Es to pārvedu no lielīniekiem uz Latviju pēc 1. pasaules kaŗa, bet, dodoties trimdā otra kaŗa laikā, kad visu vajadzēja pamest, atstāju ar visām citām grāmatām Rīgā. Tad nu laikam būs kritusi komūnistiem par laupījumu. Tagad ļoti nožēloju, ka nepaņēmu līdz, bet labot nevar.

Šai „māmiņas" bībelei bija visādi pielikumi, paskaidrojumi, pamācības, cita starpā arī evaņģeliju un lasāmo lekciju gabalu saraksts katriem gada svētkiem. Un bija arī daudz vairāk svētku nekā tagad ev. lut. baznīcas gadā, piem., Marijas pasludināšanas diena Māras diena 25. martā), Marijas šķīstīšanas diena (Sveču diena 2. februārī), Miķeļa jeb visu sv. Eņģeļu diena (29. sept.). Māte gaŗajos ziemas vakaros mēdza lasīt bībeli, es, maza meitene, sēdēju pie viņas sāniem un klausījos. Viņa lasīja tā kā stāstu, kā romānu, no vienas vietas, nodaļu pēc nodaļas, un tad nu viss saistījās vienā virknē. Sevišķi man patika stāsti no 1. Mozus grāmatas, vēlāk arī par Izraēla bērnu ceļojumiem pa tuksnesi uz apsolīto zemi. Un vienmēr šinī raibajā stāstu virknē — audumā — bija kā zelta pavedieni iepīti stāsti par eņģeļu darbību. Vareni bija stāsti par praviešiem Eliju un Elīsu; pirmo eņģelis stiprināja ceļojumā pa tuksnesi uz Horeba kalnu, otru izglāba ugunīgais kaŗaspēks ielenktajā pilsētā. Mātes bībelē bija arī apokrifu grāmatas, no tām man sevišķi patika stāsts par Tobiju. Viņš ceļoja kaut kur uz svešu malu, bīstamu vietu. Viņam piebiedrojās skaists jauneklis, tas izglāba nelaimē. Vēlāk izrādījās, ka tas bija Dieva sūtītais eņģelis. Viņi jau bija arī tie, kas ganiem pasludināja Pestītāja piedzimšanu Betlēmē, kas vadīja gudros no austrumiem. Un Mateja ev. 28. nod. 1-4 mēs lasām, ka tā Kunga eņģelis nāca no debesīm un novēla kapa akmeni Lieldienas rītā. Pats Pestītājs par viņiem saka, ka viņi redzot Viņa Tēva vaigu. Lai pieminam arī ap. Pēteri, ko eņģelis izveda no cietuma un sodīja augstprātīgo ķēniņu Herodu. Un Jāņa atklāsmes grāmatā — cik tur bieži ir minēti svētie eņģeļi!

Māte man, mazai būdamai, vienmēr atgādināja, lai nedarot ko tādu, kas varētu apbēdināt šos mums Dieva piešķirtos sargus. Un visu gaŗo mūžu (pie 80 g.) esmu jutusi, it kā kāds mani pavadītu un klusi dotu padomu ko darīt, ko vairīt. Teiks, varbūt, ka tā ir „iekšēja" balss, ka ir bērnišķīgi domāt, ka kāda neredzama būte tevi vada — jā, bet vai tad mūsu acs visu redz, jeb vai mūsu dzirde var uztvert visas skaņas? Mēs, piem., atomu nevaram redzēt, un tas tomēr ir, un zinātnieki par viņu raksta un to pētī. Vai eņģeļi nevar pieņemt cilvēka izskatu un rīkoties kā biedri un pavadoņi grūtos brīžos? Gribu šeit pastāstīt kādu gadījumu, ko abi ar vīru piedzīvojām bēgļu gaitās Vācijā. Kaŗš 1945. gada pavasarī bija beidzies, un mēs abi klīdām pa Vāciju. Vīrs vilka pa lielceļu mazus ratiņus, piekrautus saiņiem. Bija jau vakars, un amerikāņu zonā vajadzēja līdz plkst. 9 būt zem jumta, citādi draudēja apcietināšana un sods. Pienācām pie kāda kanāļa, tilts pār to bija uzpridzināts, pārmesta šaura koka laipa. Mēs abi stāvējām izmisuši, raudzījāmies uz pretējo kanāļa krastu, kur izplētās liela zemnieka māja — mums šķūnī būtu naktsmājas — bet kā tikt pāri? Apkārt nebija nevienas dzīvas dvēseles. Atpakaļ iet līdz nākamajam krustojumam un uzņemt citu ceļu nebija iespējams. Kad nu stāvējām un nezinājām, ko darīt, piepeši es dzirdēju vācu valodā: „Ar ko varu jums palīdzēt?" Aiz sevis ieraudzīju ap 15 gadu vecu, skaistu jaunekli, kas to bija teicis. No kurienes viņš nāca, nezinu un nevarēju saprast, jo uz ceļa mēs nevienu nebijām satikuši. Viņš mums palīdzēja pārnest visu mantu un arī ratiņus. Kad bijām otrā pusē un mēs viņam laimīgi pateicāmies un gribējām ko samaksāt, viņš atteicās un — pazuda! Kurp viņš aizgāja, mēs neredzējām. Es vīram teicu: „Šo jauno cilvēku Dievs mums sūtījis kā savu eņģeli."

Vai lai mēs Dievam nepateicamies par šiem Viņa sūtņiem, tiem stiprajiem sargiem, kas izpilda Viņa pavēles (Ps. 103,20), kas izsūtīti kalpot tiem, kuŗiem būs iemantot pestīšanu (Ebr. 1,14)?

A. V. (Ceļa Biedrs)

Nelgas dziesmas

Labāk ir klausīties gudrā bāršanu nekā klausīties nelgas dziesmu.
(Zāl. māc. 7,5)

Bībeles atziņām ir pārlaicīga vērtība. Pirms gadu tūkstošiem rakstītais skan kā mūsu dienu cilvēkiem tēmēts.

Teksta autors runā par tiem, kam labāk tīk klausīties glaimus nekā nopietnu, labi domātu pamācību. „Nelgas dziesma" ausīm ir tīkamāka nekā gudra cilvēka „rāšana" resp. lietpratīga kritika.

Senajā pasaulē vēlēšanās dzirdēt tikai patīkamas lietas aizveda pat tiktāl, ka valdnieks lika nonāvēt ziņnesi, kas tam atnesa nelabu vēsti.

Šodien tik ļauni nav, bet vēl vienmēr cilvēkam ausis niez „klausīties nelgas dziesmu". Lai kritika cik patiesa, lietiška un pelnīta — ja tās neslavē, mēs to noraidām. Ir divi vārdi, kam latviešu starpā patvēruma zemēs radusies it kā burvju atslēgas vērtība, proti: ja vien kādai izdarībai var pievienot jēdzienu „nacionālās intereses", tad tie attaisno visu. Nemākulīga teātŗa izrāde, nespējīga dziedātāja koncerts, nepratēja gleznojums, nesagatavots, paviršs referāts vai raksts — ir parādības, ar ko jāsastopas ik dienas. Un „nelgas dziesmas" to visu slavē.

Līdzīgs stāvoklis, diemžēl, dažkārt vērojams arī baznīcas dzīvē. Līdz galam neizdomātas idejas, sekli, ārišķīgi jauninājumi, kristīgai mācībai sveši patapinājumi ir parādības, ar ko jāsastopas ik dienas.

Ir ļauni, ja kādam trūkst paškritikas un tas nesagatavojies stājas sabiedrības priekšā, bet ir vēl nelāgāk, ja tāds tad sagaida vienīgi slavinājumus.

Mūsu tautas un baznīcas vitālās intereses neapšaubāmi prasa aktīvitāti, un katrs uzmundrinātājs vārds un katra atzinība par labu veikumu ir slavējami. Mums jāgādā, lai mūsu nacionālās kultūras un reliģiskās dzīves mantojums tiktu ne vien saglabāts, bet vairots — bet tas nav panākams ar „nelgas dziesmu dziedāšanu".

Labāk ir klausīties gudrā bāršanu.

A. V.

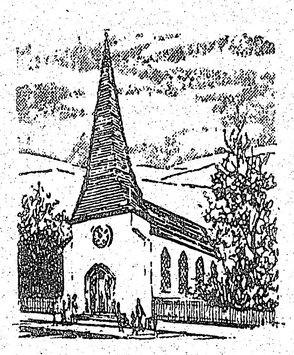

BAZNĪCU ZIŅAS

TORONTO

Māc. I. Gaide, 12 Worthington Cresc., Toronto 21, Ont., tālr. 766-5525. Sv. Jāņa draudze, tālr. 921-3327, 200 Balmoral Ave.

Māc. I. Gaide vasaras mēnešos sastopams pēc iepriekšējas norunas.

Saulainē.

20. jūlijā pl. 10 no rīta dievkalpojums dievnamā; pl. 10.30 Saulainē.

27. jūlijā pl. 10 no rīta dievk. dievnamā.

31. jūlijā pl. 8 vak. dievk. dievnamā.

3. augustā pl. 10.30 no rīta Bērnu svētku dievk. Saulainē.

10. augustā pl. 10 no rīta dievk. dievnamā, pl. 10.30 Saulainē.

14. augustā pl. 8 vak. dievk. dievnamā.

17. augustā pl. 10 no rīta dievk. dievnamā; pl. 10.30 Saulainē.

24. augustā sakarā ar Latviešu draudžu dienām Gaŗezerā dievkalpojums nenotiek.

31. augustā pl. 10 no rīta dievk. dievnamā.

7. septembrī pl. 11 no rīta Kapu svētki Jorkas kapsētā.

Māc. J. Cālītis. Sv. Andreja draudze, tālr. 924-1563, Carlton St. un Jarvis St. krustojumā, Toronto. Mājā 8 Rolland Road, Toronto, Ont. M4G 1V5. Tālr. 482-5743. Māc. A. Cops, 84 John Street, Weston, Tālr. 249-6593.

Dievkalpojumi Sidrabenē notiek katru svētdienu pl. 11 no rīta.

20. jūlijā pl. 3 pēcp. Sv. Andreja baznīcā.

27. jūlijā pl. 11 no rīta Sidrabenē.

Māc. A. Briedis, 44 Marilyn Cr., Toronto 16, tel. 757-2739. Toronto Austrumu ev. lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnabas baznīcā, 361 Danforth Avenue.

20. jūlijā pl. 11 dievkalpojums Tālavā.

Māc. R. Ekšteins, 487 Brookdale Avenue, tālr. 782-8570. Baptistu draudzes dievkalpojumi svētdienās pl. 4 pēcp. — Bībeles studijas trešdienās pl. 8 vakarā Walmer Road baptistu dievnamā.

Māc. prāv. Dr. B. Kokins, 100 Sunnyside Avenue, tālr. 533-9456. Toronto katoļu vienības dievkalpojumi notiek Kristus Augšāmcelšanās (lietuviešu) baznīcā, 1021 College Str. Dievkalpojumi katra mēneša otrā svētdienā pl. 12. 30 dienā.

HAMILTONA

Hamiltonas latviešu ev. lut. Kristus draudze, 18 Victoria Avenue South.

20. jūlijā pl. 10 no rīta dievkalpojums.

27. jūlijā pl. 10 no rīta dievkalpojums.

MONTREALA

Prāv. A. Voitkus, 3438 Rosedale Ave., Montreal H4B 2G6 P.Q. Tel. 489-3224. Montrealas latviešu ev. lut. Trīsvienības draudze, Sv. Jāņa baznīcā, 4345 Marcil Ave.

19. jūlijā pl. 20.15 svecīšu dievkalpojums Tērvetē.

20. jūlijā pl. 19 dievkalpojums baznīcā.

3. augustā pl. 19 dievkalpojums baznīcā.

10. augustā pl. 11 no rīta Brīvības cīņu piemiņas dievkalpojums Ezerkalnos.

31. augustā pl. 11.15 Jaunatnes dziesmu svētku dievkalpojums Redpath zālē McGill universitātē.

7. septembrī pl. 1.30 pēcp. dievkalpojums baznīcā.

14. septembrī pl. 11 no rīta Kapu svētki Mt. Royal kapsētā.

OTAVA

Māc. E. Lange, 364 Pleasant Pk. Rd., tel. 733-3906, Otavas latv. ev.-lut Miera draudze Sv. Pēteŗa lut. baznīcā, 400 Sparks ielā.

20. jūlijā pl. 12 dienā Kapu svētki Beachwood kapos. Lietainā laikā baznīcā pl 7.30 vakarā. Dziesmu lapiņas.

27. jūlijā dievkalpojums Otavā nenotiks. Mācītājs kalpo Soo draudzē.

3. augustā pl. 11 no rīta dievkalpojums Sprīdīšos. Dziesmu lapiņas. Lietainā laikā ēkā. Pēc dievkalpojuma draudzes darbiniekiem ar ģimenēm mielasts.

10. augustā pl. 7.30 vakarā dievkalpojums baznīcā.

17. augustā pl. 8 vakarā Vaŗoņu piemiņas dienas dievkalpojums Sprīdīšos svecīšu gaismā. Dziesmu lapiņas.

24. augustā dievkalpojuma nebūs.

31. augustā pl. 7.30 vakarā dievkalpojums baznīcā.

Latviešu misijas radio raidījums

„BRĪTIŅŠ AR DIEVU"

Nepārtraukti 20. gadagājumā

Katru svētdienas rītu no pl. 9 — 9.30

Vilnis 1270 AM.

No Niagara WHLD raidītāja

Vadītājs A. Laksmanis, 106 Dorset Rd. Scarborough, Ont.. Tālr. 261-4218.

PRIEKA VĒSTS

Kristīgs latviešu radio raidījums katru svētdienu pl. 2.45 pēcp. no Niagara WHLD raidītāja

Vilnis 1270 AM

Vadītājs Dāvids Miķelsons 60 Stevenson Rd., Rexdale, Ont., tālrunis 749-0832

Emilija Balbieris

dzim. 1886. g. 12. septembrī,

mirusi 1975. g. 19. jūnijā

Sv. Andreja ev. lut. latviešu draudzes Toronto Palīdzības fonds

Maskavas seja

PADOMJU GALVASPILSĒTA ANGĻU ŽURNĀLISTA SKATĪJUMĀ

Franks Teilors bija trīs gadus darbojies par Daily Telegraph Maskavas korespondentu. Atgriezies Anglijā, viņš savus iespaidus par dzīvi Maskavā vairākos turpinājumos aprakstījis Sunday Telegraph slejās.

Nepilnu sešu jūdžu attālumā no Sarkanā laukuma tūkstošiem krievu arvien vēl dzīvojot 19. gadu simteņa stāvoklī. Mājas būvētas no neaptēstiem baļķiem, krāsnis kurināmas ar malku, ūdens jānes no rokas pumpja, kas atrodas nebruģētās ielas stūrī. Vienīgā starpība, ka uz šīm pussagruvušajām mājām esot televīzijas antennas.

„Manā skatījumā," raksta Teilors, „trīs Maskavā pavadītie gadi ir visspilgtākais piemērs paradoksam, kāds vēl šodien pastāv Pad. savienībā. Izplatījuma raķetes riņķo orbitā ap zemi, atomieroču ražošanā šī zeme līdzīga ASV, bet padomijai vēl nav bijis laika ražot kārbu vākus ar vītnēm griežamus. Dzirdēts par dažiem izciliem panākumiem chirurģijā, bet tauta nekad vēl nav redzējusi ūdensdrošus plāksteŗus ievainoto pirkstu apsiešanai."

Dzīves standarts krievu masām daudzējādā ziņā esot zemāks nekā dažām jaunajām valstīm, kuŗas pēc Kremļa runas vīru izteicieniem, lielie kapitālisti tik brutālā kārtā izmantojot. Pat galvaspilsētā uztura stāvoklis pēkšņi pasliktinoties. Olas pazūdot, saknēm ceļoties cenas un gaļu varot atrast tikai vienā no pieciem veikaliem. Vienīgi maize esot pastāvīgi dabūjama, dažādā formā un lielumā. Tā esot arī laba, tāpēc krievi pus pa jokam, pus nopietni sakot, ka valdība zinot, ja pazudīšot arī maize, tad būšot jauna revolūcija.

Daudzi rietumnieki, kas dzīvojuši Maskavā, domājot, ka padomju ļaudis esot tik nospiesti un tik lielā mērā pieraduši pie totālitāra režīma, ka pat maizes bads tos nesaceltu protestam. 1970. gadā Maskavā esot saņemtas ziņas no dienvidiem, ka tur īslaicīgs maizes trūkums izraisījis pūļa sacelšanos, tā ka to izklīdināt varējuši tikai ar ūdens šļūtenēm un policiju.

Drēbju stāvoklis esot tikpat bēdīgs. Par vietējā ražojuma kurpēm krievi maksājot cenu, kas līdzīga 25 angļu mārciņām pārī. Pēc rietumnieku standarta tās varētu apzīmēt par zemākas kvalitātes apaviem. Ja pēkšņi kādā veikalā parādoties italiešu vai angļu kurpes, to veikals esot cilvēku pārpildīts no rīta līdz vakaram.

Petrovskas ielā, netālu no Bolšoja teātŗa, esot veikals „Vanda", kuŗā pārdodot tikai poļu preces — adītus kamzoļus, šalles, smaržas u. t. t. Tur rindas esot pastāvīgi. Viss importētais esot labākas kvalitātes nekā pašu mājās ražotās preces. Kad GUM veikalā parādījušās sieviešu bikšu zeķes (ievestas no Čechoslovakijas), tās izpārdotas divās dienās. Dažreiz cilvēki stājoties rindās, kaut arī vairums nemaz nezinot, ko pārdod.

Divi ārzemju diplomāti nesen apmeklējuši Moskva veikalu Ļeņinskaja prospektā, lai noskaidrotu drēbju cenas. Viņi gadījušies krievu barā, kas drūzmējušies pēc Austrumvācijas bikšturiem. Veikala otrā galā kāds pārdevējs parādījies, stumjot truli. Bars pēkšņi atstājis bikšturu pārdotavas galdu un meties uz truli. Izrādījies, ka tas piekrauts ar Austrumvācijā ražotām sieviešu korsetēm. Šajā chaosā abi diplomāti gandrīz samīdīti kājām. Rietumnieki šādu notikumu varot uzskatīt par uzjautrinošu gadījumu, bet krievu ikdienas dzīvē tā esot gluži nopietna parādība.

Teilora sieva reiz atklājusi neparastu mantu — papīra servjetes nevis mājturības, bet rotaļlietu veikalā. Kad viņa pastāstījusi savai draudzenei krievietei, ka nopirkusi sešas paciņas, tā izsaukusies: „Jums vajadzēja nopirkt visu kartonu, jo rītā tās vairs tur nebūs!"

Vairums krievu zinot, ka pašmāju ražotās preces ir zemas kvalitātes. Kad vecmāmiņa atgrieas no iepirkšanās un triumfēdama ceļ galdā Ungārijā ražotu aluminija vārāmo katlu, prieks ir visai ģimenei.

Laiku pa laikam propagandisti paziņojot tautai, ka kāda uzņēmuma vadība sodīta par „pieļaušanu ražot sliktas preces". Tas nesen esot noticis ar kādu Maskavas mēbeļu fabrikas galveno inženieri. Laikraksti ziņojuši, ka viņš saukts tiesas priekšā, jo viņa fabrikā ražotie galdi un krēsli drīz pēc iegādes sabrūkot. Inženieris apzīmēts par galveno grēkāzi sakarā ar slikto materiālu un slikto apstrādāšanu. Viņa vietā iecelts jauns inženieris, bet materiāli un apstrādātāji palikuši tie paši.

Mēbeļu pirkšana esot problēma pati par sevi, sevišķi jauniem pāriem, kam laimējies atrast mazu dzīvokli. Nemaz nevarot pirkt atsevišķu krēslu vai kumodi, jāpērkot pilns komplekts, vai nu tā būtu ēdamistabas vai guļamistabas iekārta. Mēbeles esot masīvas, 30-to un 40-to g. stilā gatavotas. Mazo dzīvokli tis tik ļoti pārslogojot, ka varot gan apsēsties, bet neesot vietas piecelties.

Īres par dzīvokļiem esot zemas, un nesen gāzes patēriņa rēķins esot pazemināts uz 16 kapeikām (6 pensi) katrai personai mēnesī, neatkarīgi no tā ,cik to lieto. Lēta esot arī publiskā satiksme.

Televīzijas programmas esot bezgala garlaicīgas, izrādot revolūcijas laika vai politiska satura filmas, tad vēl kādas fabrikas darbību. Talantu izrādēs sniegumi esot zemi. Labākas esot filmas par ceļojumiem pa Sibiriju, Kaukazu un citām vietām. Esot arī komerciāla rakstura sludinājumi, ja tos par tādiem var apzīmēt. Piemēram: „Ejiet uz savu veikalu un pērciet kurpes," vai arī: „Visos grāmatu veikalos ir plaša grāmatu izvēle." Krievi drīzāk ejot uz kino izrādēm nekā skatoties televīzijas priekšnesumus.

Restorāns esot asprātīgi klāti-krāsaini galdi un apmeklētāji gādājot par pārējo. Vakars restorānā izvēršoties par maratona ēšanu un dzeršanu, līdz visi vīrieši briesmīgi apdzērušies un sievietes dejās pilnīgi pagurušas. Ikviens tās varot uzlūgt, kam gadās iet garām galdam. Restorānos esot grūti iekļūt. Krievija Teiloram esot vienīgā zināmā zeme, kur restorāni ēdiena reizēs tiekot slēgti.

Visā Maskavā esot seši restorāni, kuŗus vērts apmeklēt. Krieviem, tāpat tur dzīvojošiem ārzemniekiem, tie esot labi zināmi. Lai būtu iespējams dabūt bu galdu, jāreģistrējoties iepriekš, dažreiz pat divas dienas, bet tas tikai esot bēdu sākums. Ierodoties pie restorāna, priekšā jau esot 15 vai vairāk cilvēku liels bars, kas visi, piespiedušies pie stikla durvīm, saucot un žestikulējot durvju sargam iekšpusē. Durvju sargs esot publikas ienīsts. Vispirms caur baru esot jāizcīna ceļs līdz durvīm, tad jāvērš sarga uzmanība. Viņš pienācēju vispirms dažas minūtes uzlūkojot caur stiklu. Kad durvis pavērtas dažas collas, pienācējam jānosauc savs vārds un jānorāda, ka ir pieteicis sev vietu. Durvis tad tiekot atkal aizslēgtas, kamēr sargs pārbaudot sarakstu. Kad sargs attiecīgos vārdus atradis, durvis pavērotties. Pastiejis roku, sargs viesus iebīdot iekšā, ar kāju aizsteŗot durvis, lai pārējie gaidītāji neiebruktu iekšā. Dīvainākais, ka daudzi parastie restorāni esot pustukši. Izskaidrojums esot vai nu uztura trūkums, vai nepatika gatavot ēdienus lielākā vairumā. Teilors domā, ka pēdējais esot parvenais iemesls.

Reiz restorāna durvju sargs Teiloru noraidījis, norādot, ka viņš jau tikko esot ēdis, acīm redzot noturot viņu par kādu citu, kas restorānu jau bija atstājis.

Tāds esot šīsdienas dzīves

(Turpinājums 17. lp.)

Lūdzam izpildīt un nosūtīt!

Latviešu Jaunatnes Dziesmu Svētki Montreālā 1975.g. no 31.aug. līdz 1.sept.

LATVIEŠU JAUNATNES DZIESMU SVĒTKI

no 1975. gada 30. augusta līdz 1. septembrim Montrealā.

Piedalieties pirmajos latviešu jaunatnes dziesmu svētkos šajā kontinentā, rezervējiet nekavējoties apmešanos viesnīcā un pasūtiniet ieejas biļetes!

IEEJAS BIĻEŠU PASŪTINĀJUMS.

TAUTAS DEJU PARĀDES SARĪKOJUMAM	I v.	$5.00
30. augustā, plkst. 17.00, Place des Arts	II v.	$4.00
	Bērniem	$3.00
SVĒTKU BALLEI		$5.00
30. augustā, pl. 20.30, Mount Royal Sheraton		
VAKARIŅĀM, pl. 20.30, turpat (rezervēt līdz 15. jūlijam)		$10.00
JAUNDARBU KONCERTAM	I. v.	$5.00
31. augustā, pl. 13.30, Place des Arts	II v.	$4.00
	Bērniem	$3.00
SVĒTKU KONCERTAM	I. v.	$5.00
31. augustā, pl. 17.00, Place des Arts	II v.	$4.00
	Bērniem	$3.00
SADRAUDZĪBAS VAKARAM (ierobežots skaits)		$2.00
31. augustā, pl. 20.00 McGill universitātē		
VAKARIŅĀM, pl. 20.00, turpat (ierob. skaits) (rezervēt līdz 15. jūlijam)		$3.00
Pavisam kopā		biļets $

Pasūtinātāja vārds, uzvārds, adrese:
(Rakstīt lielajiem burtiem, lūdzu!)

.....

Pasūtinājumi un čeki rakstāmi uz LATVIAN YOUTH SONG AND DANCE FESTIVAL vārda un sūtāmi:

F. Porietim, 1755 Wilshire Ave., DORVAL, QUE., CANADA H9P 1S3, tel. (514) 631-6040.

Apmešanos līdz 31. jūlijam var rezervēt CRESCENT HOTEL, 1214 Crescent Street, Montreal, Que., Canada, tel. (514) 878-2711.

SVĒTKU RĪCĪBAS KOMITEJA: 291 Lorraine Dr., Baie d'Urfe, Que., Canada, H9X 2R2, tel. (514) 457-9832.

Uz redzēšanos Latviešu Jaunatnes Dziesmu Svētkos MONTREALĀ!

MASKAVA SEJA

(Turpinājums no 16. lp.)

veids Maskavā. Cilvēku savstarpējās attieksmes esot nonākušas bēdīgi zemā stāvoklī. Pieklājība esot pazudusi. Dzīves īstenība esot tālu no partijas propagandistu saukļa: „Visi vienam, viens visiem" un tālu no iedomātās sociālās vienlīdzības.

Smags darbs un piekukuļošana ir kļuvusi par ikdienas parādību. Pudele vodkas, pasniegta īstā vietā, darot brīnumus. Oficiāli šādas lietas noklusē. Esot uzskats, ka noziegumi ir paliekas no kapitālisma dienām, kas ar laiku izzudīs. Par tiem arī neraksta.. Izvarošanas un laupīšanas, ko sevišķi izdarot jauni cilvēki, pēdējos piecos gados lielā mērā pieauguši.

Divas nedēļas pirms Maskavas atstāšanas Teilors caur sava dzīvokļa logu esot redzējis, ka trīs jaunieši uzbrukuši ceturtajam gaišā dienas laikā. Viņi nosituši to gar zemi, spārdījuši līdz nesamaņai, tad aizbēguši. Tas noticis vienā no Maskavas dzīvākajām ielām.. Nelaimīgais upuris gulējis uz ietves kādas 20 minūtes, līdz kāds gājējs iedomājies viņam palīdzēt. Apm. 15 cilvēki vienkārši stāvējuši pieklājīgā attālumā, nemaz nedomājot aizkart ievainoto. Beidzot ieradusies ambulances mašīna. Divi vīrieši baltos ķiteļos negribīgi pārbaudījuši cietušo un tad izšķirušies, ka šāds gadījums nav viņu darīšana un atkal aizbraukuši.. Vēlāk ieradusies cita „ātrās palīdzības" automašīna, bet tai neesot bijis nestavu. Jaunekļis esot ienests mašīnā aiz galties pa ielu.

Krievi rietumniekiem stāstot, ka Pad. savienībā neesot par naudu pērkamu sieviešu. Īstenība esot citāda. Maskavā esot speciāla policijas nozare, kuŗas uzdevums esot kontrolēt prostituētās. Tās esot sevišķi iecienījušas arabu un afrikāņu diplomatus. Par to viņām sods esot dubultīgs. Noķertās meitenes tiekot aizvestas uz policijas iecirkni, kur tām nogriežot matus, tad palaižot atpakaļ uz ielas.

Par noziegumiem un seksu presei aizliegts rakstīt.

Iemesls daudzajām šķirtajām laulībām daļēji esot meklējams šaurajā komūnālajā dzīvoklī, kur vienu ģimeni no otras dažreiz atdala tikai aizkari.

Vairums krievu neinteresējoties par politiku. Viņiem neinteresējot „panākt un pārspēt" kapitālismu. Viņi vēloties tikai mierīgu dzīvi un ērtības, kādas viņu kājām, dibenam velkotie jau ieguvuši. Gadsimtus dzīvojot zem autoritātīviem režīmiem, vai nu zem cara, vai komūnistu, krievi ir mācījušies nedomāt skaļi. Esot daudzi, kas nesūdzotles pat par sliktu laiku, sevišķi vēl tad, ja runājot ar ārzemniekiem.

J. R.

Raiņa un Aspazijas . . .

(Turpinājums no 4. lp.)

zijas atceres dienās. Raiņa dzimšanas simt gadu jubilejā RAF piešķīra Niklāvam Strunkem Fonda zelta gredzenu. Ko RAF dara un veic pašreiz?

Šāsdienas un arī rītdienas RAF darbam ir divi galvenie uzdevumi: Raiņa un Aspazijas Gadagrāmatas izdošana un Raiņa un Aspazijas mūzeja iekārtošana un kopšana Kastaņolā. Raiņa un Aspazijas gadagrāmata iznāks jau desmito reizi. Trimdas apstākļos, jau vairāk nekā trīsdesmit gadu pēc dzimtenes atstāšanas, tas ir milzu sasniegums. Raiņa un Aspazijas gadagrāmata nav izdevums vieglam laika kavēklim, tajā ir atmiņas par Raini un Aspaziju no laika biedriem, analizes, pētījumi, vērtējumi dažādos aspektos par mūsu lielo dzejnieku atstāto mantojumu, saskare ar šolaiku jaunajiem dzejniekiem. Raiņa un Aspazijas gadagrāmatā mēs varam rakstīt, publicēt savus pētījumus, savas domas par mūsu lielajiem dzejniekiem, latviešu brīvības saucējiem, brīvi un pēc labākās sirdsapziņas. Lai arī Raiņa un Aspazijas gadagrāmata ieguvusi daudz draugu, to iespiež ap 1200 eksemplāros, no kuŗiem tautā iziet ap 900—1000, izdošana materiāli neatmaksājas, budžetu sabalansēt palīdz privātpersonu ziedojumi.

Raiņa un Aspazijas mūzejs Kastaņolā ir sena RAF iecere, kas savu piepildījumu sāka gūt 1972. gadā, kad Kastaņolas pilsētas valde piešķīra mūzejam telpas pilsētas namā — Palazzo communale di Castagnola. Mūzeja iekārtošana ir darbs, kam vajadzīgi ne tikai līdzekļi, ne tikai čaklas rokas, bet arī sirds. Raiņa un Aspazijas mūzeja Kastaņolā sirds ir Olga Strunke. Ar neiedomājamu rūpību viņa vāc un apstrādā iegūtos materiālus, bieži varētu teikt — pat materiālu drumslas. Dzīvodama Romā, viņa tur materiālus apstrādā, tad gaŗos un grūtos braucienos tos uz Kastaņolu aizved un iekārto mūzejā.

Mūzeja mākslinieciskais pamats ir mūzejam nodotie Niklāva Strunkes darbi, to skaitā Raiņa rakstu illustrāciju oriģināli un meti, darbi no Raiņa un Aspazijas trimdas zemes. Ir arī citu mākslinieku darbi, taču mūzejs ar ilgošanos gaida vairāk citu latviešu mākslinieku darbu, lai parādītu Raiņa un Aspazijas mākslas un ideju izpausmi mūsu kultūrā jo pilnīgi.

Mūzejā ir daudz grāmatu, fotografiju, zīmējumu. Pēdējā gadā klāt nākušo eksponātu skaitā jāmin tēlnieka A. Kop-

DAŽĀDU ZIEDU MEDUS

dabīgs, nepasterizēts
Ziedputekšņi (Pollen).
Perupieniņš (Royal Jelly) no
ĒRGĻU LIGZDAS DRAVAM
30 Dewson St., Toronto 17, Tālr. 534-0563

Vasaras vakari Kvinsparka

Aiciniet līdz savu ģimeni, kā arī paņemiet ēdienu piknikam, un pavadiet mierīgu vasaras vakaru uz zālāja parlamenta ēkas priekšā. Sākums plkst. 5 vakarā, trešdienas vakaros brīvi vasaras koncerti Kultūras un atpūtas ministrijas pārziņā. Mākslas skates, vingrojumi un dažādu kultūru pārstāvju priekšnesumi darīs jums vasaru daudzpusīgāku uz Ontario valdības zālāja.

VASARAS PROGRAMMA

DATUMS	LAIKS	NOTIKUMS	VIETA
Ceturtdien, 17. jūlijā	Vakarā	Ont. ģimnastikas priekšnesumi	Queens parkā
Trešdien, 23. jūlijā	Vakarā	Koncerts	Queens parkā
Trešdien, 30. jūlijā	Vakarā	Koncerts	Queens parkā
Trešdien, 6. augusā	Vakarā	Koncerts	Queens parkā
Trešdien, 13. augustā	Vakarā	Koncerts	Queens parkā
Pirmdien, 18. augustā	Vakarā	Studentu mākslas skate	Queens parkā
Otrdien, 19. augustā	Vakarā	Apmācība mākslā	Queens parkā
Trešdien, 20. augustā	Vakarā	Ont. daudzkul. daudzinājums	Queens parkā
Svētdien, 31. augustā		Parāde	Queens parkā

Ontario
Ministry of Culture and Recreation
Robert Welch, Minister
Malcolm Rowan, Deputy Minister

M. LUNSKY, O.D. M. Sc.
LOUIS LUNSKY, R.O.
OPTIĶI

Iepriekš pieteikties
tālr. 921-3924

470 College St. (pie Bathurst)
Toronto M6G 1A1

BEIDZAMAIS LAIKS AIZRUNĀT TELPAS ATVAĻINĀJUMIEM skaistajā SANALULU salā

— Nipisinga ezera dienvidlīcī

- Vasarnīcas un atsevišķas istabas.
- Visa 10,5 akru sala vasarnieku rīcībā.
- Priežu mežs, peldēšanās un zivju bagātība.

INFORMĀCIJAI RAKSTĪT:
Mr. K. Suntažs, 51 Wexford Blvd.,
Scarborough, Ont., tālr. 751-6829.

Ja esat nodomājuši iegādāties
jaunu 1975. gada automašīnu,
apmeklējiet mūsu SKATES TELPAS
CHEVROLET - CHEVELLE - CAMARO
OLDSMOBILE - CHEVY II - VEGA
Sazinieties nekavējoties ar mūsu latviešu pārstāvi
HANS PLAUDE Tālr. HO 6-1131

Robertson Motors Ltd.
1555 Danforth Av., Toronto 6,

Meklē dzīvokli
ar vienu vai divām guļamistabām,
sākot ar 1. vai 15. augustu.
Zvanīt vakaros Toronto 466-5161 vai 967-6204.

DAVANAS KATRAM GADĪJUMAM
KERAMIKA, ROTASLIETAS, ADAS UN KOKA IZSTRĀDĀJUMI, AUDUMI, GRĀMATAS, APSVEIKUMU KARTĪTES
DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCA
Latviešu namā, 491 College ielā, Toronto, Ont. M6G 1A5
Pieņem maksājumus par laikrakstu un sludinājumus.
Pārsūtām naudu, certifikātus un saipus uz Latviju (pēc kataloga). Tuvākai informācijai zvanait.
921-7121

Laikrakstam **LATVIJA AMERIKĀ**
125 BROADVIEW AVE., Toronto, Ont. M4M 2E9

Lūdzu sūtiet man LATVIJU AMERIKĀ uz

☐ vienu gadu	$21.—
☐ 6 mēnešiem	$11.50
☐ 3 mēnešiem	$ 6.—

Mr., Mrs., Miss. .....
Adrese: .....
.....
Jauns abonents Δ pagarinājums Δ
Čekus lūdzam rakstīt uz
LATVIJA AMERIKĀ PUBLISHING LTD. vārda.

BAUDIET ATVAĻINĀJUMU AR LABU GRĀMATU

T. Zeltiņš — Nu ir tā stunda, rom.	$7.00
Dž. Barrons — KGB padomju aģenti	$9.00
J. Zariņš — Skaistais ģimnazijas laiks	$8.75
J. Babris — Draudzība uz spārna	$4.75
J. Babris — Friendship on the wing	$5.95
J. B. Vests — Baltā nama augšstāvā	$8.50
Latvju raksti III daa	$65.00
K. Ieviņš — Mežābeles koka kastīte, stāsti	$8.60
I. Lesiņa — EDE, bērnības stāsti	$8.60
Latviešu - Franču - Spāņu vārdnīca	$5.00
Ž. Unāms — Aiz septiņiem kalniem, kultūrvēsturiskas skices	$6.75
A. Vīksne - Vītoliņa — Šodien, apceres	$6.50
T. Puisāns — Pa senču pēdām, stāsti, pasakas	$ 7.25
G. Janovskis — Ieklausies naktī, noveles	7.00
A. Voitkus — Dod man savu sirdi, rom.	8.00
A. Gailits — Eke Mors, rom.	6.50
A. Lācis — Ozolvīru pulki	24.00
Latviešu kaŗavīrs II pas. k. l. 3. daļā	15.00
A. Rasa — Saule pār pilsētu, rom.	$ 6.75
E. Kurzemnieks—Divdesmitā gadsimta verdzībā PSRS	10.25
Latvijas armija 20 gados	25.00
M. Celms—Graudnieki, kultūrvēsturisks stāsts	6.60
A. Eglīts — Lūdzu ienāciet Sēr I-II	18.00
E. Kociņa — Skan mantotā stīga, rom.	6.50
I. Gubiņa—Ar diviem punktiem teikums nebeidzas, stāsti	6.50
K. Raudive — Laikmetu ārdītāji, pārdomas par mūsdienu traģiku	6.00
A. Kraujiete — Ne bungas, ne trompetes, dzejoļi	5.00
I. Gubiņa, G. Janovskis — Paskaties kļavā, dzejoļi	5.50
V. Rūķe-Draviņa — Vārds īstā vietā	9.50
L. Tolstojs — Evaņģelijs patiesā gaismā	8.25
A. Zemdega — Cirsma, dzejoļi	5.50
A. Veisbergs — Hercoga Pēteŗa ģimnazija, rakstu krājums	15.00
Dr. P. Cirsis, S. J. — Dziļāk domāta doma, mūsdienu svarīgākie virzieni un galvenās problēmas	8.00
I. Grebzde — Aizdedziet sveces, stāsti	6.50
J. Sīlis — Meitenes Āras mīlas stāsts	6.80
O. Akmentiņš — Vidzemes auna zīmē	14.80
R. Scarry — Jautrā grāmata, bērniem	12.00
Archīvs XIV — Tautas veselība	9.00
Agr. J. Venners—Ģimenes mājas augļu dārzs	6.00
A. Solženīcins — Gulaga Archipelāgs	13.00
M. Zandbergs — Mārtiņa dziesmu grāmata	7.50

Dabūjamas
DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCĀ
491 College St., Toronto, Ont. M6G 1A5, tālr. 921-7121
Pasta sūtījumiem pieskaitiet 10% līdz $10.00 un 5% virs $10.00.

Saviem radiem un draugiem Latvijā
Jūs varat nosūtīt
PARTIKU ▪ RUBĻU CERTIFIKATUS
AUTOMOBIĻUS ▪ MOTOCIKLETUS
Tuvāka informācija
DV GRĀMATNĪCĀ,
491 College St., Toronto. Tel. 921-7121

Kisingera . . .

(Turpinājums no 2. lp.)

mentātori televīzijā pūlējās apgalvot, ka dienvidvietnamieši gaidījuši komūnistus kā „atbrīvotājus", lai gan Dienvidvietnamā sākās plaša bēgļu kustība, lai nekristu komūnistu verdzībā. Tas pats bija vērojams arī Otrā pasaules kaŗa laikā Eiropā, kad miljoniem bēga no sarkanarmijas okupētajām zemēm.

Atcerēsimies arī ieteikumu prezidentam Fordam mainīt līdzšinējo ASV nostāju Baltijas valstu jautājumā, lai atzītu šo zemju okupāciju. Tas rāda, kādu kursu vēlas sākt Kisingera vadītā ārlietu ministrija. Šī ārpolītika kaitējsi visai brīvajai pasaulei, viešot ASV sabiedrotajos šaubas vai Vašingtonas solījumiem vairs iespējams ticēt? . . . Rakstot vēstules tiklab ASV prezidentam, arī kongresa locekļiem, senātoriem un amerikāņu presei, būtu vēlams norādīt arī uz ārlietu ministrijas bīstamo kursu, kuŗu sācis tās vadītājs, lūdzot viņu nomainīt.

Pad savienība ievēro tikai to līgumu daļu, kas tai ir izdevīga un ciktāl tā kalpo Maskavas imperiālistiskajiem mērķiem. Detantes aizsegā Pad. savienība gan slepeni, gan atklāti pārkāpj vienošanos. Tā palielinājusi stratēģisko ieroču eksplozīvo spēku, pretēji Parīzes miera līguma noteikumiem atbalstījusi Ziemeļvietnamas agresorus, kuŗu saņemtās atbalsta summas rēķina 2½ biljonu dolaru vērtībā. Pad. savienība ignorējusi arī solījumu par netraucētu iedzīvotāju kustību uz rietumiem un otrādi, tieši vai netieši atbalstījusi komūnistu aktīvitāti brīvajās zemēs, lai tās pakļautu savam diktātam u. t. t. Detante tā kalpojusi tikai Maskavas pasaules iekaŗošanas plāniem.

Pēdējais laiks atmosties un gādāt, lai 1976. gadā kongresa vairākumā būtu īsti ASV patrioti, kas izprot, ka drošība, nākotne un progress atkarīgs no tā, vai Amerika būs pietiekami apņēmīga kļūt par vienotu un spēcīgāko valsti pasaulē, rūpējoties ne vien par savu, bet arī pārējo tautu brīvību. Tikai tā būs iespējams ilgstošs miers un patiesa visu tautu sadarbība.

SKYLINE
REAL ESTATE LIMITED
I. JANKOVSKIS, PRES.
NEKUSTAMI ĪPAŠUMI
APDROŠINĀŠANAS AĢENTŪRA
OBLIGĀCIJAS
ĪPAŠUMU NOVĒRTĒŠANA
Galvenais birojs:
87 Roncesvalles Ave
TORONTO 3, Ont.
533-8553

Daugavas Vanagu nams
125 BROADVIEW AVE.
Tel. 465-5225
Daugavas Vanagu klubs

PIEDĀVĀ ZĀLI
DAŽĀDIEM SARĪKOJUMIEM
PIEPRASIET TELEFONISKI

atvērts biedriem un viesiem no pl. 12 dienā — 12 naktī, pirmd. līdz ceturtdienai iesk., piektd. un sestd. no pl. 12—1 naktī, svētdienās no pl. 12 — 9 vakarā.

DAŽĀDI DZĒRIENI AR MALTĪTĒM KATRĀ IZVĒLĒ. SVĒTDIENĀS DZĒRIENI TIKAI PIE MALTĪTĒM

kas? kur? ko?

Town & Country R·E. Ltd., Realtor
V. PALMA pārstāvis

41 Heathcote Avenue, Willowdale, Ont. M2L 1Y9
Tel. 444-2447

Pērkot vai pārdodot savu nekustamu īpašumu, zvaniet nosaistīgai informācijai 444-2447. Mājas lielā izvēlē visā pilsētā. Palīdzam sagādāt obligācijas un iemaksas māju pirkšanai uz izdevīgiem noteikumiem.

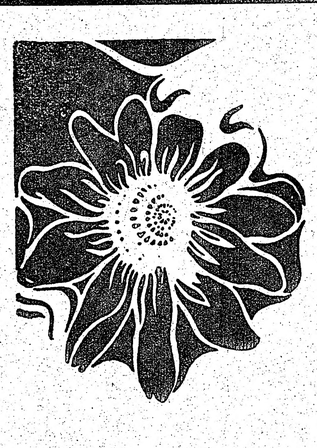

Fotografisku darbu lieluzņēmums ar atzītu kvalitāti un reputāciju pat ārpus Kanadas.
Atlaide

Benjamiņa
filmu laboratorija
247 RICHMOND ST. E.
TORONTO, ONT.
M5A 1P2
Tel. (416) 863-1166

MĀJU ĪPAŠNIEKI, KAM NEPATĪK KRĀSOT SAVU MĀJU!
Sazinieties ar uzņēmuma īpašnieku — bez starpniekiem
ALUMINUM SIDING

- JUMTA IZBŪVES APŠUVUMI (dormers)
- LIETUS NOVADA CAURULES
- LOGI
- DURVIS
- MARĶĪZES (Awnings)
- JUMTA PĀRKARES (Soffit and fascia)

Īpašnieks Arturs Mime
CENTURY ALUMINUM INSTALLERS
534-2864
2226 Dundas St. W.
Toronto. M6R 1X3

VALUTE
DIMANTI — PULKSTEŅI
LATVISKAS ROTAS
Zoltkalee
Aldonas ĶIVLENIEKS-KORMS
Veikalā un darbnīcā 964½ Bloor St. W., Toronto 4, Ont., tālr. 533-2837

A. Eglītis — TV RENTALS
19" $12.00 mēnesī
23" $12.00 mēnesī
krāsu $20.00 mēnesī
161A Roncesvalles Ave., Toronto, tel. LE 7-1401
805 St. Clair Ave. W., Toronto, Ont., tel. 654-1154

BROADVIEW DELIKATEŠU VEIKALS
141 DANFORTH AVE.
Tel.: HO 5-9905 *Ausma Miķelsone*

ROSAR-MORRISON FUNERAL HOME LTD
467 Sherbourne St. Toronto 5, Ont. 924-1408
RŪPĪGA UN SMALKJŪTĪGA
APBEDĪŠANAS CEREMONIJU
IZKĀRTOŠANA

A. KRISTAPSONA
gaļas un gaļas
izstrādājumu veikals
1095 Queen Street East, Toronto, tālr. 466-5152

PAVASARA LE 1-7353
delikatešu veikals un konditoreja
361 RONCESVALLES AVE. Īpašnieks St. ČUKULS

A. BĒRZIŅŠ Realty Ltd.
NEKUSTAMI ĪPAŠUMI, APDROŠINĀŠANA
OBLIGĀCIJAS UN NOTĀRS
316 Harbord Street, Toronto, Ont. Tel. 534-8447
Realtor

LATVIJSKI KAPA AKMEŅI

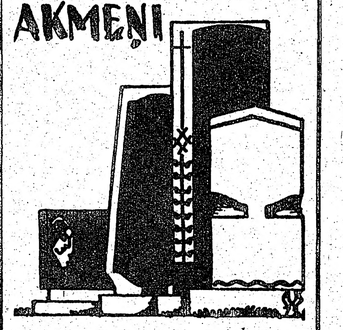

latvieša
izpildījumā
A. A. Kopmanis
19 Millbrook Cr.
Toronto 6.
Tālr. 466-5126

LATVIEŠU NAMS
491 College St., Toronto
IZĪRĒ TELPAS
sarīkojumiem viesībām
klāj viesību galdus
Tel. 922-2931

Visāda veida iespiedumdarbi

- VIZĪTKARTES
- IELŪGUMI
- BIĻETES
- VĒSTUĻU VEIDLAPAS UN APLOKSNES
- GRĀMATAS
- KALENDĀRI
- MĒNEŠRAKSTI
- LAIKRAKSTI
- UN LĪDZĪGI IESPIEDUMDARBI

VEICAM

- LAIKUS
- LABI
- UN PAR MĒRENĀM CENĀM

amber

PRINTERS AND PUBLISHERS LIMITED
SPIESTUVE UN KANTORIS:
125 BROADVIEW AVE. TORONTO, ONT. M4M 2E9

TĀLR- (416) 466-1514

Dziesma vieno

(Turpinājums no 1. lp.)

tūkstošu mutēm un dvēselēm, lai Dievs sarga mūsu tēvu zemi un tautu.

Kā daudzos gadījumos, tā arī šajos dziesmu svētkos uzpeld liktenīgais jautājums — vai Latgales dziesmu svētki 1940. gada 16. jūnijā bija pēdējie brīvās tautas dziesmu svētki? Vai ar tiem noslēdzās dārgi iegūtā un rūpīgi koptā brīvība un Latvijas neatkarība? Atbildi uz šo jautājumu slēpj ne vien nezināmā nākotne, bet mūsu tauta svešumā un dzimtenē. Ja mūsu tautai tēvzemē neapsīks vitālitāte, ja tauta augs un atjaunosies svešas varas spaidos, ja tā saglabās nacionālās vienības apziņu un gribu atgūt to, kas tai ar varu laupīts, mūsu tautas ceļš vedīs no tagadnes apspiestības uz atjaunotu, brīvu Latviju.

Lai šī ticība piešķir dziesmu svētkiem nākotnes cerību un mirdzumu! Dievs , svētī Latviju!"

Sešpadsmit dziesmu skandējumā īpaši izcēlās E. Melngaiļa Jāņu vakars ar Rutas Gerkes un Pēteŗa Lielzuikas solo A. Purva vadībā. Tāpat jūsmīgus aplausus guva B. Skultes Bāliņš un malējiņa, E. Melngaiļa Tumša nakte, A. Ābeles Trīs meitiņas saderēja u.c. dziesmas. Iespaidīga bija koncerta trešā daļa, kuŗā piedalījās arī Sietlas simfoniskais orķestris. Tā bija veltīta kantātēm A. Purva vadībā. Kantātē Sasauc dziesma (E. Pavasara) solo partiju dziedāja Rūta Gerke, tāpat J. Mediņa četrās tautasdziesmās ar instrumentālu apdari, bet Bruno Skultes Dziesmu vairogā solo partiju dziedāja Andrejs Kurmiņš. Saviļņojumu radīja A. Jurjāna kantāte Tēvijai ar R. Gerkes solo. Tā bija jāatkārto. Diriģenti, solisti un rīcības komitejas priekšsēdis M. Janšēvics saņēma sumināju-mus un ziedus.

Koncertam sekoja balle Sietlas centra izstāžu zālē, kur bija pulcējušies ap 1000 viesu. Par dejotāju labsajūtu rūpējās viens no rietumu krasta labākajiem deju orķestriem un latviešu jaunmiešu deju kapella Zilais mēness (Pauls Bergholcs, Andris Āboliņš, Mārtiņš Rubenis un Jānis Upenieks). Balles norisi vadīja Edīte Zariņa un Sigurds Segliņš.

Vašingtonas viesnīcā svētku laikā darbojās informācijas centrs, ALA grāmatu galds, kā arī daiļamatniecības tirdziņš. Šeit bija rīkots arī dziesmu svētku atvadu azaids. Labu ceļa vēju vēlēja rīcības komitejas priekšsēdis M. Janševics. Rietumu krasta dziesmu svētkos padomes loceklis A. Ritmanis atjautīgās vārsmās bija apcerējis rīcības komitejas darbiniekus un dažādus svētku gaitas epizodus. Runās cildināja arī diriģentus, dalībniekiem sirsnīgi aplaudējot. Divreiz divi nometnes vadītājs Aivars Osvalds savukārt pateicās rīcības komitejai par iespēju nometnes dalībniekiem aktīvi piedalīties svētkos. Par atsaucību jaunatnei viņš pasniedza kursu zīmi Janīnai Janševicai, kas saņēma arī velti no A. Ritmaņa. Ar humora dzirksti svētku izdarības apskatīja arī filmu režisors V. Lapenieks. Vēl runāja dziesmu svētku padomes loceklis V. Švāns no Sanfrancisko, dzejnieks Olafs Stumbrs, skolu darbinieks T. Sīlis, svētku padomes loceklis H. Brauķis no Losandželosas, paziņojot, ka padome iecerējusi nākošos Rietumkrasta dziesmu svētkus rīkot 1977. gadā Losandželosā, kad nākošgad būs izskanējuši lielie dziesmu svētki Toronto. 1979. gadā dziesmu svētki iecerēti Portlandē, pēc iepriekšējā gadā notikušajiem dziesmu svētkiem Bostonā. Latvijas sūtniecības vadītājs Dr. A. Dinbergs ar gandarījumu atzīmēja svētku labo izdošanos. Svētku informācijas daļas vadītājs H. Mindenbergs pieminēja Kronvaldu Ata simtgadi un sudraba kausu, ko Pirmajos latviešu dziesmu svētkos saņēmis no Rīgas latviešu biedrības par latviešu rakstniecības veicināšanu. Šo kausu glabājusi Kronvaldu Ata mazmeita Marta Gatare, kas kausu nodeva glabāšanā Lettonia konventa pārstāvim Viktoram Otlanam no Takomas. Kā zināms, Lettonia ir Kronvaldu Ata ievadīto literāro vakaru turpinātāja. Pēc rīcības komitejas priekšsēža M. Janševica pateicības vārdiem atvadu azaida dalībnieki šķirās ar dziesmu Nevis slinkojot.

Svētku laikā notika arī vairāku organizāciju sanāksmes, Rietumu krasta dziesmu svētku padomes sēde, DV salidojums un citi saieti.

Osvalds Kļavenieks

Raitā soli un priecīgām sejām Sidrabenes nometnes mazo bērnu grupa pāri laipai ceļā uz upi. Aizmugurē vadītājas Anita Hofmane un Daina Zilāne (pa labi).

Foto: J. Liģers

Nāvētājas bites ceļo uz ASV un Kanadu

Afrikas bites nonāvējušas Arakajas pilsētā, Brazilijā, kādu skolotāju. Lai apkaŗotu saniknotās bites, ugunsdzēsēji lietojuši liesmu metējus. Afrikas bites 1956. gadā Brazilijā pētīšanas nolūkos ievedis genētikas profesors. Dažas bites izbēgušas un sakrustojoties ar Brazilijas bitēm radusies jauna, mežonīga bišu suga, kas ātri sanikojama, uzbrūk dzīvniekiem un cilvēkiem. Nāvētājas bites no Brazilijas tālāk izplatījušās uz kaimiņzemēm — Arģentīnu un Boliviju. Zinātnieki atklājuši, ka tās turpina ceļot uz ziemeļiem un 10 gados sasniegšot ASV un Kanadu. Nāvētājas bites esot ļoti bīstamas. Ja cilvēks pietuvojas viņu spietam, tās jau no simt pēdu atstatuma uzbrūk lielā skaitā un vajā savu upuri pat līdz vienai jūdzei.

(Ls)

KLAUSAITIES GARĪGOS RAIDĪJUMUS —

700 CLUB, CBN FM radio 107.7 un TV 29. staciju pl. 11.30 no rīta.

Tuvāka informācija, tel. 889-3126.

Galotņu konference 30. jūlijā Helsinkos

Tā sauktā 35 valstu Eiropas drošības un sadarbības konfedrence Ženēvā, Šveicē, vienojusies par galotņu konferences sasaukšanu 30. jūlijā Helsinkos, Somijā, kur parakstīs galīgu līgumu par rietumu un austrumu sadarbību politiskā, saimnieciskā un cilvēku tiesību laukā. Sagaidāms, ka Helsinkos ieradīsies ASV prezidents Džeralds Fords, Pad. savienības komūnistu partijas vadītājs Leonīds Brežņevs un Kanadas ministru prezidents Pērs Trudo un pārējo 32 valstu vadītāji, lai svinīgi parakstītu 100 lappušu dokumentu. Pie šī dokumenta īzstrādāšanas 2 gadus bija nodarbināti 492 diplomāti, kas cīnījās par katru teikumu, vārdu un komatu. Konferenci atklāja 1973. gada 3. jūlijā Helsinkos, pēc tam tā turpinājās Ženēvā.

„Draudziba" ...

(Turpinājums no 1. lp.)

kapsula techniski daudzējādā ziņā pārspēj krievu raķetes. Ja lidojuma misijā gadītos kāda neveiksme, amerikāņi novestu krievus atpakaļ uz zemes, bet padomju Sojuz gan nespēšot amerikāņus izglābt.

Šis kopīgais lidojums bijis prezidenta Niksona detantes politikas rezultāts, kad 1972. gadā parakstīja vienošanos par kopīgo izplatījuma lidojumu. Izplatījuma lidotāji 700 stundas nodevušies otras valsts valodas piesavināšanai: lidojuma laikā krievi runāšot ar amerikāņiem angliski, bet amerikāņi ar krievu kosmonautiem — krieviski.

ASV Apollo lidojuma komandieris ir 44 g. vecais gaisa spēku brigādes ģenerālis Tomas Stafords, kas piedalījies jau trīs izplatījuma lidojumos. Pārējie ir — 44 g. v. civilais lidotājs Vanse Brants un 51 g. v. sakabināšanas modeļa lidotājs Donalds Sleitons, kas ir gados vecākais lidotājs izplatījumā.

Krievu Sojuz komandieris ir 41. g. v. gaisa spēku pulkvedis Aleksejs Leonovs, kas bija pirmais 1956. gada „staigātājs" izplatījumā un 40. g. v. lidojumu inženieris Valerijs Kubasovs. Krievu Sojuz uzsāka lidojumu 15. jūlijā pl. 8.20 no rīta un orbitēs 140 jūdžu augstumā no zemes, lai pēc 7½ stundām sagaidītu amerikāņu Apollo, pēc tam abiem sakabinoties.

Starp Apollo un Sojuz esošo kanāli lidotāji pārvietosies no viena kuģa uz otru. Pēc dažu vingrinājumu izdarīšanas un apmaiņas ar techniskiem pieredzējumiem, abi gaisa kuģi atkal atvienosies. Sojuz atgriezīsies uz zemes 21. jūlijā, bet Apollo vēl turpinās lidojumu trīs dienas un 24. jūlijā nolaidīsies Pacifika okeanā. Tā būs pēdējā amerikāņu nolaišanās ūdenī, jo nākotnē amerikāņi pēc lidojuma izplatījumā nolaidīsies uz zemes.

Ne visi amerikāņi ir sajūsmināti par Apollo un Sojuz misiju, uzskatot to par bīstamu amerikāņu astronautiem. Ir iebildumi, ka amerikāņi ar šo akciju izpauž savu izplatījuma technoloģiju krieviem, kam izplatījuma lidojumos bijušas daudzas neveiksmes. No 18 krievu lidojumiem divi beigušies ar katastrofu un četri kosmonauti zaudējuši dzīvību. Divos lidojumos krieviem bijušas savienošanās problēmas, bet pēdējo reizi nesekmējies ar raķetes izšaušanu.

(tlk)

Kā darbojas Radio Liberty un Free Europe

Radio Liberty direktors Francis Ronalds jr. Minchenē un Sigs Mickelsons paziņojis, ka Radio Liberty 5. un 6. jūnijā pirmoreiz sniedzis raidījumus latviešu un igauņu valodā. Radio Liberty raida 24 stundas dienā krievu valodā un mazāku stundu skaitu 18 nekrievu tautām, ieskaitot latviešus un igauņus. Raidījumi lietuviešu valodā atsākti jau šī gada janvārī, bet sākot ar martu paplašināti, raidot katru dienu. Igauņi savā vienu stundu ilgajā nedēļas programmā starp citu noraidījuši arī ziņojumu par Baltijas studiju konferenci Stokholmā, ko jūnijā atklāja Zviedrijas ministru prezidents Olavs Palme. Paziņojumā teikts, ka viņš no mātes puses esot latviešu izcelsmes un runājot latviski. Raidījumā bija Palmes runas izvilkumi.

Jaunajā, vienu stundu ilgajā latviešu programmā pusstunda veltīta pasaules notikumu apskatei, galveno notikumu analizei un raksturīgākiem laikrakstu ziņojumiem. Raidījumā „Latvija šodien" komentē notikumus un apstākļus tagadējā Latvijā. „Latvieši ārzemēs" ziņo par kultūrālām un citām aktīvitātēm rietumos. „Cilvēku tiesības Pad. savienībā" diskutē cilvēku tiesības, it īpaši trīs Baltijas valstīs. „Atskats vēsturē" piemin notikumus, ko ignorē vai sagroza padomju ziņu dienests, kā arī atzīmē latviešu kultūras dzīves notikumus. Raidījumā „Šķērsgriezums" apraksta austrumu bloka attīstību ārpus Pad. savienības, kas varētu īpaši interesēt klausītājus.

Otra pusstunda latviešu klausītājiem veltīta latviešu un cittautu literatūras darbiem, kas tagad aizliegti Pad. savienībā, kā arī to latviešu autoru darbiem, kas izdoti ārzemēs. Paredzēti arī latviešu lasījumi no Solžeņicina grāmatas Gulaga archipelāgs.

Latviešu raidījumos darbojas: Voldemārs Kreicbergs, Voice of America galvenais redaktors un ilggadējs korespondents Minchenē; Vilis Skultāns, kas sācis savu žurnālista karjēru Latvijas telegrafa aģentūrā LETA Latvijas neatkarības laikā un turpina strādāt trimdā, kā arī rakstniece Margarita Ausala, kas raksta pa latviešu jautājumiem un Dagmāra Vallena, agrākā Latvija Amerikā Čikagas redaktrise un akreditētā Apvienoto Nāciju žurnāliste, kas rediģēja United Baltic Appeal ziņu biļetenu.

Radio Liberty nesen ierīkoja jaunu 100 KW raidītāju Lamperheimā, Rietumvācijā, lai sagādātu labākus pakalpojumus paplašinātai radio raidījumu programmai.

(ls)